

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA GOSPODARSTW ROLNYCH PROAMA

Spis treści

Wykaz istotnych informacji	2
DZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	3
DZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA	32
DZIAŁ III – UBEZPIECZENIE NNW	55
DZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM	61
DZIAŁ V – UBEZPIECZENIE ASSISTANCE	67
DZIAŁ VI – POSTANOWIENIA KOŃCOWE	75
ZAŁĄCZNIK NR 1 TABELA USZCZERBKÓW NA ZDROWIU	78

Wykaz istotnych informacji
zawartych w OWU, z uwzględnieniem definicji z OWU (Skorowidz)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej OWU
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>§ 1 ust. 4</p> <p>§ 14</p> <p>§ 16</p> <p>§ 20 – 22</p> <p>§ 24 – 42</p> <p>§ 44 – 45</p> <p>§ 47 – 48</p> <p>§ 52 – 55</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>§ 1 ust. 4</p> <p>§ 4</p> <p>§ 7</p> <p>§ 9 – 13</p> <p>§ 16 – 17</p> <p>§ 19 – 33</p> <p>§ 35 – 36</p> <p>§ 39 – 40</p> <p>§ 43 – 45</p> <p>§ 47 – 50</p> <p>§ 54</p> <p>§ 56</p>

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA GOSPODARSTW ROLNYCH PROAMA

DZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Informacja ogólna

§ 1

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia gospodarstw rolnych PROAMA, zwanych dalej „OWU”, Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., z siedzibą w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18, zwane dalej „Generali”, zawiera umowy ubezpieczenia oznaczone znakiem towarowym PROAMA („PROAMA”) z osobami fizycznymi będącymi posiadaczami gospodarstw rolnych, zwanymi dalej „Ubezpieczającymi”.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje:
 - 1) za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego,
 - 2) za pośrednictwem brokera ubezpieczeniowego,
 - 3) przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, w szczególności telefonu lub Internetu.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU, zastosowanie mają obowiązujące przepisy prawa polskiego, w tym przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zwanej dalej „Prawem budowlanym”, jak również akty prawne zastępujące powyższe ustawy.
4. W odniesieniu do ubezpieczenia obowiązkowego OC rolników oraz ubezpieczenia obowiązkowego budynków rolniczych zastosowanie mają bezwzględnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli (dalej zwana: „ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych”). Z powyższych względów w odniesieniu do ubezpieczenia obowiązkowego OC rolników oraz ubezpieczenia obowiązkowego budynków rolniczych postanowienia niniejszych OWU niezgodne z przepisami ww. ustawy nie mają zastosowania.

Indywidualny zakres ubezpieczenia

§ 2

Umowa może zostać zawarta na warunkach odbiegających od postanowień OWU. Klauzule umowne, zawierające postanowienia dodatkowe lub odmienne od postanowień OWU, wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem ich nieważności.

Ubezpieczenie na cudzy rachunek

§ 3

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na własny lub na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego).

2. Ubezpieczony może żądać, by Generali udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio również do Ubezpieczonego, z wyłączeniem obowiązku opłacenia składki.
4. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia na własny rachunek, wszelkie postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczonego, mają zastosowanie również do Ubezpieczającego, nawet jeżeli OWU nie stanowią o tym wprost.
5. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia zawierana jest na cudzy rachunek, Ubezpieczający zobowiązany jest do doręczenia Ubezpieczonemu OWU oraz Skorowidza przed przystąpieniem przez niego do umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający jest zwolniony z tego obowiązku, jeżeli Ubezpieczony wskaże adres poczty elektronicznej wyrażając zgodę, aby Generali przekazało mu te dokumenty drogą elektroniczną lub na innym trwałym nośniku. Zgoda tego rodzaju może być jednak wyrażona tylko wówczas, gdy Ubezpieczony po otrzymaniu dokumentów ma możliwość ich przechowywania i odtwarzania w niezmienionej postaci przez czas odpowiedni do celów, jakim te dokumenty służą.

Definicje

§ 4

W związku z tym, że pojęcia użyte w OWU, formularzu oferty, dokumencie ubezpieczenia oraz pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia, mogą odbiegać od ich powszechnej definicji, nadano im następujące znaczenie:

- 1) **akcja ratownicza** – działania podjęte w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego lub ratowania zdrowia i życia Ubezpieczonego (a także jego osób bliskich) w miejscu ubezpieczenia, o ile działania te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) **agroturysta** – osoba trzecia korzystająca z usług turystycznych świadczonych w ubezpieczonym gospodarstwie rolnym;
- 3) **amatorskie uprawianie sportu** – rekreacyjne uprawianie sportu w celu utrzymania lub regeneracji sił, jako forma aktywnego wypoczynku;
- 4) **antyki** – przedmioty sztuki dawnej o wartości zabytkowej, których wiek przekracza 100 lat;
- 5) **awaria** – nagłe, niespodziewane i niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zaprzestanie funkcjonowania lub nieprawidłowość działania urządzenia, wynikające z przyczyny wewnętrznej w stosunku do tego urządzenia. Do awarii nie zalicza się niedrożności rur/przewodów;
- 6) **bieżąca konserwacja** – czynności i działania polegające na prowadzeniu prac konserwacyjnych, wykonaniu okresowych przeglądów i kontroli zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, niezbędne do utrzymania mienia w należyтым stanie technicznym:
 - a) naprawa i konserwacja budynków i budowli oraz likwidacja przyczyny ich uszkodzeń,

- b) dokonywanie okresowych przeglądów instalacji (w tym przewodów kominiowych) udokumentowanych paragonem, rachunkiem lub protokołem,
 - c) naprawa, konserwacja lub wymiana instalacji i elementów stałych,
 - d) naprawa i konserwacja sprzętu rolniczego;
- 7) **budowa** – roboty budowlane prowadzone zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, polegające na wznoszeniu nowego budynku, a także ich odbudowa, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, o ile roboty budowlane zmieniają konstrukcję budynku, przy czym przyjmuje się, że:
- a) rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy (wytyczenia geodezyjnego obiektów w terenie, wykonania niwelacji terenu, zagospodarowania terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonania przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy),
 - b) zakończenie budowy następuje z dniem:
 - uzyskania pozwolenia na użytkowanie zgodnie z Prawem budowlanym lub
 - zgłoszenia zakończenia budowy zgodnie z Prawem budowlanym lub
 - zamieszkania w domu, o ile przeprowadzono zgodnie z Prawem budowlanym całościowe lub częściowe odbiory prac budowlano- instalacyjnych, lub
 - fizycznego zakończenia budowy i prac związanych z budową, o ile nie było wymagane, zgodnie z Prawem budowlanym, pozwolenie na budowę;
- 8) **budowla** – znajdujący się w miejscu ubezpieczenia obiekt budowlany, niebędący budynkiem wchodzącym w skład gospodarstwa rolnego (w myśl ustawy ubezpieczeniach obowiązkowych) wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi, stałymi elementami, trwale związane z gruntem, umożliwiające jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem. W szczególności do budowli zalicza się:
- a) ogrodzenie, bramę z siłownikami, basen, fontannę, śmietnik, lampy ogrodowe, studnię, posągi i wodotryski ogrodowe, wyposażenie placu zabaw, grill ogrodowy, kojec i budę dla psa,
 - b) wiaty, szopy, altany,
 - c) zbiornik na gaz lub paliwo płynne,
 - d) twardą nawierzchnię ulepszoną (boisko, place, chodniki, drogi i podjazdy klinierowe, bitumiczno-asfaltowe, smołowe, betonowe lub z płyt kamienno-betonowych),
 - e) budowle dla potrzeb rolnictwa: silosy, suszarnie, płyty do składowania obornika, zamknięte zbiorniki na płynne odchody, wagi najazdowe wraz z urządzeniami elektronicznymi,
 - f) instalację fotowoltaiczną zamontowaną na stałe na gruncie o maksymalnej mocy nie większej niż 50 kW,
- z wyłączeniem basenów naziemnych (w tym stelażowych, rozporowych i pneumatycznych), trampolin, parasoli ogrodowych, hal namiotowych oraz pneumatycznych, barakowozów, kontenerów, blaszanych garaży;
- 9) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiadający fundamenty i dach wraz ze wszystkimi instalacjami i urządzeniami technicznymi służącymi do korzystania z budynku i jego eksploatacji zgodnie z jego przeznaczeniem;

- 10) **budynek gospodarczy** – budynek o przeznaczeniu innym niż mieszkalny i inwentarski wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, niezwiązany z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż działalność agroturystyczna lub rolnicza;
- 11) **budynek inwentarski** – budynek służący do hodowli i chowu zwierząt gospodarskich wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;
- 12) **budynek mieszkalny** – budynek wolnostojący lub w zabudowie bliźniaczej, wraz z garażem znajdującym się w bryle tego budynku oraz pomieszczeniami przynależnymi, stanowiący konstrukcyjnie samodzielłą całość, którego przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych; za budynek mieszkalny uważa się również budynek przeznaczony do czasowego zamieszkania agroturystów;
- 13) **Centrum Pomocy Generali** – telefoniczne centrum assistance czynne całą dobę przez 365 dni w roku, które przyjmuje zgłoszenia assistance i przeprowadza weryfikację, czy zaistniałe zdarzenie objęte jest ubezpieczeniem, a w przypadku pozytywnej weryfikacji przystępuje do organizacji usługi assistance;
- 14) **choroba** – proces patologiczny objawiający się zaburzeniem czynności organizmu, w tym także powikłania będące następstwem ciąży i porodu oraz zabiegów lub operacji przeprowadzonych przez uprawnionego lekarza weterynarii koniecznych w procesie leczenia;
- 15) **czynności życia prywatnego** – działanie lub zaniechanie działania w sferze życia prywatnego, niezwiązane z aktywnością zawodową, wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą zarobkową, działalnością gospodarczą, praktyczną nauką zawodu, wykonywaniem wolnego zawodu, prowadzeniem gospodarstwa rolnego, pełnieniem funkcji oraz pracą w charakterze wolontariusza;
- 16) **czysta strata finansowa** – strata niebędąca szkodą na osobie ani szkodą w mieniu; utrata zysku, przychodu;
- 17) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci kropel wody;
- 18) **deszcz nawalny** – opady deszczu o współczynniku co najmniej 4, co powinno zostać potwierdzone zaświadczeniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W przypadku braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ubezpieczenia i jego sąsiedztwie, świadczący wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 19) **dokument ubezpieczenia** – dokument wydany przez Generali jako potwierdzenie skutecznego zawarcia umowy ubezpieczenia (polisa) lub wprowadzenia zmian do umowy ubezpieczenia w trakcie okresu ubezpieczenia (aneks);
- 20) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w gazie, będąca bezpośrednim skutkiem:
 - a) spalania, która nagle wydobyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń i instalacji eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem, instrukcją obsługi i przepisami technicznymi,
 - b) pożaru, wybuchu, przepięcia lub uderzenia pioruna – niezależnie od miejsca ich powstania;
- 21) **działania wojenne** – objęcie terytorium kraju lub jego części działaniami zbrojnymi wynikającymi z konfliktu zbrojnego danego kraju z innymi państwami lub z wojny domowej;
- 22) **działalność agroturystyczna rolnika** – działalność prowadzona przez rolnika polegająca na wynajmie nie więcej niż 5 pokoi gościnnych w budynkach miesz-

kalnych, położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku, a także na sprzedaży posiłków domowych oraz na świadczeniu innych usług związanych z pobytem turystów, w tym: nauka jazdy konnej, turystyka konna (przewożenie osób bryczkami lub saniami), wypożyczanie rowerów lub sprzętu pływającego, z wykorzystaniem zabudowań, gruntów i innych zasobów tego gospodarstwa – o ile działalność ta została zgłoszona w Urzędzie Gminy;

- 23) **dzieła sztuki** – przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub muzealnej (oryginalne obrazy, kolaże, malowidła, grafiki, rysunki, rzeźby i posągi z dowolnego materiału wykonane w całości przez artystę, odlewy rzeźb i posągów, jeżeli wykonanie tych odlewów było nadzorowane przez artystę lub jego spadkobierców, gobeliny, dywany i tkaniny ścienne wykonane ręcznie na podstawie oryginalnych wzorów dostarczonych przez artystę, podpisane i ponumerowane fotografie wykonane przez artystę i opublikowane przez niego lub pod jego nadzorem), których wartość określona jest na podstawie wyceny rzeczoznawców, ekspertów domów aukcyjnych zajmujących się dziełami sztuki lub biegłych sądowych;
- 24) **franszyza redukcyjna** – kwota wskazana w dokumencie ubezpieczenia, o którą Generali każdorazowo pomniejsza naliczone odszkodowanie lub świadczenie;
- 25) **garaż** – samodzielny budynek przeznaczony do parkowania pojazdów mechanicznych, który znajduje się w miejscu ubezpieczenia;
- 26) **gospodarstwo domowe** – posiadanie i zarządzanie wspólnym mieniem lub budżetem w celu zaspokajania podstawowych potrzeb członków gospodarstwa domowego;
- 27) **gospodarstwo rolne** – znajdujący się w posiadaniu Ubezpieczonego rolnika obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 28) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 29) **graffiti** – rysunki, napisy, symbole, malunki lub znaki graficzne wykonane przez osoby trzecie na ubezpieczonym mieniu, bez wiedzy i zgody Ubezpieczonych, w tym zabrudzenie farbą lub substancją chemiczną;
- 30) **instalacja fotowoltaiczna** – niezależny zespół paneli fotowoltaicznych wraz z wyposażeniem oraz infrastrukturą niezbędną do wprowadzenia wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci energetycznej (konstrukcje wsporcze, przetworniki prądu przemiennego, urządzenia ochrony przeciwprzepięciowej i odgromowej, kompletne okablowanie wewnętrzne, mierniki służące do pomiaru energii wytworzonej przez instalację fotowoltaiczną oraz energii dostarczanej i odbieranej z sieci);
- 31) **implozja** – nagłe zapadanie się materii w zamkniętym obszarze (zapadanie się ścianek naczynia) pod wpływem panującego w nim podciśnienia;
- 32) **instalacje** – zespoły połączonych ze sobą przewodów, rur lub innych elementów, zamontowanych na stałe (w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez użycia na-

rzędzi), znajdujące się wewnątrz budynku lub na zewnątrz, służące do zaopatrzenia i prawidłowej eksploatacji budynku i budowli wraz z jego otoczeniem;

- 33) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie całości lub części budynku mieszkalnego, gospodarczego, inwentarskiego, garażu, uniemożliwiający jego dalsze zamieszkiwanie lub użytkowanie oraz budynków i budowli bezpośrednio sąsiadujących, których zawalenie powoduje szkodę w ubezpieczonym mieniu uniemożliwiającą jego dalsze zamieszkiwanie lub użytkowanie. Przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami, a także awaria instalacji;
- 34) **kolektor słoneczny** – urządzenie do konwersji energii promieniowania słonecznego na ciepło wraz z wyposażeniem (sterownik pompy obiegowej, pompa obiegowa, zbiornik przeponowy, zbiornik na wodę). Energia słoneczna docierająca do kolektora zamieniana jest na energię cieplną nośnika ciepła, którym może być ciecz (glikol, woda) lub gaz (np. powietrze);
- 35) **konsumpcja sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjnej)** – zmniejszenie sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjnej) o kwotę wypłaconego odszkodowania lub świadczenia;
- 36) **koszty poszukiwania przyczyny zalania** – koszty koniecznego poszukiwania elementów ubezpieczonego mienia (wyłącznie wewnątrz objętych ochroną budynków lub garażu), których uszkodzenie lub awaria były bezpośrednią przyczyną powstania zalania;
- 37) **koszty rehabilitacji** – niezbędne z medycznego punktu widzenia koszty poniesione przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż 24 miesiące od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku, w związku z rehabilitacją stanowiącą integralną część leczenia następstw nieszczęśliwego wypadku, prowadzoną na zlecenie i pod kontrolą lekarza, mającą na celu uzyskanie przez Ubezpieczonego optymalnego poziomu funkcjonowania utraconych w wyniku nieszczęśliwego wypadku czynności uszkodzonego narządu lub narządów;
- 38) **kradzież z włamaniem** – dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru mienia, w celu przywłaszczenia z zamkniętych pomieszczeń, po uprzednim usunięciu zabezpieczeń, przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi, lub po otwarciu wejścia podrobionym lub dopasowanym kluczem, bądź kluczem oryginalnym, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku oraz dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczenia, w którym sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, a Ubezpieczony nie był w stanie przy zachowaniu należytej staranności ujawnić tego faktu i pod warunkiem, że sprawca pozostawił w pomieszczeniu ślady (ale bez śladów włamania), które stanowić będą środki dowodowe uznane przez Policję lub inne organa prowadzące dochodzenie lub śledztwo;
- 39) **kradzież zwykła** – dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru mienia w celu przywłaszczenia, bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi;
- 40) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota lub kamieni ze stoków górskich;
- 41) **małe jednostki pływające** – łodzie wiosłowe, wiosłowe łodzie regatowe, kajaki wodne, rowery wodne, deski surfingowe z żaglem i bez żagla, pontony, skutery

wodne, a także jachty żaglowe o powierzchni pomiarowej żagla do 10m² i jachty motorowe z silnikiem (również pomocniczym) o mocy nieprzekraczającej 5 kW (6,67 KM), posiadane lub użytkowane dla własnego celu i potrzeb Ubezpieczonego;

- 42) **materiały budowlane** – surowce, półfabrykaty niezbędne do realizacji budowy. Materiały budowlane nie obejmują sprzętu budowlanego oraz niezamontowanych instalacji i urządzeń technicznych;
- 43) **materiały i zapasy** – materiały i przedmioty niebędące ziemiopłodami lub sprzętem rolniczym, związane z funkcjonowaniem gospodarstwa, zgromadzone i przechowywane w budynkach znajdujących się na terenie posesji:
- materiały budowlane,
 - materiały opałowe, np. drewno, węgiel, olej opałowy, gaz w zbiorniku, paliwa,
 - części zamienne do sprzętu rolniczego i maszyn,
 - nawozy sztuczne i środki ochrony roślin,
 - pasze, odżywki dla zwierząt gospodarskich,
 - opakowania, klatki dla zwierząt,
 - nasiona na siew i sadzeniaki,
 - wytworzone lub przetworzone produkty gotowe,
 - znajdujące się w toku produkcji półprodukty;
- 44) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wskazane w dokumencie ubezpieczenia, oznaczone adresem lub numerem działki (w przypadku budowy) i wskazaniem miejscowości, pod którym znajduje się ubezpieczone mienie;
- 45) **modele latające** – zdalnie sterowane lub latające na uwięzi, bezałogowe modele statków powietrznych (w tym drony), których waga nie przekracza 10 kg, używane do celów rekreacyjnych i hobbystycznych;
- 46) **narzędzia** – przedmioty służące do prowadzenia napraw lub prac w gospodarstwie, np. narzędzia ręczne bez napędu i z napędem zmechanizowane, maszynowe (np. młotki, szczypce, klucze, klucze elektryczne, przecinaki, wiertarki, pilarki, wkrętaki, kosy, kosiarki ogrodowe);
- 47) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie ubezpieczeniowe wywołane przyczyną zewnętrzną, w którego następstwie Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł. Przy czym za nieszczęśliwy wypadek nie uważa się udaru mózgu lub zawału serca nawet występujących nagle, jak również pogryzienia przez zwierzęta;
- 48) **nieszczęśliwy wypadek w rolnictwie** – nagłe zdarzenie ubezpieczeniowe wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności:
- na terenie gospodarstwa rolnego, które Ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje, albo na terenie gospodarstwa domowego bezpośrednio związanego z tym gospodarstwem rolnym,
 - w drodze Ubezpieczonego z mieszkania do gospodarstwa rolnego, albo w drodze powrotnej,

- c) podczas wykonywania poza terenem gospodarstwa rolnego zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej lub w związku z wykonywaniem tych czynności,
- d) w drodze do miejsca wykonywania czynności, o których mowa w podpunkcie c), albo w drodze powrotnej;
- 49) **okres ochrony ubezpieczeniowej** – okres odpowiedzialności Generali w 12-miesięcznym okresie ubezpieczenia, uwarunkowany opłaceniem składki zgodnie z OWU;
- 50) **opady atmosferyczne** – deszcz, mżawka, grad, śnieg;
- 51) **osoby bliskie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego** – małżonek Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osoba pozostająca z nim w konkubinacie, rodzeństwo, rodzice, ojczym, macocha, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowie, dzieci, przysposobiony, przysposabiający, każda osoba stale zamieszkująca lub zameldowana z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
- 52) **osoba pracująca w gospodarstwie** – osoba zatrudniona w gospodarstwie rolnym/agroturystycznym, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia, w tym osoba pracująca w ramach pomocy sąsiedzkiej (pracownicy);
- 53) **osoba trzecia** – każda osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczenia, inna niż Ubezpieczony, Ubezpieczający i osoba bliska oraz osoba, za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność (pracownicy);
- 54) **osuwanie się ziemi** – niewywołany działalnością człowieka ruch ziemi na stokach;
- 55) **papiery wartościowe** – czek, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywy dokumentowe, bony skarbowe, bony towarowe, dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę (z wyłączeniem kart płatniczych);
- 56) **pęknięcie na skutek mrozu** – spowodowane mrozem pęknięcie znajdujących się wewnątrz ubezpieczonych budynków armatur, sanitariatów, urządzeń kąpielowych, umywalk, spłuczek, syfonów, wodomierzy, kotłów, pieców, bojlerów, pomp ciepłych, rur dopływowych (wodociągowych) lub odpływowych (kanalizacyjnych), instalacji i urządzeń grzewczych (w tym kaloryferów), klimatyzacyjnych, tryskaczowych lub gaśniczych oraz szkody powstałe na skutek wycieku pary, wody lub cieczy z tych urządzeń i instalacji, pod warunkiem, że budynki były stale ogrzewane przy użyciu instalacji centralnego ogrzewania lub zapewnienia indywidualnego ogrzewania każdego pomieszczenia, gdy temperatura powietrza spadnie poniżej 0 (zero) stopni Celsjusza;
- 57) **pobyt w szpitalu** – pobyt Ubezpieczonego w szpitalu na terytorium RP spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem, trwający nieprzerwanie co najmniej 3 dni, służący przywróceniu lub poprawie zdrowia Ubezpieczonego. Jako pierwszy dzień pobytu Ubezpieczonego w szpitalu liczony jest dzień rejestracji, a jako ostatni – dzień wypisu ze szpitala. Jeżeli w czasie pobytu Ubezpieczonego w szpitalu nastąpił zgon Ubezpieczonego, okres pobytu w szpitalu liczony jest do daty zgonu Ubezpieczonego;
- 58) **podlimit** – ustalony limit kwotowy dotyczący określonego ryzyka, w granicach sumy ubezpieczenia, ograniczający odpowiedzialność Generali z tytułu tego ryzyka;

- 59) **podtopienie** – zalanie terenów w wyniku deszczu nawalnego, szybko topniejących mas śniegu lub spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych;
- 60) **pomieszczenie przynależne** – pomieszczenie, które stanowi część składową ubezpieczonego budynku mieszkalnego, z którego nie ma przejścia do części mieszkalnej, używane wyłącznie przez Ubezpieczonego;
- 61) **pomoc domowa** – osoba wykonująca czynności pomocnicze w gospodarstwie domowym w miejscu ubezpieczenia, zlecone przez Ubezpieczonego, oraz osoba opiekująca się dziećmi lub osobą niepełnosprawną;
- 62) **pompa ciepła** – urządzenie grzewcze zainstalowane w budynku i/lub poza nim, wykorzystujące odnawialne źródło energii do ogrzewania budynków lub wody (pompa napowietrzna, pompa głębinowa);
- 63) **polisa** – dokument wystawiony przez Generali, który potwierdza zawarcie umowy;
- 64) **porażenie prądem** – działanie prądu elektrycznego powodujące śmierć zwierzęcia gospodarskiego;
- 65) **posesja** – część gospodarstwa rolnego, na terenie którego znajdują się budynki rolnicze;
- 66) **powódź** – bezpośrednie zalanie terenu w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących, naturalnych lub sztucznych zbiornikach wód, na skutek:
- nadmiernych opadów atmosferycznych,
 - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górzystych lub pofałdowanych,
 - topnienia kry lodowej,
 - tworzenia się zatorów lodowych w korytach wód płynących,
 - sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych;
- 67) **pożar** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 68) **prawidłowo zamknięte okna, drzwi balkonowe i tarasowe** – okna, drzwi balkonowe i tarasowe zamknięte na sprawne zabezpieczenia, uniemożliwiające ich otwarcie bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi, oraz okna, drzwi balkonowe i tarasowe rozszczelnione za pomocą klamki przekręconej w tym celu pod kątem 45 stopni (tzw. mikroszczelina). Przy czym za prawidłowo zamknięte okna, drzwi balkonowe i tarasowe nie uważa się okien, drzwi balkonowych i tarasowych pozostawionych w pozycji uchylonej;
- 69) **przedmioty osobiste agroturystów** – przedmioty stanowiące własności agroturysty, służące do jego osobistego użytku w czasie wypoczynku oraz użytkowane przez niego w czasie wypoczynku w gospodarstwie agroturystycznym:
- odzież,
 - przedmioty higieny osobistej,
 - walizka, torba podróżna, plecak,
 - okulary optyczne i przeciwsłoneczne, parasol,
 - sprzęt elektroniczny, komputerowy, audiowizualny, fotograficzny i kamera, telefon komórkowy, urządzenia przenośne do odtwarzania obrazu i dźwięku,

- f) sprzęt sportowy (rower, hulajnoga, narty, sanki, łyżwy, rolki, deskorolki, deska snowboardowa lub windsurfingowa, rakieta do tenisa i badmintonu, piłki itp.),
 - g) sprzęt rehabilitacyjny (w tym aparat słuchowy),
 - h) wózek dziecięcy, wózek inwalidzki;
- 70) **przedmioty wartościowe** – przedmioty o wartości jednostkowej przekraczającej 4 000 zł:
- a) dzieła sztuki,
 - b) antyki,
 - c) porcelana unikatowa,
 - d) broń posiadana legalnie i przechowywana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
 - e) trofea myśliwskie,
 - f) znaczki pocztowe, monety, medale,
 - g) wyroby z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuteria (w tym zegarki),
 - h) zbiory kolekcjonerskie;
- 71) **przepięcie** – gwałtowna zmiana napięcia, natężenia lub innego parametru prądu elektrycznego w sieci energetycznej ponad jego maksymalną dopuszczalną wartość, określoną przez producenta dla danego urządzenia;
- 72) **pustostan (budynek nieużytkowany)** – budynek niezamieszkały lub nieużytkowany nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 90 dni, pozbawiony opieki i nadzoru przez Ubezpieczonego lub osoby do tego upoważnione;
- 73) **rabunek** – zabór mienia:
- a) przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego,
 - b) przy doprowadzeniu Ubezpieczonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
 - c) poprzez oszustwo lub wyłudzenie od osoby po 65. roku życia;
 - d) przy użyciu siły w stosunku do przedmiotu zaboru, który pozostawał w styczności lub był połączony z Ubezpieczonym;
- 74) **remont** – wykonywanie w istniejącym budynku robót budowlanych, polegających w szczególności na wymianie pokrycia lub konstrukcji dachu, rozbudowie lub przebudowie budynku oraz wymianie instalacji grzewczej, wodno-kanalizacyjnej, gazowej, elektrycznej lub wentylacyjnej;
- 75) **ruchomości domowe** – należące do Ubezpieczonego:
- a) artykuły, narzędzia, urządzenia i przedmioty użytku domowego,
 - b) zapasy gospodarstwa domowego,
 - c) dywany i meble (z wyłączeniem trwałej zabudowy meblowej i kuchennej),
 - d) lampy,
 - e) odzież (w tym odzież ze skór naturalnych lub futer),
 - f) sprzęt audiowizualny, fotograficzny, komputerowy, elektroniczny, medyczny i instrumenty muzyczne,
 - g) sprzęt AGD i RTV,
 - h) anteny telewizyjne, radiowe i satelitarne (z wyłączeniem anten zamontowanych na stałe),
 - i) rowery, wózki dziecięce i wózki inwalidzkie niepodlegające rejestracji,

- j) bagażniki samochodowe i foteliki dziecięce,
- k) pojazdy bez napędu mechanicznego,
- l) małe jednostki pływające,
- m) sprzęt turystyczny, sportowy, rehabilitacyjny, jeździecki i sprzęt do nurkowania,
- n) komplet opon (w tym felgi i śruby) do prywatnego samochodu osobowego, motocykla, motoroweru i roweru,
- o) sprzęt do majsterkowania, sprzęt ogrodniczy i narzędzia gospodarcze służące do uprawy lub pielęgnacji działki (w tym kosiarki samojezdne),
- p) dowód osobisty, paszport, dowód rejestracyjny, prawo jazdy, karty płatnicze, wartości pieniężne, klucze do ubezpieczonego budynku lub mieszkania, klucze do pojazdów będących własnością lub współwłasnością Ubezpieczonego,
- q) zwierzęta domowe i rośliny doniczkowe,
- r) stałe elementy przed zamontowaniem oraz mienie zakupione w celu wykonania remontu budynku,
- s) ruchomości domowe czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostało im użyczone lub wypożyczone przez organizację społeczną, sportową, wypożyczalnię, pracodawcę lub jednostkę organizacyjną, o ile fakt ten został potwierdzony na piśmie,
- t) przedmioty wartościowe o wartości jednostkowej do 4 000 zł,
- u) sprzęt biurowy do prowadzenia działalności rolniczej/ gospodarczej przez Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia, wyłącznie: komputer, laptop, fax, telefon, tablet, drukarka, kserokopiarka;

76) **rzeczy osobiste** – torebka, teczka, plecak, walizka, portmonetka, portfel, etui na dokumenty, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, klucze do pojazdu stanowiącego własność lub współwłasność Ubezpieczonego, klucze do budynku mieszkalnego, krajowe znaki pieniężne (gotówka), telefony komórkowe, przenośne urządzenia do odtwarzania dźwięku lub obrazu (np. MP3/4, iPody, e-booki), okulary korekcyjne lub przeciwsłoneczne, bilety okresowe komunikacji publicznej, przybory do pisania, biżuteria;

77) **rzeczy osobiste gości** – rzeczy osobiste, o których mowa w pkt 76, które znajdują się w miejscu ubezpieczenia, należące do osób trzecich, które przebywają czasowo w miejscu ubezpieczenia na zaproszenie Ubezpieczonego;

78) **sporty wysokiego ryzyka** – wspinaczka górską, skałkowa i lodowa, taternictwo, alpinizm, himalaizm, speleologia, bouldering, Le Parkour, freerun, canyoning, trekking, B.A.S.E. jumping, kajakarstwo górskie, sporty motorowe i motorowodne, rafting, zorbing, hydrospeed, kitesurfing, windsurfing, sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, nurkowanie z użyciem specjalistycznego sprzętu, freediving, skoki narciarskie, skialpinizm, zjazdy na nartach lub na snowboardzie poza wyznaczonymi trasami lub zjazdy wyczynowe, bobsleje, skoki akrobatyczne na nartach, heliskiing, heliboarding, freeskiing, skoki na gumowej linie (w tym skoki bungee), skoki ze spadochronem, sporty lotnicze, baloniarstwo, paralotniarstwo, lotniarstwo, motolotniarstwo, szybownictwo, pilotowanie samolotów lub śmigłowców, jazda na nartach wodnych oraz jazda na skuterach, motorach i quadach po terenie naturalnym z przeszkodami (muldy, koleiny, skocznie), motocross, kolarstwo górskie, sztu-

ki walki, sporty obronne, myślistwo, udział i przygotowanie do udziału w wyścigach lub rajdach pojazdów lądowych, wodnych lub powietrznych;

79) **silny wiatr** – wiatr, którego działanie wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;

80) **sprzęt rolniczy** – maszyny (z wyłączeniem kombajnów i innych maszyn samobieżnych oraz pojazdów, ciągników, przyczep rolniczych, które podlegają rejestracji zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym), narzędzia i wyposażenie wykorzystywane przez Ubezpieczonego do prowadzenia gospodarstwa rolnego. W szczególności do sprzętu rolniczego zaliczamy: systemy karmienia, pojenia, usuwania obornika, czochradła, sieczkarnie, przesiewacze, paszociągi, tryjery, wialnie, sortowniki, młynki do rozdrabniania, śrutowniki i gniotowniki, do-jarki, schładzarki, zbiorniki mleka, elektryczne urządzenia sterujące, agregaty prą-dotwórcze, boksy, klatki, ruszta oraz zagrody dla zwierząt;

81) **stałe elementy** – elementy budynku zamontowane lub wbudowane w sposób trwały, uniemożliwiający ich odłączenie bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi. Za stałe elementy uznaje się w szczególności:

- a) okładziny ścian, podłóg, schodów, sufitów i słupów,
- b) gładzie, szpachle ścian i sufitów, tynki wewnętrzne, powłoki malarskie i okleiny,
- c) trwała zabudowa meblowa i kuchenna, obudowa instalacji, grzejników, wanien i kabin natryskowych, zabudowa wnęk, pawlaczy, ścian i podwieszane sufity,
- d) żyrandole, kinkiety,
- e) antresole, przegrody i ścianki działowe o konstrukcji szkieletowej,
- f) przyłącza mediów (grzejniki, podgrzewacze, piece, będące dodatkowym źródłem ogrzewania, kuchnie gazowe, elektryczne i indukcyjne, kominki, czujki, sygnalizatory i inne elementy instalacji: przeciwdymowej, przeciwpożarowej, alarmowej, monitoringu),
- g) zewnętrzna i wewnętrzna stolarka okienna i drzwiowa wraz z oszkleniem, zamknięciami i zamkami,
- h) zabezpieczenia przeciwkradzieżowe okien i drzwi, zewnętrzne i wewnętrzne żaluzje, kraty w oknach i drzwiach, rolety antywłamaniowe,
- i) lustra wmontowane w stałe elementy lub w ściany (w tym w meble stanowiące trwałą zabudowę),
- j) armatura sanitarna (umywalka, wanna, zlew, zlewozmywak, kabina natryskowa, brodzik, sedes i bidet),
- k) sprzęt zmechanizowany i urządzenia gospodarstwa domowego, wyposażenie kuchni, łazienki i WC,
- l) parapety zewnętrzne i wewnętrzne,
- m) tynki zewnętrzne, elewacja, izolacja cieplna, przeciwwodna i dźwiękochłonna,
- n) schody, poręcze i podłogi,
- o) kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła,
- p) zabudowa balkonów, logii, tarasów i ogrodów zimowych,
- q) urządzenia domofonowe,
- r) anteny zewnętrzne,
- s) zewnętrzne elementy trwale związane z domem (rynny, płotki śniegowe),
- t) zewnętrzne elementy oświetlenia, instalacji alarmowych (w tym kamery, czujki i sygnalizatory) oraz instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych,

- u) sprzęt AGD i RTV przeznaczony do zabudowy;
- 82) **stan po użyciu alkoholu** – stan, w którym stężenie alkoholu we krwi wynosi od 0,2 – 0,5 promila lub obecność alkoholu w wydychanym powietrzu wynosi od 0,1 do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³;
- 83) **stan nietrzeźwości** – stan, w którym stężenie alkoholu we krwi wynosi powyżej 0,5 promila lub obecność alkoholu w wydychanym powietrzu wynosi powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³;
- 84) **stan surowy zamknięty** – budynek, w którym wykonano pełne osadzenie stolarki okiennej i drzwiowej (z okuciami, oszkleniem i zamknięciami), izolację oraz pokrycie dachu;
- 85) **stłuczenie stałych elementów** – rozbicie, stłuczenie lub pęknięcie:
- wewnętrznych i zewnętrznych szyb okiennych i drzwiowych,
 - oszklenia ścian i dachów,
 - szklanych przegród ściennych (w tym przegród z luksferów),
 - elementów szklanych stanowiących składową część mebli wbudowanych na stałe lub stałych elementów z wyjątkiem sprzętu RTV,
 - ceramicznych i szklanych kuchennych płyt grzewczych,
 - szklanych, ceramicznych i kamiennych blatów, okładzin ścian, słupów i filarów (z wyłączeniem podłóg),
 - wbudowanych akwariów i terrariów,
 - szyb kominkowych, szyb zabudowanych: piekarników kuchenek mikrofalowych,
 - szklanych lub plastikowych osłon: kabin natryskowych, boksów, wanien i brodzików,
 - zabudowy: balkonów, tarasów, loggii i ogrodów zimowych (na stałe połączonych z budynkiem mieszkalnym);
- 86) **System Informatyczny Generali** – system informatyczny, który służy do zawarcia umowy ubezpieczenia i wystawienia dokumentu ubezpieczenia;
- 87) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwota, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Generali;
- 88) **szkoda** – szkoda na osobie lub szkoda w mieniu, powstała w okresie odpowiedzialności Generali, bezpośrednio na skutek zajścia wypadku objętego ubezpieczeniem;
- 89) **szkoda na osobie** – majątkowe lub niemajątkowe następstwo śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 90) **szkoda w mieniu** – majątkowe następstwo zniszczenia, uszkodzenia lub utraty mienia;
- 91) **szkoda całkowita** – szkoda powstała w wyniku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, będąca następstwem utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia w stopniu uniemożliwiającym jego naprawienie lub gdy koszt naprawy przekracza wartość mienia w dniu wystąpienia szkody. W przypadku budynku mieszkalnego jest to szkoda, która uniemożliwia jego dalsze zamieszkiwanie, potwierdzone prawomocną decyzją administracyjną o zakazie jego użytkowania;
- 92) **szpital** – zakład opieki zdrowotnej, którego zadaniem jest całodobowa opieka nad chorymi, ich leczenie, przeprowadzanie badań diagnostycznych, wykonywanie zabiegów chirurgicznych w warunkach stacjonarnych, w specjalnie do tych ce-

łów przystosowanych pomieszczeniach, posiadających odpowiednią infrastrukturę i zatrudniający całodobowo zawodowy, wykwalifikowany personel pielęgniarski i przynajmniej jednego lekarza, utrzymujący stałe miejsca szpitalne dla pacjentów i prowadzący dla nich dzienne rejestry medyczne. W rozumieniu niniejszych OWU szpitalem nie jest dom opieki, hospicjum, ośrodek sanatoryjny i uzdrowiskowy, rehabilitacyjny lub wypoczynkowy, zakład opiekuńczo-leczniczy, ośrodek leczenia uzależnień, szpital sanatoryjny;

- 93) **śnieg i lód** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie oraz przewrócenie się mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie na skutek bezpośredniego działania śniegu lub lodu, które spowodowało zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia;
- 94) **tabela uszczerbków na zdrowiu** – zatwierdzona Uchwałą Zarządu Generali i obowiązująca od 20 stycznia 2022 r. tabela stosowana przy ustalaniu procentowej wysokości trwałego uszczerbku na zdrowiu co do skutków zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, stanowiąca Załącznik nr 1 do OWU, dostępna w placówkach PROAMA oraz na stronie internetowej www.proama.pl;
- 95) **łupniecie** – podziemne wstrząsy spowodowane pęknięciem skał, wywołane naruszeniem równowagi sił w tych skałach;
- 96) **terroryzm** – indywidualne lub grupowe działania osób trzecich z użyciem siły, przemocy lub groźby jej użycia, skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, działalności zakładów usługowych lub wytwórczych, wywarcia wpływu na rząd dla osiągnięcia celów ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych lub społecznych;
- 97) **trzęsienie ziemi** – niewywołane działalnością człowieka, zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 98) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – powstałe wskutek nieszczęśliwego wypadku trwałe, tj. nierokujące poprawy, uszkodzenie danego organu, narządu albo układu, polegające na fizycznej utracie tego organu, narządu albo układu albo upośledzeniu jego funkcji. Trwały uszczerbek na zdrowiu obejmuje tylko i wyłącznie przypadki umieszczone w Tabeli uszczerbków na zdrowiu (w tym porażenie, zeszczywnienie, złamanie kości, niedowład);
- 99) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, która zawarła z Generali, na rachunek własny lub cudzy, umowę ubezpieczenia, zobowiązana do opłacenia składki ubezpieczeniowej;
- 100) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia odpowiada przypuszczalnej, maksymalnej wartości pierwszej szkody (ustalona odpowiednio według wartości rzeczywistej, odtworzeniowej lub rynkowej);
- 101) **ubezpieczenie od ryzyk nazwanych** – ubezpieczenie od nagłych i nieprzewidzianych zdarzeń wymienionych w § 20, w tabeli, jako grupa ryzyk „ogień”, „naturalne zdarzenia” oraz „powódź i zalanie”, z zastrzeżeniem § 9 i § 23;
- 102) **ubezpieczenie od wszystkich ryzyk (All Risks)** – ubezpieczenie od wszystkich nagłych i nieprzewidzianych zdarzeń, z zastrzeżeniem § 9 i § 23;

- 103) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia, oraz osoby bliskie, prowadzące wspólne gospodarstwo domowe z osobą fizyczną, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 104) **ubój z konieczności** – ubój zwierzęcia gospodarskiego w następstwie działania ognia i innych zdarzeń losowych, przeprowadzony na pisemne zlecenie lekarza weterynarii, w przypadku gdy:
- leczenie nie prowadzi do wyleczenia zwierzęcia gospodarskiego i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo jego padnięcia,
 - nastąpiła całkowita utrata przydatności użytkowej zwierzęcia gospodarskiego,
 - w następstwie zdarzenia niezbędne jest skrócenie cierpień zwierzęcia gospodarskiego lub ratowanie jego wartości rzeźnej;
- 105) **uderzenie fali ponaddźwiękowej** – niszczące działanie fali uderzeniowej na ubezpieczone mienie, wywołanej przez statek powietrzny podczas przekraczania prędkości dźwięku;
- 106) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie lub pośrednie odprowadzenie ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi przez ubezpieczone mienie;
- 107) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego lub przewożonego nim ładunku w ubezpieczone mienie, bez względu na to, do kogo pojazd należał i kto nim kierował, przy czym odpowiedzialność Generali nie obejmuje szkód w pojeździe, ani w przewożonym tym pojazdem ładunku;
- 108) **upadek drzew i budowli** – upadek lub przewrócenie się budowli, dźwigów, kominów, masztów, słupów, drzew i budynków lub ich części na ubezpieczone mienie;
- 109) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub obiektu latającego oraz upadek jego części lub przewożonego ładunku na ubezpieczone mienie;
- 110) **uposząony (w przypadku ubezpieczenia NNW)** – osoba wyznaczona przez Ubezpieczonego, uprawniona do otrzymania świadczeń w przypadku jego śmierci;
- 111) **uprawniony** – osoba upoważniona przez Ubezpieczonego do otrzymania świadczenia na wypadek jego śmierci. W przypadku, gdy nie ma osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego wg następującej kolejności: małżonkowi, dzieciom, rodzicom, innym spadkobiercom;
- 112) **urządzenia techniczne** – umożliwiające użytkowanie budynku zgodnie z przeznaczeniem, zamontowane na stałe (w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez użycia narzędzi) znajdujące się wewnątrz budynku, na zewnątrz budynku lub na terenie gospodarstwa. W szczególności do urządzeń technicznych zalicza się:
- piece, pompy ciepła, kominki jako podstawowe źródło ogrzewania budynku, grzejniki, klimatyzatory, wentylatory,
 - zbiorniki na gaz lub paliwa płynne,
 - sterowniki centralnego sterowania, centralnego odkurzenia,
 - włączniki, wyłączniki, przełączniki i gniazdka elektryczne,
 - urządzenia służące uzdatnianiu wody, zbiorniki na wodę,
 - urządzenia służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków,
 - indywidualne ujęcia wody (studnie wraz z instalacjami i przykryciem).

W rozumieniu niniejszej definicji urządzeniami technicznymi nie są jednak przyrządy będące sprzętem rolniczym w rozumieniu definicji z pkt 80 powyżej;

- 113) **Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych** – Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. nr 124 poz. 1152 ze zm.);
- 114) **utrata narządu** – całkowita anatomiczna strata narządu, utrata zmysłu;
- 115) **splływ wód po zboczach** – zalanie terenu przez wodę spływającą po stokach lub zboczach z terenów górskich lub falistych;
- 116) **wandalizm** – rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie;
- 117) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (banknoty i monety) oraz monety złote i srebrne;
- 118) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszanego, polegającego na odbudowie (odtworzeniu) w tym samym miejscu, z uwzględnieniem najbardziej zbliżonych wymiarów, konstrukcji, rodzaju materiałów i standardu wykończenia:
- a) dla budynków, budowli i garażu (niebędącego w budowie) – wartość odpowiadająca kosztom remontu lub budowy w tym samym miejscu ubezpieczenia, określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia;
 - b) dla budynków, budowli i garażu (w budowie) – wartość odpowiadająca kosztom remontu lub budowy w tym samym miejscu ubezpieczenia, określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, odpowiednio do stanu zaawansowania budowy;
 - c) dla stałych elementów – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego elementu tego samego, a w przypadku jego braku, najbardziej zbliżonego rodzaju, marki, typu, parametrów, technologii, konstrukcji, materiałów oraz takich samych wymiarów, z uwzględnieniem kosztów montażu, demontażu i transportu oraz średnich cen obowiązujących w danej miejscowości, w której powstała szkoda;
 - d) dla ruchomości domowych, przedmiotów w postaci wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii (w tym zegarków), rzeczy – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tej samej, a w przypadku jego braku, najbardziej zbliżonej marki, typu, rodzaju, parametrów, z uwzględnieniem średnich cen obowiązujących w danej miejscowości, w której powstała szkoda;
- 119) **wartość rynkowa:**
- a) dla materiałów i zapasów oraz ziemiopłodów – średnia wartość przedmiotu ubezpieczenia, jaką osiąga on w regionie, w którym znajduje się gospodarstwo

rolne, odpowiadające cenie nabycia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach;

- b) dla zwierząt gospodarskich – średnia wartość zwierzęcia gospodarskiego, jaką osiąga w regionie, w którym znajduje się gospodarstwo rolne, odpowiadająca cenie nabycia zwierzęcia gospodarskiego tego samego gatunku i rasy w zbliżonym wieku;

120) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego;

121) **wody podziemne** – wody zalegające pod powierzchnią ziemi na różnych głębokościach (w tym wody gruntowe i wody przypowierzchniowe);

122) **wybuch (eksplozja)** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się (eksplozja). W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i zbiorników tego rodzaju, warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest rozdarcie ścian tych naczyń i zbiorników w takich rozmiarach, że na skutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień;

123) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie dyscyplin sportowych w ramach sekcji, klubów, związków, organizacji sportowych lub w celach zarobkowych oraz uczestniczenie w zawodach lub treningach przygotowujących do zawodów;

124) **wyłudzenie gotówki** (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBSP, podszywanie się pod inne osoby) – bezprawne doprowadzenie przez osobę trzecią osoby objętej ubezpieczeniem powyżej 65. roku życia do wypłacenia przez nią na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z jej rachunku bankowego (prowadzonego w złotych polskich, przez bank z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej) gotówki i osobiste oddanie tej wypłaconej gotówki osobie trzeciej w celu rzekomego, niezgodnego z prawem przekazania: rodzeństwu, dzieciom lub wnuczkom osoby objętej ubezpieczeniem powyżej 65. roku życia;

125) **zabezpieczenia przeciwkradzieżowe:**

a) alarm lokalny – system antywłamaniowy obejmujący swym zasięgiem całą powierzchnię domu lub mieszkania, wywołujący sygnał dźwiękowy w miejscu ubezpieczenia;

b) alarm z powiadomieniem – system antywłamaniowy obejmujący swym zasięgiem całą powierzchnię domu lub mieszkania i wywołujący alarm w jednostce policji lub agencji ochrony mienia;

126) **zalanie** – wydostanie się wody, cieczy lub pary na skutek:

a) awarii lub uszkodzenia przewodów, instalacji lub urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, grzewczej, przeciwpożarowej lub pomp wodnych,

b) samoczynnego włączenia się instalacji tryskaczowej, zraszaczowej, mgły wodnej,

c) przerwy w dopływie prądu, awarii lub uszkodzenia urządzeń gospodarstwa domowego (pralki, wirówki, zmywarki, suszarki, urządzeń chłodniczych),

d) cofnięcia się cieczy z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub z urządzeń publicznej sieci kanalizacyjnej,

- e) pozostawienia otwartych kranów lub zaworów w urządzeniach sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub grzewczej,
 - f) zalania cieczą przez osoby trzecie z innego lokalu lub w wyniku prowadzenia akcji ratowniczej,
 - g) awarii, uszkodzenia, zniszczenia łóżka wodnego,
 - h) rozbicia, stłuczenia, pęknięcia akwarium lub awarii jego urządzeń,
 - i) opadów atmosferycznych, topniejącego śniegu lub lodu,
 - j) zamarzania lub rozmarzania cieczy w urządzeniach i instalacjach,
 - k) pęknięcia na skutek mrozu;
- 127) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu;
- 128) **zapadanie się ziemi** – nagłe obniżenie poziomu terenu z powodu zawalenia się naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 129) **zbiory kolekcjonerskie** – zbiór przedmiotów gromadzonych według określonych kryteriów, obejmujący jeden rodzaj dzieł sztuki, obrazów, rzeźb, monet, medali, znaczków pocztowych, kaset lub płyt do odtwarzania dźwięku lub obrazu;
- 130) **zdarzenie ubezpieczeniowe** – niezależne od woli Ubezpieczającego, Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonych przedmiotach lub na osobach, powstałe w okresie ubezpieczenia, które może – stosownie do postanowień OWU – powodować zobowiązanie Generali do wypłacenia odszkodowania. Wszystkie szkody będące następstwem tego samego zdarzenia lub wynikłe z tej samej przyczyny (niezależnie od liczby poszkodowanych), są traktowane jako jedno zdarzenie ubezpieczeniowe;
- 131) **zewnątrzne stałe elementy budynku** – stałe elementy zdefiniowane w pkt 81 znajdujące się na zewnątrz budynku;
- 132) **ziemiopłody** – plony roślinne pochodzące z ubezpieczonego gospodarstwa rolnego będące w posiadaniu Ubezpieczonego zebrane i złożone, w zależności od ich rodzaju, w budynkach, silosach, suszarniach lub piwnicach znajdujących się na terenie ubezpieczonej posesji;
- 133) **zużycie techniczne** – fizyczne zużycie mienia wynikające z jego eksploatacji lub upływu czasu, określone w procentach w skali roku;
- 134) **zwierzęta domowe** – zwierzęta hodowane hobbystycznie w warunkach domowych i trzymane przez człowieka dla towarzystwa (z wyłączeniem zwierząt trzymany w celach hodowlanych, handlowych, produkcyjnych, gospodarczych);
- 135) **zwierzęta gospodarskie** – zwierzęta będące własnością rolnika, przeznaczone do chowu, hodowli lub użytku w gospodarstwie rolnym:
- a) bydło (bydło domowe, bawoły), konie, osły, kozy, owce, trzoda chlewna oraz jelenie szlachetne i sika, daniele w chowie zamkniętym;
 - b) drób (gęsi, kury, kaczki, indyki, przepiórki japońskie, perlice);
 - c) psy biorące udział w pracach w gospodarstwie rolnym.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

1. Zawarcie umowy w obecności agenta ubezpieczeniowego następuje zgodnie z poniższymi postanowieniami:

- 1) Ubezpieczający składa wniosek o zawarcie umowy z Generali, podając jednocześnie wszelkie wymagane przez Generali informacje i składając oświadczenie woli, niezbędne do jej zawarcia, zgodnie z formularzem zawartym w Systemie Informatycznym Generali.
 - 2) W formularzu, o którym mowa w pkt 1), agent ubezpieczeniowy Generali lub osoba fizyczna wykonująca czynności agencyjne w imieniu agenta ubezpieczeniowego wpisuje, na podstawie oświadczenia woli Ubezpieczającego, informacje, o których mowa w pkt 1) powyżej.
 - 3) Umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą zaakceptowania wniosku Ubezpieczającego przez Generali.
 - 4) Na podstawie wypełnionego formularza, o którym mowa w pkt 1), Generali wystawia polisę albo inny dokument ubezpieczenia potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia, który jest przekazywany Ubezpieczającemu.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1, zawarcie umowy ubezpieczenia może również nastąpić zgodnie z poniższymi postanowieniami:
- 1) Generali wysyła Ubezpieczającemu ofertę, zawierającą istotne elementy umowy ubezpieczenia wraz z informacją o sposobie zawarcia umowy ubezpieczenia poprzez opłacenie składki (Propozycja), sporządzoną w Systemie Informatycznym Generali.
 - 2) Propozycja, o której mowa w pkt 1), zawiera również wymagane przepisami prawa oświadczenia Ubezpieczającego, w zakresie ochrony danych osobowych, informacji handlowych, akceptacji warunków ubezpieczenia i sposobu opłacenia składki ubezpieczeniowej.
 - 3) Ubezpieczający po zapoznaniu się z warunkami umowy ubezpieczenia zawiera z Generali umowę ubezpieczenia poprzez opłacenie składki ubezpieczeniowej.
 - 4) Umowa ubezpieczenia zawarta jest z momentem opłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty.
 - 5) Po zawarciu umowy ubezpieczenia w momencie opłacenia składki ubezpieczeniowej, Propozycja stanowi dokument ubezpieczenia.
3. Niezależnie od postanowień ust. 1 i 2, zawarcie umowy ubezpieczenia może nastąpić przy wykorzystaniu telefonu lub Internetu.
- 1) W przypadku wykorzystania telefonu rozmowa odbywa się z pracownikiem lub agentem ubezpieczeniowym Generali, a do zawarcia umowy dochodzi na podstawie:
 - a) akceptacji przez Generali wniosku ubezpieczeniowego złożonego przez Ubezpieczającego w toku rozmowy telefonicznej albo
 - b) przyjęcia przez Ubezpieczającego oferty zawarcia umowy ubezpieczenia złożonej przez Generali.
 - 2) W przypadku wykorzystania Internetu, zawarcie umowy może nastąpić wyłącznie poprzez strony www.proama.pl lub strony internetowe upoważnionych agentów ubezpieczeniowych Generali.
 - 3) Do zawarcia umowy przy wykorzystaniu serwisów Generali dochodzi na skutek przyjęcia przez Ubezpieczającego oferty zawarcia umowy złożonej przez Generali, poprzez złożenie oświadczenia lub opłacenie składki lub jej pierwszej raty.

- 4) Szczegółowy tryb zawierania umów przy wykorzystaniu Internetu lub telefonu regulują Regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną stosowane przez operatorów poszczególnych serwisów internetowych, tj. Generali lub upoważnionych agentów ubezpieczeniowych Generali.
4. Do zawarcia umowy ubezpieczenia niezbędne jest uzyskanie od Ubezpieczającego poniższych informacji:
 - 1) imię, nazwisko Ubezpieczającego i Ubezpieczonego,
 - 2) PESEL Ubezpieczającego i Ubezpieczonego (nie dotyczy cudzoziemców),
 - 3) miejsce ubezpieczenia,
 - 4) przedmiot ubezpieczenia,
 - 5) zakres ubezpieczenia,
 - 6) sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjne),
 - 7) okres ubezpieczenia.
5. Generali może uzależnić zawarcie umowy od dostarczenia przez Ubezpieczającego wskazanych przez Generali dokumentów, przeprowadzenia oględzin mienia zgłoszonego do ubezpieczenia i wykonania dokumentacji zdjęciowej tego mienia wraz z miejscem ubezpieczenia, jak i od udzielenia dodatkowych informacji niezbędnych do oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
6. Przed zawarciem umowy, Generali przedstawi Ubezpieczającemu w formie pisemnej różnicę między treścią Umowy a OWU. W razie niedopełnienia tego obowiązku Generali nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego.
7. Jeżeli postanowienia umowy ubezpieczenia odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści oferty, Generali doręczając dokument ubezpieczenia informuje na piśmie Ubezpieczającego o treści odstępstw, wskazując, że Ubezpieczającemu przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu w terminie 7 dni od otrzymania informacji. W przypadku braku sprzeciwu umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą zgodnie z treścią polisy następnego dnia po upływie terminu do złożenia sprzeciwu.
8. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku Ubezpieczający poinformuje Ubezpieczonego o jego prawach i obowiązkach wynikających z zawartej na jego rzecz umowy ubezpieczenia.
9. W przypadku, gdy umowa ubezpieczenia zawierana jest na cudzy rachunek, Ubezpieczający zobowiązany jest do doręczenia Ubezpieczonemu OWU oraz Skoro-widza, przed przystąpieniem przez niego do umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający jest zwolniony z tego obowiązku, jeżeli Ubezpieczony wskaże adres poczty elektronicznej, wyrażając zgodę, aby Generali przekazało mu te dokumenty drogą elektroniczną lub na innym trwałym nośniku. Zgoda tego rodzaju może być jednak wyrażona tylko wówczas, gdy Ubezpieczony po otrzymaniu dokumentów ma możliwość ich przechowywania i odtwarzania w niezmienionej postaci przez czas odpowiedni do celów jakim te dokumenty służą.
10. Zawarcie umowy ubezpieczenia Generali potwierdza dokumentem ubezpieczenia. OWU oraz warunki odmienne od postanowień OWU, o ile zostały wprowadzone, stanowią integralną część umowy ubezpieczenia.
11. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Generali przed zawarciem umowy ubezpieczenia wszystkie znane sobie okoliczności, o które Generali zapytywało we wniosku ubezpieczeniowym, oraz na wszystkie pytania skierowane do

niego przez Generali przed zawarciem umowy Ubezpieczenia w innych pismach. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek ten spoczywa zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Generali umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

12. Generali nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 11 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 11 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym

13. Ubezpieczeniem mogą być objęte:

- 1) w zakresie i na zasadach wynikających z Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych:
 - a) budynki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego,
 - b) odpowiedzialność cywilna rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego;
- 2) w zakresie i na zasadach wynikających z OWU:
 - a) budynki inwentarskie i gospodarcze w zakresie rozszerzonym (pakiet ryzyk nazwanych),
 - b) budynki mieszkalne w zakresie rozszerzonym (pakiet ryzyk nazwanych) albo od wszystkich ryzyk (All Risks),
 - c) ruchomości domowe, stałe elementy budynków, rzeczy osobiste, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy, ziemiopłody (z możliwością rozszerzenia o słomę, siano), budowle, zwierzęta gospodarskie,
 - d) NNW,
 - e) odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym,
 - f) ubezpieczenie assistance.

Sposób ustalenia i opłacenia składki ubezpieczeniowej

§ 6

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności Generali. Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej za zakres ubezpieczenia przewidziany w OWU, Generali oblicza na podstawie obowiązującej taryfy stawek, po dokonaniu oceny ryzyka wnioskowanego przez Ubezpieczającego.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na warunkach odmiennych od postanowień OWU, wysokość składki obliczana jest indywidualnie, po dokonaniu oceny ryzyka wnioskowanego przez Ubezpieczającego.
4. Przy obliczaniu składki ubezpieczeniowej, Generali bierze pod uwagę:
 - 1) okres odpowiedzialności,
 - 2) przedmiot ubezpieczenia,
 - 3) sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjne),
 - 4) zakres ubezpieczenia,
 - 5) liczbę rat, w których zostanie opłacona składka,

- 6) miejsce ubezpieczenia,
- 7) przebieg ubezpieczenia.
5. Składka ubezpieczeniowa ulega obniżeniu w przypadku zawarcia innych umów ubezpieczenia oferowanych przez Generali.
6. Składka ubezpieczeniowa ulega podwyższeniu w przypadku:
 - 1) zastosowania palnych materiałów ścian i dachu,
 - 2) nieużytkowania budynku przez okres co najmniej 90 dni,
 - 3) płatności składki w ratach,
 - 4) szkodowego przebiegu ubezpieczenia,
 - 5) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia.
7. Składka płatna jest jednorazowo jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia, w ciągu 14 dni od jego doręczenia, chyba że strony umówiły się inaczej (z zastrzeżeniem ust. 8).
8. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może zostać rozłożona na raty.
9. Terminy płatności rat i ich wysokość określone są w dokumencie ubezpieczenia.
10. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, to za dzień zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej raty uważa się dzień dokonania płatności przez Ubezpieczającego potwierdzony stemplem pocztowym, bankowym lub w przypadku przelewu elektronicznego datą wskazaną na potwierdzeniu dokonania przelewu elektronicznego, kwotą składki ubezpieczeniowej lub jej raty określoną w dokumencie ubezpieczenia.
11. Za zapłatę składki lub jej raty nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż kwota określona w dokumencie ubezpieczenia.
12. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
13. Jeżeli składka lub jej rata nie została zapłacona w terminie, Generali może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty wymagalnej składki lub jej raty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności Generali.

Okres ubezpieczenia i czas trwania odpowiedzialności

§ 7

1. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta na 12-miesięczny okres ubezpieczenia uzgodniony przez strony umowy.
2. Odpowiedzialność Generali rozpoczyna się od daty wskazanej w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ochrony ubezpieczeniowej, pod warunkiem, że składka lub jej pierwsza rata została zapłacona w terminie i w wysokości wskazanej w dokumencie ubezpieczenia. W przeciwnym razie odpowiedzialność Generali rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku ryzyka powodzi w odniesieniu do mienia innego niż budynki, odpowiedzialność Generali rozpoczyna się od 30 dnia licząc od daty zawarcia umowy ubezpieczenia, pod warunkiem opłacenia składki lub jej pierwszej raty w terminie i w wysokości wskazanej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że postanowienie dotyczące rozpoczęcia odpowiedzialności Generali nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, które stanowią nieprzerwaną kontynuację ubezpieczenia ryzyka powodzi w Generali lub innego ubezpieczyciela.
4. Jeżeli Generali ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Generali może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
5. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Generali w przypadku, gdy Generali po upływie ustalonego w dokumencie ubezpieczenia terminu opłacenia raty wezwie Ubezpieczającego do zapłaty raty (z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności Generali).
6. Jeżeli umowa ubezpieczenia zawarta jest na czas określony, Generali może ją wypowiedzieć ze skutkiem natychmiastowym w przypadku braku opłacenia składki lub jej pierwszej raty, gdy odpowiedzialność Generali nie rozpoczynała się przed opłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.
7. Odpowiedzialność Generali kończy się z upływem okresu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia, chyba że stosunek ubezpieczenia wygaś przed tym terminem na podstawie postanowień umowy ubezpieczenia (w tym OWU), lub przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
8. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, jeżeli Ubezpieczający zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej bądź przedmiot ubezpieczenia uległ całkowitemu zniszczeniu. Po otrzymaniu stosownych dokumentów potwierdzających ten fakt (oświadczeniu Ubezpieczającego, pisma z KRUS) umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu ze skutkiem na dzień, w którym Ubezpieczający zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej bądź z innego powodu umowa stała się bezprzedmiotowa.
9. W przypadku NNW umowa rozwiązuje się z dniem śmierci Ubezpieczonego.
10. Ochrona ubezpieczeniowa dla NNW ustaje z chwilą wypłaty odszkodowania w kwocie równej sumie ubezpieczenia określonej dla niego w polisie.
11. W przypadku przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na inną osobę wszelkie prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą za pisemną zgodą Generali na nowego właściciela. Jeżeli prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nowego właściciela, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Pomimo przejścia, o którym mowa powyżej, zbywca odpowiada solidarnie z nowym właścicielem za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nowego nabywcę.

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

§ 8

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, składając Generali oświadczenie woli w tej sprawie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Generali nie poinformowało Ubezpieczającego, będącego konsumentem, o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający, będący konsumentem, dowiedział się o tym prawie. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na rachunek osoby trzeciej, Ubezpieczony może wystąpić z umowy ubezpieczenia w każdym czasie jej trwania składając Generali oświadczenie woli w tej sprawie.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 9

1. Generali jest wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie. W razie rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego odszkodowanie nie należy się, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. Generali nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zasady określone w ust. 1-2 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.
4. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe bezpośrednio na skutek:
 - 1) usiłowania popełnienia lub popełnienia przestępstwa przez Ubezpieczającego, osoby bliskie lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym;
 - 2) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, zajęcia, zarekwirowania lub zniszczenia mienia na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe, publiczne, lokalne, celne albo inne uprawnione władze;
 - 3) działań wojennych, rebelii, rewolucji, powstania, rozruchów, strajków, lokautu, aktów sabotażu, terroryzmu, zamieszek wewnętrznych, wojskowego lub cywilnego zamachu stanu, zorganizowanych działań osób działających w imieniu lub w powiązaniu z organizacjami politycznymi, spisku;
 - 4) działalności polegającej na wytwarzaniu, obróbce, składowaniu, transporcie, dystrybucji lub handlu azbestem;
 - 5) działania energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych, pola magnetycznego albo elektromagnetycznego, a także skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi (materiałami lub substancjami).
5. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody wyrządzone przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego:
 - 1) w stanie nietrzeźwości;
 - 2) w stanie po użyciu alkoholu, o ile szkoda była skutkiem wypadku spowodowanego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego (w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego) lub kolizji na drodze publicznej (w rozumieniu przepisów o drogach publicznych);

3) w stanie po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych (w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii);

o ile wypadek jest następstwem pozostawiania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w stanach opisanych odpowiednio w pkt 1-3.

6. W przypadku Ubezpieczających będących osobami fizycznymi, mających stałe miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zakres umowy ubezpieczenia może obejmować wyłącznie ubezpieczenie mienia.

Obowiązek informacyjny

§ 10

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Generali wszystkie znane sobie okoliczności, o które Generali zapytywało w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Generali umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać Generali zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 1, i zawiadamiać o tych zmianach Generali niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1-2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. Generali nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem postanowień ust. 1-3, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia postanowień ust. 1-2 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

Obowiązek utrzymania mienia

§ 11

1. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem lub posiadaczem ubezpieczonego budynku i budowli, obowiązany jest do jego utrzymania i użytkowania zgodnie z przepisami Prawa budowlanego (Rozdział 6 – Utrzymanie obiektów budowlanych) oraz do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
2. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonego mienia, obowiązany jest do przestrzegania zaleceń producenta w zakresie jego montażu, warunków eksploatacji, konserwacji, utrzymania i obsługi.
3. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonego mienia, obowiązany jest do utrzymywania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych w stanie sprawności technicznej, umożliwiającej ich uruchomienie i działanie, w celu zabezpieczenia mienia przed kradzieżą.

4. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonego mienia, obowiązany jest do utrzymywania mienia w należytym stanie technicznym, niezwłocznego usuwania uszkodzeń, usterek i awarii mienia (w tym przeprowadzania jego bieżących napraw) oraz do bieżącej konserwacji.
5. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonych zwierząt gospodarskich, ma obowiązek przetrzymywania ich w odpowiednich pomieszczeniach, właściwego odżywiania oraz zapewnienia opieki weterynaryjnej.
6. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonego budynku, obowiązany jest w okresie zimowym do jego ogrzewania.
7. Ubezpieczony, o ile jest właścicielem ubezpieczonego mienia innego niż budynki lub budowle, obowiązany jest do przechowywania tego mienia w odpowiednich warunkach, w których powinno być ono przechowywane zgodnie z przepisami prawa (o ile mają zastosowanie), zaleceniami producenta, importera lub sprzedawcy (o ile mają zastosowanie), zgodnie z zasadami wiedzy i sztuki agronomicznej oraz zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego.
8. W przypadku niezamieszkiwania lub nieużytkowania nieruchomości nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 90 dni, Ubezpieczony, o ile jest właścicielem nieruchomości, w celu zachowania ciągłości ochrony ubezpieczeniowej, obowiązany jest do odcięcia dopływu wody bieżącej oraz zapewnienia opieki i nadzoru nieruchomości przez Ubezpieczonego lub przez osoby do tego upoważnione.

Obowiązek zabezpieczenia mienia

§ 12

1. W przypadku ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem nieruchomości musi być zabezpieczona w następujący sposób:
 - 1) wszystkie wejścia do budynku mieszkalnego (z wyłączeniem drzwi balkonowych i tarasowych) i pomieszczeń, przez które jest przejście do części mieszkalnej, muszą być zabezpieczone pełnymi drzwiami zewnętrznymi wykonanymi z materiałów trwałych, odpornych na zniszczenie i uniemożliwiających ich otwarcie bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi. Drzwi muszą być zamontowane na stałe i zamknięte na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub 1 zamek wielopunktowy, lub 1 zamek atestowany;
 - 2) w przypadku drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych jedno skrzydło musi być unieruchomione przy pomocy zasuw, rygli u góry i u dołu zamykanych od wewnątrz;
 - 3) drzwi zewnętrzne budynku mieszkalnego zawierające w swej konstrukcji elementy szklane muszą być wyposażone w zamki, które uniemożliwiają ich otwarcie bez użycia klucza przez wybitcie szyby. W przypadku powierzchni przeszklonej, której wielkość umożliwi dostanie się sprawcy do środka w razie jej stłuczenia, powierzchnia ta musi być zabezpieczona szybą antywłamaniową zgodnie z klasą odporności na włamanie co najmniej P3, kratą lub roletą antywłamaniową, wymóg zabezpieczenia w takim przypadku spełnia również alarm lokalny lub alarm z powiadomieniem;
 - 4) wejścia do garażu, budynku gospodarczego, budynku inwentarskiego, muszą być zabezpieczone pełnymi drzwiami zewnętrznymi wykonanymi z materiałów trwałych, odpornych na zniszczenie i uniemożliwiających ich otwarcie bez po-

zostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi. Drzwi muszą być zamontowane na stałe i zamykane na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub 1 kłódkę wielozastawkową, lub elektryczny system zamykania, lub 1 zamek wielopunktowy, lub 1 zamek atestowany;

- 5) wszystkie okna w budynkach oraz drzwi balkonowe i tarasowe muszą być zamontowane na stałe i prawidłowo zamknięte;
 - 6) klucze do zamków i kłódek oraz piloty do elektrycznego systemu zamykania muszą znajdować się w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób upoważnionych do ich posiadania lub przechowywania. W razie zagubienia kluczy lub pilotów Ubezpieczony zobowiązany jest do wymiany zamków, kłódek lub pilotów na własny koszt;
 - 7) otwory w ścianie, suficie, podłodze i dachu muszą być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich otwarcie przez osoby trzecie bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi;
 - 8) zabudowane balkony, tarasy, loggie i ogrody zimowe muszą być zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich otwarcie lub wejście do nich bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi.
2. W przypadku, gdy suma ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem jest równa lub przekracza 200 000 zł, budynek mieszkalny musi być dodatkowo wyposażony w alarm lokalny lub alarm z powiadomieniem.

Obowiązki w razie powstania szkody

§ 13

1. W razie zajścia wypadku, Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, Generali jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Generali obowiązane jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1–3 stosuje się również do Ubezpieczonego.
5. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od daty powstania wypadku lub uzyskania o nim wiadomości, powiadomić Generali o wypadku.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek określony w ust. 5 ciąży zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 5–6, Generali może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Generali ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia Generali o wypadku nie następują, jeżeli Generali w terminie wyznaczonym do

zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

8. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłoczne, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od daty powstania wypadku lub uzyskania o nim wiadomości, powiadomić miejscową jednostkę policji i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia, jeżeli szkoda powstała w wyniku przestępstwa lub czynu niedozwolonego tj. kradzieży z włamaniem, rabunku, wandalizmu.
9. Ubezpieczający ma obowiązek dostarczenia Generali dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia:
 - 1) wykazu utraconego, uszkodzonego lub zniszczonego mienia objętego ubezpieczeniem zawierającego liczbę i wartość mienia, rok nabycia wraz z udokumentowaniem faktu jego posiadania w razie utraty mienia; w przypadku zwierząt gospodarskich wykaz musi zawierać gatunek, wiek, wagę oraz przedstawienie kolczyka z numerem, paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego ich posiadanie;
 - 2) dokumentów wymienionych w piśmie skierowanym do Ubezpieczonego, niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Generali i rozmiaru szkody.
10. W razie braku dokumentów umożliwiających identyfikację lub potwierdzenie wartości ubezpieczonego mienia przy ustaleniu wysokości odszkodowania Generali bierze pod uwagę średnią cenę rynkową mienia o najbardziej zbliżonych parametrach, marce, typie, rodzaju, obowiązującą w danej miejscowości w dniu powstania szkody.
11. Ubezpieczający ma obowiązek pozostawienia bez zmian miejsca powstania szkody do czasu przybycia przedstawiciela Generali, chyba że:
 - 1) zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia po szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru;
 - 2) w ciągu 7 dni od daty zgłoszenia szkody przedstawiciel Generali nie podjął czynności mających na celu przeprowadzenie oględzin miejsca powstania szkody;
 - 3) Generali wyraziło na to zgodę.
12. Ubezpieczający ma obowiązek udostępnienia przedstawicielowi Generali miejsca ubezpieczenia i przedmiotu ubezpieczenia w celu przeprowadzenia procesu likwidacji szkody.
13. Ubezpieczający ma obowiązek współpracować z Generali w celu wyjaśnienia okoliczności powstania szkody, ustalenia jej rozmiarów i wysokości odszkodowania lub świadczenia.
14. Ubezpieczający ma obowiązek udzielenia Generali pełnomocnictw niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji szkody.
15. Generali zastrzega sobie prawo do weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów, rachunków, faktur, kosztorysów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów w zakresie zgodności ze stanem faktycznym i zakresem prac i użytych materiałów, wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów mienia.
16. W razie zgłoszenia roszczenia o naprawienie szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej, Ubezpieczający ma obowiązek zaniechania podejmowania działań zmie-

rzających do zaspokojenia roszczeń poszkodowanego, a także do ich uznania oraz zawarcia ugody, aż do czasu uzyskania pisemnej zgody Generali.

17. Jeżeli przeciwko Ubezpieczającemu zostało wszczęte postępowanie karne albo jeżeli osoba poszkodowana wystąpi z roszczeniem w ramach postępowania cywilnego, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od daty uzyskania o tym fakcie wiadomości, zawiadomić Generali.
18. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć Generali orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym Generali zajęcie stanowiska odnośnie do wniesienia przez Ubezpieczającego środka odwoławczego.
19. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczającego roszczenia osoby poszkodowanej bez pisemnej zgody Generali nie ma wpływu na uznanie odpowiedzialności przez Generali.

Wpłata odszkodowania lub świadczenia

§ 14

1. Generali wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, zawartej z nią ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Generali ma prawo wyznaczenia na własny koszt niezależnego eksperta w celu określenia przyczyny, rozmiaru szkody i wysokości należnego odszkodowania lub świadczenia oraz w celu udzielenia Ubezpieczonemu instrukcji i wskazówek dotyczących postępowania, zmierzającego do złagodzenia skutków wypadku i zminimalizowania rozmiarów szkody.
3. Generali zobowiązane jest do wypłaty odszkodowania lub świadczenia w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
4. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 3 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Generali albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania lub świadczenia Generali powinno wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 3.
5. Odszkodowanie lub świadczenie wypłacone przez Generali nie może być wyższe od poniesionej szkody.
6. Odszkodowanie lub świadczenie wypłacane jest w złotych polskich przekazem pocztowym na adres osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia lub przelewem na rachunek bankowy osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia, znajdujący się w banku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Uprawniony z umowy ubezpieczenia, który nie zgadza się z decyzją Generali o odmowie zaspokojenia roszczenia albo z wysokością ustalonego przez Generali odszkodowania lub świadczenia, może zgłosić Generali wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, z uwzględnieniem §§ 58-59.

Regres ubezpieczeniowy w ubezpieczeniu majątkowym

§ 15

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez Generali roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na Generali do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Generali pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Generali.
2. Nie przechodzą na Generali roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Zasady wynikające z ust. 1–2 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.
4. Ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
5. W razie zrzeczenia się przez Ubezpieczającego, bez zgody Generali, całości lub części praw przysługujących mu do osób trzecich z tytułu szkód, Generali może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części, w jakiej Ubezpieczający zrzekł się tych praw, a jeżeli odszkodowanie już wypłacono, może zażądać jego zwrotu odpowiednio w całości lub w części w jakiej Ubezpieczający zrzekł się tych praw.
6. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczyciel nie może przeciwko uprawnionemu do odszkodowania podnieść zarzutu naruszenia obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nastąpiło ono po zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego Generali.

DZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA

Przedmiot ubezpieczenia

§ 16

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie znajdujące się w posiadaniu lub użytkowaniu Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego (prawa własności, współwłasności, posiadania).
2. Jeżeli ruchomości domowe będące w posiadaniu Ubezpieczonego, zostały udostępnione im przez pracodawcę, wypożyczone przez organizację sportową, społeczną, klub lub jednostkę organizacyjną (z wyłączeniem osób fizycznych), na podstawie pisemnej umowy, mienie to również będzie objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. Przedmiot ubezpieczenia wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.
4. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być:
 - 1) budynki, tj. budynki mieszkalne, budynki gospodarcze, budynki inwentarskie – rozszerzenie zakresu ubezpieczenia obowiązkowego,
 - 2) budynki w budowie,
 - 3) budowle,
 - 4) ruchomości domowe,
 - 5) stałe elementy,
 - 6) rzeczy osobiste Ubezpieczonego poza miejscem ubezpieczenia,

- 7) sprzęt rolniczy,
- 8) materiały i zapasy,
- 9) ziemniaki,
- 10) słoma i siano,
- 11) zwierzęta gospodarskie,
- 12) zewnętrzne stałe elementy budynku mieszkalnego

Warunki ubezpieczenia mienia

§ 17

1. Warunkiem ubezpieczenia:

- 1) budynków w wariantcie od ryzyk nazwanych, jest ubezpieczenie ich w wariantcie podstawowym (ustawowym);
- 2) budynków mieszkalnych od wszystkich ryzyk (All Risks) jest ubezpieczenie ich w wariantcie podstawowym (ustawowym);
- 3) ruchomości domowych, jest ubezpieczenie budynku mieszkalnego;
- 4) ruchomości domowych od wszystkich ryzyk (All Risks), jest ubezpieczenie budynku mieszkalnego od wszystkich ryzyk (All Risks);
- 5) ruchomości domowych znajdujących się w garażach oraz budynkach innych niż mieszkalny, jest ubezpieczenie ruchomości domowych znajdujących się w budynku mieszkalnym, w takim samym zakresie;
- 6) rzeczy osobistych od rabunku poza miejscem ubezpieczenia, jest ubezpieczenie ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem, przy jednoczesnym ubezpieczeniu budynku mieszkalnego od wszystkich ryzyk (All Risks);
- 7) budowli, sprzętu rolniczego, materiałów i zapasów, ziemniaków, zwierząt gospodarskich od ognia i innych zdarzeń losowych, jest ubezpieczenie wszystkich budynków znajdujących się na terenie gospodarstwa rolnego;
- 8) stałych elementów budynku mieszkalnego od kradzieży z włamaniem jest ubezpieczenie budynku mieszkalnego w wariantcie co najmniej rozszerzonym;
- 9) zewnętrznych stałych elementów budynku mieszkalnego od kradzieży zwykłej, jest ubezpieczenie stałych elementów budynku mieszkalnego od kradzieży z włamaniem, przy jednoczesnym ubezpieczeniu budynku mieszkalnego od wszystkich ryzyk (All Risks);
- 10) stałych elementów budynku od stłuczenia, jest ubezpieczenie budynku w zakresie rozszerzonym;
- 11) ruchomości domowych, sprzętu rolniczego, materiałów i zapasów, ziemniaków od kradzieży jest ich ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych;
- 12) słomy, siana jest ubezpieczenie ziemniaków od ognia i innych zdarzeń losowych;
- 13) zwierząt gospodarskich od porażenia prądem, jest ubezpieczenie ich od ognia i innych zdarzeń losowych.

2. Stałe elementy budynku objęte są ochroną od ognia i innych zdarzeń losowych pod warunkiem ubezpieczenia budynku w zakresie co najmniej rozszerzonym.

3. Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od ognia i innych zdarzeń losowych oraz od porażenia prądem może zostać zawarte, pod warunkiem że:

- 1) umową objęte są wszystkie zwierzęta gospodarskie danego gatunku, znajdujące się w gospodarstwie rolnym;

- 2) zwierzęta posiadają cechy identyfikacyjne (paszport, karta identyfikacyjna, kolczyk z numerem, inne). Wymóg ten nie dotyczy drobiu.
4. Instalacja fotowoltaiczna, kolektory słoneczne, pompa ciepła mogą zostać objęte ubezpieczeniem pod warunkiem, że są kompletne i gotowe do pracy, tj. po pozytywnym zakończeniu testów próbnych i rozruchu mogą zostać uruchomione lub są uruchomione, zgodnie z wymaganą dokumentacją potwierdzającą gotowość do użycia.
5. Warunkiem objęcia ubezpieczeniem instalacji fotowoltaicznej umiejscowionej na gruncie na terenie gospodarstwa od ryzyka wandalizmu jest to, by była ogrodzona ze wszystkich stron, a wszystkie bramy w ogrodzeniu zamykane były na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub 1 kłódkę wielozastawkową, lub zamek elektroniczny (w przypadku tzw. bram zamykanych na pilota). Wspomинane ogrodzenie musi mieć wysokość co najmniej 1,40 m i być w dobrym stanie technicznym, tj. bez uszkodzeń siatki, pręseł, przez które można przejść. Również wszystkie piloty i klucze do zamków lub kłódek muszą być zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych (w razie ich zgubienia Ubezpieczony jest zobowiązany do wymiany zamków na własny rachunek).

Zbycie przedmiotu ubezpieczenia

§ 18

1. Dla budynków ubezpieczonych w wariantcie podstawowym, zastosowanie mają postanowienia wynikające z Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.
2. W razie zbycia budynków ubezpieczonych w wariantcie rozszerzonym (od ryzyk nazwanych) lub budynku mieszkalnego od wszystkich ryzyk (All Risks) oraz pozostałego mienia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, za pisemną zgodą Generali.
3. W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 2, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy. Pomimo tego przejścia obowiązków, zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Jeżeli prawa, o których mowa w ust. 2, nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
5. Postanowień ust. 2–4 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Miejsce ubezpieczenia

§ 19

Ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie znajdujące się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że:

- 1) rzeczy osobiste, które mogą zostać objęte ubezpieczeniem od rabunku poza miejscem ubezpieczenia, objęte są ochroną na terytorium całego świata;
- 2) wyłudzenie gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby), obejmuje ochroną wypłatę gotówki na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3) sprzęt rolniczy objęty jest ponadto ubezpieczeniem od ognia i innych zdarzeń losowych w miejscu wykonywania działalności rolniczej Ubezpieczonego innym, niż określone w polisie, lecz znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 20

1. Mienie w ramach OWU ubezpieczone jest w opcji ryzyk nazwanych (wariant rozszerzony) lub od wszystkich ryzyk (All Risks).
2. W wariancie od wszystkich ryzyk (All Risks) ochroną objęte mogą być wyłącznie budynki mieszkalne oraz ruchomości domowe.
3. Ubezpieczeniem objęte są szkody w mieniu powstałe w okresie odpowiedzialności Generali i w miejscu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 19, o ile ich bezpośrednią przyczyną były zdarzenia objęte ubezpieczeniem.
4. Zakres ubezpieczenia przedstawia poniższa tabela.

Zakres ubezpieczenia	Od ryzyk nazwanych	Od wszystkich ryzyk (All Risks) (dotyczy wyłącznie budynków mieszkalnych i ruchomości domowych)
Ubezpieczenie od wszystkich ryzyk (All Risks)	–	w zakresie
Ogień		
Pożar, wybuch, implozja, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, uderzenie pojazdu, uderzenie fali ponaddźwiękowej, dym i sadza, katastrofa budowlana, akcja ratownicza	w zakresie	w zakresie
Naturalne zdarzenia		
Silny wiatr, lawina, trzęsienie ziemi, tąpnięcie, zapadanie i osuwanie się ziemi, upadek drzew i budowli, śnieg i lód, grad, deszcz, pęknięcie na skutek mrozu	w zakresie	w zakresie
Powódź		
Powódź dla budynków	w zakresie	w zakresie
Powódź dla mienia	po opłaceniu dodatkowej składki	w zakresie
Zalanie		
Zalanie, koszty poszukiwania przyczyny zalania	w zakresie	w zakresie

Wandalizm		
Wandalizm	w zakresie	w zakresie
Graffiti	–	w zakresie
Szkody wyrządzone przez zwierzęta (z wyłączeniem wyrządzonych przez krety, ptaki, owady, insekty, bakterie, a także zwierzęta będące w posiadaniu Ubezpieczonego lub jego osób bliskich)	–	w zakresie
Kradzież		
Kradzież z włamaniem i rabunek	po opłaceniu dodatkowej składki	po opłaceniu dodatkowej składki
Kradzież zwykła zewnętrznych stałych elementów budynku mieszkalnego	–	po opłaceniu dodatkowej składki
Rzeczy osobiste od rabunku poza miejscem ubezpieczenia	–	po opłaceniu dodatkowej składki
Wyłudzenie gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby)	–	w ramach ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rabunku
Stłuczenie stałych elementów		
Stłuczenie stałych elementów budynku	po opłaceniu dodatkowej składki	w zakresie
Przepięcie		
Przepięcie z innej przyczyny niż uderzenie pioruna	po opłaceniu dodatkowej składki	w zakresie

- Zakres ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od ognia i innych zdarzeń losowych można rozszerzyć po opłaceniu dodatkowej składki o ryzyko porażenia prądem zwierząt gospodarskich.
- Zakres rozszerzony oraz All Risks nie jest dostępny dla:
 - budynków w których prowadzona jest działalność inna niż rolnicza;
 - budynków nieużytkowanych.

Postanowienia dotyczące ryzyka powodzi

§ 21

- Ryzyko powodzi występujące w miejscu ubezpieczenia jest określone przez Generali w oparciu o statystykę zdarzeń szkodowych i podzielone na strefę 0, strefę 1, strefę 2 i strefę X.
- W przypadku ubezpieczenia budynków i zwierząt gospodarskich powódź jest w zakresie ubezpieczenia.

3. W przypadku ubezpieczenia pozostałego mienia Ubezpieczający może wykupić ryzyko powodzi za opłaceniem dodatkowej składki, z zastrzeżeniem ust.4.
4. W przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych w wariancie All Risks powódź jest w zakresie ubezpieczenia.

Postanowienia dotyczące budowy

§ 22

Możliwe jest ubezpieczenie budynku w budowie w wariancie rozszerzonym lub All Risks, jednak do momentu zakończenia budowy ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana w zakresie ustawowym, natomiast od dnia następnego po dniu zakończenia budowy, ochrona ubezpieczeniowa automatycznie ulega rozszerzeniu do wariantu rozszerzonego/All Risks (w zależności od tego, który z tych wariantów został wybrany przy zawarciu umowy ubezpieczenia) oraz przestają obowiązywać wyłączenia wskazane w § 23 ust. 12.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 23

1. W przypadku ubezpieczenia budynków:
 - 1) w wariancie podstawowym zastosowanie mają wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w Ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych,
 - 2) w wariantach: rozszerzonym i All Risks, których zakresy ubezpieczenia wykraczają poza obowiązkowy, o którym mowa w pkt 1, zastosowanie mają tylko wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU.
2. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe bezpośrednio na skutek:
 - 1) eksploatacji górniczej podziemnej lub naziemnej, prowadzenia robót ziemnych lub obniżenia się zwierciadła wód podziemnych;
 - 2) nieprzestrzegania obowiązujących przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, o utrzymywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz przepisów prawa budowlanego, a także niestosowania się do decyzji i zaleceń wydanych w tych sprawach przez właściwe władze oraz nieprzestrzegania wszelkich wymogów zawartych w umowie ubezpieczenia, w tym zaleceń Generali w zakresie ochrony mienia przed szkodą, o ile Ubezpieczony (o ile jest właścicielem mienia), zobowiązany był do ich przestrzegania;
 - 3) wybuchu związanego z działalnością gospodarczą prowadzoną przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, w tym wywołanego w celach produkcyjnych lub eksploatacyjnych;
 - 4) zabrudzenia, zadymienia, osmolenia, przypalenia, wypalenia niezwiązanego z pożarem (ogniem), uderzeniem pioruna, przepięciem lub wybuchem;
 - 5) działania wirusów komputerowych;
 - 6) skażenia, zanieczyszczenia lub nagromadzenia osadów;
 - 7) pomalowania, porysowania, z wyłączeniem graffiti (o ile ryzyko graffiti zostało objęte ubezpieczeniem);
 - 8) naturalnego zużycia i starzenia się mienia (w tym powstałego w wyniku stopniowego pogarszania się jego właściwości, zmiany kształtu, przebarwienia, poplamienia, wyszczerbienia lub zakurzenia), korozji i utlenienia, z wyłączeniem

- zalania lub wybuchu spowodowanego korozją lub utlenieniem przewodów i instalacji wbudowanych w mury ubezpieczonego budynku;
- 9) przeprowadzania bieżącej konserwacji lub napraw wykonywanych w celu utrzymania mienia w należyłym stanie;
 - 10) braku bieżącej konserwacji mienia wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa lub zalecanych przez producentów;
 - 11) braku wymaganej dla danego rodzaju mienia obsługi lub opieki nad tym mieniem;
 - 12) pęknięcia (za wyjątkiem pęknięcia mrozowego), rozszczelniania, osiadania, kurczenia się lub rozciągania mienia;
 - 13) długotrwałego oddziaływania czynnika naturalnego, wody, wilgoci, temperatury, czynnika chemicznego, mechanicznego, elektrycznego lub elektromagnetycznego;
 - 14) działania pleśni, grzybów, fermentacji, wewnętrznego rozkładu oraz procesów zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz mienia;
 - 15) utraty, zniknięcia, manipulacji lub zmiany danych i informacji na elektronicznych nośnikach danych, na których dane te były zgromadzone;
 - 16) braku dostawy lub dostawy o niewłaściwych parametrach wody, gazu, elektryczności, energii lub paliwa, z wyjątkiem sytuacji, gdy dostawa o niewłaściwych parametrach spowoduje zalanie, przepięcie, wybuch, pożar, pęknięcie na skutek mrozu, o ile ryzyka te zostały objęte ubezpieczeniem;
 - 17) przeprowadzania napraw sprzętu rolniczego;
 - 18) produkcji przemysłowej lub działalności handlowej lub usługowej prowadzonej przez Ubezpieczonego;
 - 19) oszustwa (z wyłączeniem ryzyka rabunku oraz ryzyka wyłudzenia gotówki – oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby – o ile ryzyko to zostało objęte ubezpieczeniem), szantażu, wymuszenia, sprzeniewierzenia, defraudacji lub zaginięcia mienia;
 - 20) kradzieży zwykłej, z wyjątkiem kradzieży zwykłej stałych elementów budynku mieszkalnego, o ile zostało to objęte ubezpieczeniem;
 - 21) kradzieży z włamaniem, w sytuacji gdy ubezpieczone mienie nie zostało zabezpieczone przed kradzieżą z włamaniem zgodnie z wymogami określonymi w § 12 lub posiadane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe wskazane w dokumencie ubezpieczenia nie zostały uruchomione lub były niesprawne, chyba że brak tych zabezpieczeń, ich unieruchomienie lub niesprawność nie miały wpływu na powstanie szkody lub jej rozmiar; z zastrzeżeniem § 25 ust. 2-4,
 - 22) zniszczenia lub uszkodzenia mienia przez zwierzęta, ptaki owady, insekty, bakterie;
 - 23) mycia lub czyszczenia środkami, preparatami lub urządzeniami nie przystosowanymi do tego celu lub do danej powierzchni;
 - 24) śmierci, kosztów leczenia i zabiegów medycznych zwierząt domowych wynikających z zachorowania lub przyczyn naturalnych;
 - 25) pożaru sprzętu rolniczego pozostawionego bez dozoru w miejscu prac polowych;

- 26) powstałe w następstwie upadku masztu spowodowanego jego niekonserwowaniem lub jego nienależytym konserwowaniem, jeżeli obowiązek jego konserwacji należał do Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
 - 27) powstałe w następstwie upadku drzewa w wyniku jego wycinania lub przycięcia przez Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, bez pozwolenia, o ile takie pozwolenie jest wymagane przepisami prawa;
 - 28) polegające na uszkodzeniu w postaci zadrapania, zgniecenia, wgniecenia, przedziurawienia, odkształcenia, poplamienia lub zmiany barwy, chyba że powstały one w wyniku działania siły natury;
 - 29) awarii przedmiotu ubezpieczenia lub w przedmiocie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczenie nie obejmuje:
- 1) konfiskaty lub wywłaszczenia mienia przez organy administracji publicznej (Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego);
 - 2) zalania:
 - a) wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, która przedostała się przez niezabezpieczone lub nieprawidłowo zamknięte okna, drzwi lub otwory w budynku, z zastrzeżeniem § 25 ust. 5-6;
 - b) spowodowanego nienależytym stanem dachu, ścian, balkonów, tarasów, rynien (w tym zapchania rynny), rur spustowych (w tym zamarznięcia rur spustowych), brakiem bieżącej konserwacji otworów okiennych, drzwiowych, dachowych lub ich elementów, o ile na Ubezpieczonym jako właścicielu mienia spoczywa prawny obowiązek utrzymania należytego stanu technicznego, konserwacji, zabezpieczenia lub zamknięcia mienia, usunięcia wad, awarii i usterek;
 - c) wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych lub błota pośniegowego, powodującego uszkodzenie, zabrudzenie, poplamienie, odbarwienie tynków zewnętrznych i elewacji;
 - d) spowodowanego przenikaniem wód podziemnych lub cofnięciem się cieczy z sieci wodno-kanalizacyjnej w wyniku podniesienia się wód podziemnych, z wyjątkiem sytuacji, gdy szkoda była następstwem powodzi lub deszczu o współczynniku natężenia co najmniej 4, potwierdzonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (a w przypadku braku możliwości uzyskania tego potwierdzenia, na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie), o ile powódź i deszcz zostały odpowiednio objęte ubezpieczeniem;
 - 3) przemarzania ścian.
4. Generali nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
- 1) dokumentach, planach i rękopisach oraz jakichkolwiek danych zgromadzonych na nośnikach danych, a także programach komputerowych indywidualnych i produkcji seryjnej;

- 2) dziełach sztuki, przedmiotach zabytkowych i zbiorach kolekcjonerskich, wszelkiego rodzaju broni;
- 3) modelach, prototypach, wzorach, eksponatach;
- 4) pojazdach innych niż sprzęt rolniczy;
- 5) drzewostanach, roślinach na pniu, uprawach (w tym w szklarniach i namiotach foliowych);
- 6) mieniu znajdującym się w budynkach i budowlach, które znajdują się w stadium budowy lub remontu;
- 7) budynkach i budowlach, których stopień zużycia wynosi 100%;
- 8) budynkach i budowlach o charakterze tymczasowym oraz w znajdującym się w nich mieniu;
- 9) budynkach i budowlach przeznaczonych do rozbiórki oraz w znajdującym się w nich mieniu;
- 10) budynkach i budowlach wzniesionych niezgodnie z przepisami prawa, w szczególności niezgodnie z prawem budowlanym;
- 11) namiotach, halach namiotowych, pneumatycznych, inspektach, szklarniach, tunelach foliowych, kioskach, barakowozach, obiektach kontenerowych, budynkach tymczasowych, plandekach, osłonach i innych ruchomych przykryciach chroniących mienie;
- 12) budynkach i budowlach blaszanych, za wyjątkiem silosów i suszarni;
- 13) silosach do przechowywania biomasy energetycznej, surowców mineralnych i kruszywa, tworzyw sztucznych i substancji płynnych;
- 14) pensjonatach, hotelach, motelach oraz innych obiektach, w których prowadzona jest działalność hotelarska (niniejsze wyłączenie nie dotyczy obiektów związanych z prowadzeniem działalności w zakresie usług agroturystycznych);
- 15) maszynach i urządzeniach, sprzęcie rolniczym przeznaczonych do złomowania;
- 16) maszynach i sprzęcie rolniczym złożonych poza siedzibą producenta (tzw. składaki);
- 17) maszynach i sprzęcie rolniczym powstałych w systemie gospodarczym (tzw. samy);
- 18) maszynach i sprzęcie rolniczym uczestniczących w akcjach protestacyjnych, blokadach dróg lub zawodach;
- 19) silnikach spalinowych zniszczonych lub uszkodzonych przez wybuch (eksplozję) mający miejsce w komorze spalania;
- 20) mieniu innym niż budynki nieużytkowanym lub wyłączonym z eksploatacji powyżej 30 dni, za wyjątkiem przerw konserwacyjnych, technologicznych lub wynikających z sezonowości pracy;
- 21) mieniu znajdującym się na terenie nieużytkowanego gospodarstwa rolnego;
- 22) mieniu znajdującym się na niezabudowanych balkonach, tarasach, loggiach lub ogrodach zimowych;
- 23) mieniu używanym, przechowywanym lub składowanym niezgodnie z przeznaczeniem, obowiązującymi przepisami prawa lub instrukcją wydaną przez producenta;
- 24) ubezpieczonym mieniu zniszczonym lub uszkodzonym przez ogień w związku z poddawaniem tego mienia w procesie technologicznym działaniu ognia

- lub ciepła technologicznego w celu osuszenia lub przetworzenia tego mienia (wyłączenie dotyczy wyłącznie szkód w tym mieniu, które było poddawane ww. procesowi);
- 25) mieniu znajdującym się w złym stanie technicznym, spowodowanym brakiem konserwacji lub przeprowadzaniem konserwacji, niezgodnie z przepisami prawa lub instrukcją wydaną przez producenta oraz uszkodzonym i zniszczonym na skutek ich awarii lub zepsucia się spowodowanych samoistną przyczyną wewnętrzną lub zużyciem eksploatacyjnym;
 - 26) urządzeniach wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb;
 - 27) towarach przeterminowanych bądź wycofanych z obrotu;
 - 28) zwierzętach nieznakowanych, jeśli obowiązek ich znakowania wynika z obowiązujących przepisów prawa;
 - 29) zwierzętach futerkowych, rybach w hodowli i chowie stawowym, pszczołach w pasiekach i ulach oraz w zwierzętach laboratoryjnych – bez względu na wielkość hodowli;
 - 30) ziemiopłodach przechowywanych poza budynkami i budowlami, w szczególności w stertach, stogach, kopcach lub belach;
 - 31) liniach przesyłowych;
 - 32) jedwabnikach, hodowlach entomofagów i dżdżownic;
 - 33) odgromnikach, miernikach, licznikach, wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, czujnikach, żarówkach oraz częściach i materiałach szybko zużywających się lub podlegających wielokrotnej lub okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania;
 - 34) przedmiotach wartościowych powyżej 4 000 zł;
 - 35) monetach złotych i srebrnych, złocie, srebrze, platynie w złomie i sztabkach;
 - 36) nieoprawionych kamieniach szlachetnych, półszlachetnych i syntetycznych oraz nieoprawionych szlachetnych substancji organicznych, niestanowiących przedmiotów użytkowych;
 - 37) sprzęcie audiowizualnym, komputerowym, fotograficznym, optycznym, medycznym, biżuterii (w tym zegarkach), wartościach pieniężnych, futrach, odzieży skórzanej przechowywanych w budynkach innych niż mieszkalny;
 - 38) papierach wartościowych;
 - 39) budynkach, budowlach i mieniu się w nich znajdującym, w których prowadzona jest działalność:
 - a) usługowa – warsztaty lakiernicze, spawalnicze, stolarskie, tapicerskie, samochodowe, tartaki,
 - b) produkcyjna i handlowa tworzyw sztucznych, zniczy, świec oraz środków chemicznych, materiałów pirotechnicznych;
 - 40) prawach autorskich i szkodach spowodowanych ich naruszeniem oraz niematerialnych prawach mających charakter własności osobistej;
 - 41) instalacjach fotowoltaicznych, kolektorach słonecznych, pompach ciepła umieszczonej na budynkach lub budowlach, których materiałem ścian lub dachu jest drewno, strzecha, folia, szkło, wiór osikowy lub plandeka;
 - 42) mieniu w trakcie montażu, instalowania lub demontażu;

- 43) przedmiotach służących wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, handlowej, produkcyjnej lub usługowej, z wyłączeniem świadczenia usług agroturystycznych w gospodarstwie rolnym;
 - 44) pojazdach lądowych (w tym quadach), których wprowadzenie do ruchu wymaga rejestracji oraz jednostkach pływających (z wyłączeniem małych jednostek pływających), statkach powietrznych (w tym w lotniach, motolotniach, balonach i spadochronach) i ich wyposażeniu oraz częściach zamiennych (z wyłączeniem opon, felg i śrub objętych ubezpieczeniem jako ruchomości domowe) i zapasowych, przedmiotach w bagażnikach i materiałach eksploatacyjnych;
 - 45) zwierzętach w wyniku uduszenia na skutek awarii instalacji elektrycznej lub wentylacyjnej.
5. Jednocześnie Generali nie ponosi odpowiedzialności za:
- 1) szkody, za które odpowiada osoba trzecia występująca w charakterze dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, serwisanta, przewoźnika, spedytora lub podwykonawcy, w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią;
 - 2) szkody będące następstwem usterek i wad ujawnionych przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
 - 3) koszty eksploatacji i konserwacji ubezpieczonych przedmiotów, w tym koszty części wymienionych w trakcie konserwacji urządzeń;
 - 4) uszkodzenia estetyczne (zadrapania na powierzchniach malowanych, polerowanych i emaliowanych);
 - 5) szkody dotyczące materiałów pędnych, smarnych, paliw napędowych;
 - 6) szkody w ruchomościach domowych wyrządzone przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby mu bliskie, osoby pracujące w gospodarstwie, pomoc domową;
 - 7) szkody powstałe wskutek wandalizmu wyrządzone przez użytkownika, dzierżawcę gospodarstwa rolnego, osoby pracujące w gospodarstwie rolnym/agroturystycznym lub przez agroturystów.
6. Ubezpieczenie nie obejmuje usunięcia wady mienia objętego ubezpieczeniem powstałej na skutek błędów projektowych, wad ukrytych, wad technologicznych, wad materiałowych, konstrukcyjnych lub niewłaściwego wykonania oraz usunięcia awarii mechanicznych lub elektrycznych ruchomości domowych powstałych bez udziału czynnika zewnętrznego, chyba że w ich następstwie wystąpi zdarzenie ubezpieczeniowe, wtedy Generali odpowiada wyłącznie za skutki tego zdarzenia.
7. Generali nie ponosi odpowiedzialności również za szkody powstałe w:
- 1) drobiu i mieniu związanym z produkcją danego drobiu w liczbie powyżej 100 sztuk w miejscu ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej;
 - 2) grzybach i grzybniach oraz mieniu związanym z ich produkcją, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej;
 - 3) słomie, sianie, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej.
8. Dodatkowo, w przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód powstałych wskutek:
- 1) chorób oraz schorzeń;
 - 2) udziału w zawodach lub wystawach;
 - 3) transportu.

9. Generali w przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich nie odpowiada za poniesione przez Ubezpieczonego koszty:
 - 1) sekcji i utylizacji martwych zwierząt;
 - 2) badania stanu zdrowia, leczenia oraz znakowania zwierząt, badania poubojowego mięsa;
 - 3) zaświadczeń wymaganych przy zawieraniu umowy.
10. Generali nie ponosi odpowiedzialności za szkody będące czystą stratą finansową lub utracone korzyści będące następstwem powstałej szkody.
11. Generali nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku osunięcia się ziemi, zapadania lub przesuwania się ziemi, które powstały na skutek działania człowieka, w tym prowadzonych robót ziemnych, remontu, budowy, osuszania gruntu lub wycinki drzew.
12. W przypadku, gdy zgłoszony do ubezpieczenia budynek znajduje się w trakcie budowy, zakres ubezpieczenia dodatkowo nie obejmuje:
 - 1) stałych elementów przed ich zamontowaniem, zainstalowaniem lub po demontażu, chyba że budynek znajduje się w stanie surowym zamkniętym, a w odniesieniu do szkód spowodowanych kradzieżą z włamaniem - również pod warunkiem, że oprócz zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonych w § 12 posiada uruchomiony i sprawny alarm lokalny lub alarm z powiadomieniem;
 - 2) składowanych w nim ruchomości domowych, ziemiopłodów, słomy, siana, sprzętu rolniczego, materiałów i zapasów.
13. W przypadku szkody powstałej na skutek wyłudzenia gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby) Generali nie odpowiada za kwoty pieniężne przekazane przelewem lub inną transakcją internetową
14. W przypadku zdarzenia polegającego na wyłudzeniu gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby) zakres ubezpieczenia nie obejmuje także szkód mających związek z transakcjami handlowymi, umowami cywilno-prawnymi, zakupem dóbr i usług.

Suma i system ubezpieczenia

§ 24

1. Sumę ubezpieczenia dla każdego budynku określa Ubezpieczający wspólnie z Generali, w tym również zgodnie z § 28.
2. Sumę ubezpieczenia dla pozostałych przedmiotów ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego rodzaju przedmiotu ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Generali za jedną i wszystkie szkody w tym przedmiocie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności, o których mowa w § 25 oraz § 26.
4. Podstawę ustalenia sumy ubezpieczenia stanowi, przy ubezpieczeniu mienia w opcji:
 - 1) od ryzyk nazwanych:
 - a) wartość rzeczywista dla sprzętu rolniczego oraz budynków innych niż mieszkalne i budowli, których stopień zużycia technicznego przekracza 10%;
 - b) wartość odtworzeniowa dla budynku mieszkalnego, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%;

- c) wartość odtworzeniowa dla nieruchomości w budowie, stałych elementów, ruchomości domowych, rzeczy osobistych oraz przedmiotów w postaci wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii (w tym zegarków), bez względu na stopień zużycia technicznego;
 - d) wartość rynkowa dla przedmiotów wartościowych (z wyłączeniem wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii, w tym zegarków);
 - e) wartość rynkowa dla materiałów i zapasów, ziemiopłodów, słomy, siana, zwierząt gospodarskich;
 - f) wartość nominalna dla wartości pieniężnych.
- 2) od wszystkich ryzyk (All Risks):
- a) wartość odtworzeniowa dla budynku mieszkalnego, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%;
 - b) wartość odtworzeniowa dla stałych elementów, ruchomości domowych oraz przedmiotów w postaci wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii (w tym zegarków), bez względu na stopień zużycia;
 - c) wartość rynkowa dla przedmiotów wartościowych (z wyłączeniem wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii, w tym zegarków);
 - d) wartość nominalna dla wartości pieniężnych.
5. Ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych zawiera się w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.
6. Suma ubezpieczenia nie ulega pomniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania (brak konsumpcji sumy ubezpieczenia), za wyjątkiem ubezpieczenia, którego przedmiotem jest objęcie ochroną ryzyka wyłudzenia gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby) – tym przypadku kwota wypłaconego odszkodowania pomniejsza określony na to ryzyko limit wskazany w § 25.
7. Jeżeli po zawarciu umowy nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, Generali na wniosek Ubezpieczającego może dokonać podwyższenia sumy ubezpieczenia za opłatą dodatkowej składki (doubezpieczenie).
8. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie Generali, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki, począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym Generali zawiadomiło Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie zastosowanie mają pozostałe postanowienia OWU.

Limity odpowiedzialności

§ 25

1. W granicach sumy ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia, Generali wprowadza limity odpowiedzialności zgodnie z poniższą tabelą.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia	Limity odpowiedzialności w opcji od ryzyk nazwanych	Limity odpowiedzialności w opcji od wszystkich ryzyk (All Risks)
Odzież ze skór naturalnych lub futer, biżuteria (w tym zegarki) i wartości pieniężne będące ruchomościami domowymi	25% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych dla danego ryzyka, w tym: biżuteria (w tym zegarki) – nie więcej niż 10 000 zł, wartości pieniężne – nie więcej niż 1 000 zł	25% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych dla danego ryzyka, w tym: biżuteria (w tym zegarki) – nie więcej niż 10 000 zł, wartości pieniężne – nie więcej niż 1 000 zł (nie dotyczy wyłudzenia gotówki)
Ruchomości domowe w budynkach innych niż mieszkalny, garażach, zabudowanych balkonach, loggiach, tarasach i ogrodach zimowych	10% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i nie więcej niż 10 000 zł	
Rośliny doniczkowe i zwierzęta domowe	w granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i nie więcej niż 2 500 zł	
Koszty poszukiwania przyczyny zalania	w granicach sumy ubezpieczenia budynku i nie więcej niż 2 500 zł	
Wandalizm	do sumy ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą	
Wandalizm dla stałych elementów budynków innych niż mieszkalny, budowli	10% sumy ubezpieczenia budynku/budowli	–
Instalacja fotowoltaiczna, kolektory słoneczne, pompy ciepła	w granicach sumy ubezpieczenia budynku/budowli, do którego przytwierdzone jest dane mienie, nie więcej niż 50% sumy ubezpieczenia tego budynku/budowli	w granicach sumy ubezpieczenia budynku, do którego przytwierdzone jest dane mienie, nie więcej niż 50% sumy ubezpieczenia tego budynku
Stłuczenie stałych elementów w budynkach innych niż mieszkalne	nie więcej niż 1 000 zł	–

Instalacja fotowoltaiczna umiejscowiona na gruncie na terenie gospodarstwa	w granicach sumy ubezpieczenia budowli i nie więcej niż 50 000 zł	–
Graffiti	–	w granicach sumy ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą i nie więcej niż 5 000 zł
Szkody wyrządzone przez zwierzęta (z wyłączeniem kretów, ptaków, owadów, insektów, bakterii i zwierząt będących w posiadaniu Ubezpieczonego i jego osób bliskich)	–	w granicach sumy ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą i nie więcej niż 5 000 zł
Rzeczy osobiste gości (z wyłączeniem przedmiotów osobistych agroturystów)	–	w granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych dla danego ryzyka i nie więcej niż 2 000 zł
Wyłudzenie gotówki (oszustwo na wnuczka, policjanta, CBŚP, podszywanie się pod inne osoby)	–	w granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży i rabunku i nie więcej niż 10 000 zł
Zwierzęta gospodarskie poza budynkami	nie więcej niż 2 000 zł	–

2. Z zastrzeżeniem ust 3 i 4 w przypadku naruszenia przez Ubezpieczonego obowiązków dotyczących zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, w tym pozostawienia otwartego okna, drzwi wejściowych, garażowych, balkonowych – Generali wypłaci odszkodowanie za powstałą w ten sposób kradzież zwykłą znajdujących się w niezabezpieczonych budynkach mieszkalnych: ruchomości domowych, przedmiotów wartościowych lub stałych elementów w granicy ich sumy ubezpieczenia nie więcej jednak niż 2 500 zł. Warunkiem wypłaty jest ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem, przy jednoczesnym ubezpieczeniu budynku mieszkalnego w zakresie All Risks.
3. Zasada ograniczonej odpowiedzialności za szkody pomimo braku zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w ust. 2, nie dotyczy sytuacji, gdy budynek mieszkalny w chwili powstania szkody znajdował się w budowie.
4. Zasada ograniczonej odpowiedzialności za szkody pomimo braku zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w ust. 2, nie dotyczy kradzieży z pomiesz-

czeń przynależnych, budynków innych niż mieszkalne, zabudowanych: balkonów, loggi, tarasów i ogrodów zimowych.

5. Z zastrzeżeniem ust 6 w przypadku pozostawienia w budynku mieszkalnym otwartych okien, drzwi tarasowych, garażowych, wejściowych oraz okien i włazów dachowych, wskutek których nastąpiła szkoda związana z zalaniem, Generali wypłaci odszkodowanie w granicy sumy ubezpieczenia nie więcej jednak niż 2 500 zł. Warunkiem wypłaty jest ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk (All Risks), przy jednoczesnym ubezpieczeniu budynku mieszkalnego w zakresie All Risks.
6. Zasada ograniczonej odpowiedzialności pomimo braku zabezpieczeń otworów, o której mowa w ust. 5, nie dotyczy sytuacji, gdy budynek mieszkalny w chwili powstania szkody znajdował się w budowie.
7. W przypadku naruszenia przez Ubezpieczonego obowiązku wykonania okresowych przeglądów budynku mieszkalnego przewidzianych przez prawo budowlane (jeśli miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody skutkującymi przesłankami do braku lub ograniczenia odpowiedzialności) Generali wypłaci odszkodowanie w wysokości 50% sumy ubezpieczenia nie więcej niż 50 000 zł łącznie na wszystkie zdarzenia zaistniałe w okolicznościach, o których mowa w ust. 7 i 8, w danym okresie ubezpieczenia.
8. Zasada ograniczonej odpowiedzialności pomimo braku wymaganych przeglądów, o których mowa w ust. 7, dotyczy budynków mieszkalnych oraz znajdujących się w nich ruchomości domowych ubezpieczonych w wariantcie All Risks, pod warunkiem, że budynki mieszkalne w chwili powstania szkody nie są starsze niż 40 lat – licząc od daty uzyskania pozwolenia na użytkowanie lub w przypadku braku możliwości weryfikacji takiego dokumentu licząc od daty zamieszkania budynku mieszkalnego.
9. Przewidziane w § 9 ust.1 OWU wyłączenie odpowiedzialności Generali za szkody wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa nie stosuje się do przypadków, o których mowa w ust. 2-8 powyżej.

Ubezpieczenie rzeczy osobistych od rabunku poza miejscem ubezpieczenia

§ 26

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłaceniem dodatkowej składki ubezpieczeniem mogą zostać objęte rzeczy osobiste od rabunku poza miejscem ubezpieczenia.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje terytorium całego świata.
3. W ramach sumy ubezpieczenia rzeczy osobistych Generali wprowadza limity odpowiedzialności zgodnie z poniższą tabelą.

Przedmiot ubezpieczenia	Limit odpowiedzialności
bizuteria (w tym zegarki)	1 000 zł
wartości pieniężne	500 zł
telefony komórkowe, przenośne urządzenia do odtwarzania dźwięku lub obrazu (np. MP3/4, iPody, e-booki)	500 zł

4. Ubezpieczony zobowiązany jest do zgłoszenia rabunku w jednostce Policji.
5. Suma ubezpieczenia powinna zostać ustalona według wartości odtworzeniowej jako ubezpieczenie na pierwsze ryzyko.
6. W przypadku powstania szkody, wysokość odszkodowania oblicza się:
 - 1) dla dokumentów – jako koszt wykonania duplikatów lub nowych dokumentów;
 - 2) dla kluczy do domu lub kluczyków samochodowych – jako koszt wymiany zamków;
 - 3) dla wartości pieniężnych – według wartości nominalnej;
 - 4) dla pozostałych przedmiotów – tak jak w przypadku ruchomości domowych.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie obowiązują pozostałe postanowienia OWU.

Ubezpieczenie słomy, siana, które są składowane w budynkach

§ 27

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłaceniem dodatkowej składki w ramach ubezpieczenia ziemiopłodów od ognia i innych zdarzeń losowych, można rozszerzyć ochronę o szkody powstałe w słomie i sianie składowanych w budynkach.
2. Z zachowaniem pozostałych włączeń i ograniczeń wskazanych w niniejszym Dziale II z zakresu ochrony udzielanej przez Ubezpieczyciela wyłączone są także szkody powstałe wskutek zalania.

Sugerowana suma ubezpieczenia

§ 28

1. Suma ubezpieczenia budynków może zostać ustalona na podstawie systemu sugerowanej wartości mienia.
2. Suma ubezpieczenia stanowi iloczyn powierzchni użytkowej budynku i wartości przyjętej przez Generali za 1 m² w danej miejscowości na podstawie danych statystycznych Generali, przy jednoczesnym uwzględnieniu zużycia technicznego właściwego dla roku budowy tego budynku, pomniejszonego o zakres przeprowadzonych w nim remontów.
3. Decyzję o wysokości sum ubezpieczenia dla poszczególnych budynków podejmuje Ubezpieczający.
4. Akceptacja przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia na poziomie sugerowanym, jej podwyższenie lub zmniejszenie w odniesieniu do budynków potwierdzone zostanie w dokumencie ubezpieczenia.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie obowiązują pozostałe postanowienia OWU.

Koszty dodatkowe w ramach umowy ubezpieczenia

§ 29

1. W granicach sumy ubezpieczenia Generali zwraca udokumentowane i uzasadnione koszty, które zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego:
 - 1) w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;

- 2) koszty demontażu i transportu ubezpieczonego mienia do i z miejsca naprawy, przechowania oraz ponownego montażu ubezpieczonych elementów stałych – do 15% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia, o ile mienie ubezpieczone zostało według wartości odtworzeniowej;
 - 3) koszty transportu ubezpieczonego mienia do nowego miejsca zamieszkania, związane z transportem dokonywanym przez specjalistyczną firmę wynajętą do zorganizowania przeprowadzki – do 10% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych. Koszty te zwracane są w sytuacji, gdy ubezpieczeniem objęte były ruchomości domowe, a rozmiary szkody uzasadniają konieczność przeprowadzki na czas remontu lub odbudowy budynku mieszkalnego zniszczonego na skutek zdarzeń objętych ochroną.
2. W razie zajścia wypadku, Generali zwraca następujące udokumentowane i uzasadnione koszty poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, nawet jeżeli kwota odszkodowania wyczerpie sumę ubezpieczenia. W takim przypadku koszty zwracane są ponad sumę ubezpieczenia w granicach poniższych limitów:
- 1) koszty wynagrodzenia ekspertów (rzeczników), powołanych za zgodą Generali przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w celu ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz ustalenia możliwości odtworzenia lub odbudowy ubezpieczonego budynku (o ile mienie ubezpieczone zostało według wartości odtworzeniowej) – do 2% sumy ubezpieczenia budynku wskazanej w dokumencie ubezpieczenia;
 - 2) koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części oraz elementów niezdatnych do użytku (o ile mienie ubezpieczone zostało według wartości odtworzeniowej) wraz z kosztami usunięcia, przetransportowania i składowania pozostałości ubezpieczonego mienia przez okres nie dłuższy niż 30 dni (z wyłączeniem kosztów odkażania i utylizacji) – do 10% sumy ubezpieczenia danego mienia wskazanej w dokumencie ubezpieczenia.
3. W razie zajścia wypadku skutkującego zniszczeniem lub uszkodzeniem ubezpieczonego budynku mieszkalnego, gdy nie jest możliwe dalsze w nim przebywanie lub zamieszkiwanie, Generali zwraca uzasadnione koszty wynajmu poniesione przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż 4 000 zł za cały okres wynajmu i nie więcej niż 500 zł za dobę wynajmu, przy czym koszty wynajmu w okresie faktycznego zamieszkiwania przez Ubezpieczonego w wynajmowanym lokalu, pokrywane są za pisemną zgodą Generali, w przypadku gdy:
- 1) ubezpieczony budynek mieszkalny zajmowany był przez Ubezpieczonego na podstawie prawa własności lub współwłasności;
 - 2) ubezpieczony budynek mieszkalny oraz jego elementy nie nadają się do dalszego zamieszkiwania przez okres dłuższy niż 3 dni;
 - 3) okres wynajmu lokalu zastępczego przekracza 3 dni i jest nie dłuższy niż 2 kolejne miesiące, przy czym okres wynajmu lokalu, którego koszty pokrywa Generali, zostaje zakończony w dniu zakończenia remontu lub odbudowy budynku mieszkalnego w miejscu ubezpieczenia lub po wypłacie odszkodowania, w przypadku szkody całkowitej;

- 4) lokal zastępczy będzie w standardzie porównywalnym do ubezpieczonego budynku mieszkalnego, a koszty jego wynajęcia nie przekroczą stawek rynkowych obowiązujących w obrębie 50 km od ubezpieczonego budynku mieszkalnego. Generali nie pokrywa kosztów dodatkowych, takich jak koszty wyżywienia, pralni, rozmów telefonicznych, bieżącego transportu i dojazdów ubezpieczonych osób do i z lokalu zastępczego.
4. W razie zajścia wypadku skutkującego zniszczeniem lub uszkodzeniem ubezpieczonego budynku mieszkalnego, gdy nie jest możliwe dalsze w nim przebywanie lub zamieszkiwanie przez okres co najmniej 3 dni, Generali może udzielić natychmiastowej pomocy Ubezpieczonemu na jego wniosek poprzez wypłacenie zaliczki przeznaczonej na zakup artykułów pierwszej potrzeby (odzież, jedzenie, artykuły higieny osobistej). Zaliczka jest wypłacona na poczet ewentualnego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia mienia, do czasu ustalenia ewentualnej odpowiedzialności Generali. Wysokość zaliczki zostanie ustalona przez Generali na podstawie informacji od Ubezpieczonego, nie może być jednak wyższa niż 5 000 zł. Zaliczka zostanie wypłacona w terminie 72 godzin od uzyskania przez Generali informacji o zajściu wypadku. Jeżeli okaże się, że odszkodowanie nie jest należne lub należne w wysokości niższej niż wypłacona zaliczka, Ubezpieczony zobowiązany jest zwrócić zaliczkę lub jej odpowiednią część niezwłocznie po otrzymaniu wezwania Generali.
5. Koszty, o których mowa w ust. 1–3, stanowią górną granicę odpowiedzialności Generali na każdy wypadek, który zaszedł w okresie ubezpieczenia.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 30

1. Generali ustala wysokość odszkodowania w granicach sumy ubezpieczenia wskazanej w dokumencie ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem postanowień i limitów odpowiedzialności określonych w § 25 lub w § 26, zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) w przypadku ubezpieczenia budynków w zakresie podstawowym zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych;
 - 2) w przypadku ubezpieczenia mienia od ryzyk nazwanych:
 - a) dla budynków mieszkalnych, których stopień zużycia technicznego przekracza 50%, według wartości rzeczywistej;
 - b) dla budynków mieszkalnych, których stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, według wartości odtworzeniowej;
 - c) dla budynków innych niż mieszkalne i budowli, których stopień zużycia technicznego przekracza 10%, według wartości rzeczywistej;
 - d) dla budynków innych niż mieszkalne i budowli, których stopień zużycia technicznego nie przekracza 10%, według wartości odtworzeniowej;
 - e) dla stałych elementów, nieruchomości w budowie, ruchomości domowych, przedmiotów w postaci wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii (w tym zegarków), wg wartości odtworzeniowej, bez względu na stopień zużycia technicznego;
 - f) dla przedmiotów wartościowych (z wyłączeniem wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii, w tym zegarków), według wartości rynkowej;

- g) dla materiałów i zapasów, ziemiopłodów, słomy, siana, zwierząt gospodarskich według wartości rynkowej;
 - h) dla sprzętu rolniczego, którego stopień zużycia technicznego przekracza 10%, według wartości rzeczywistej;
 - i) dla sprzętu rolniczego, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 10%, według wartości odtworzeniowej;
 - j) dla wartości pieniężnych wg wartości nominalnej.
- 3) w przypadku ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk (All Risks):
- a) dla budynków mieszkalnych, których stopień zużycia technicznego przekracza 50%, według wartości rzeczywistej;
 - b) dla budynków mieszkalnych, których stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, według wartości odtworzeniowej;
 - c) dla ruchomości domowych, stałych elementów, przedmiotów w postaci wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii (w tym zegarków), wg wartości odtworzeniowej, bez względu na stopień zużycia technicznego;
 - d) dla przedmiotów wartościowych (z wyłączeniem wyrobów z pereł, kamieni i metali szlachetnych, biżuterii, w tym zegarków), według wartości rynkowej;
 - e) dla wartości pieniężnych wg wartości nominalnej.
2. Suma pieniężna wypłacona przez Generali z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

§ 31

1. Wysokość odszkodowania w odniesieniu do części budynków, garażu, stanowiącego współwłasność kilku osób (z wyłączeniem małżonków), ustala się jako udział w szkodzie proporcjonalnie do udziału Ubezpieczonego we własności całego budynku, z tytułu uszkodzenia którego należne jest odszkodowanie.
2. Jeżeli Ubezpieczony jest współwłaścicielem budynków lub garażu, odszkodowanie należne wszystkim osobom, na rachunek których została zawarta umowa ubezpieczenia, może być wypłacone jednemu Ubezpieczonemu za uprzednią pisemną zgodą wszystkich osób, na rachunek których umowa ubezpieczenia została zawarta.

§ 32

1. Zwrot kosztów budowy, remontu, zakupu lub naprawy nie może przekroczyć odpowiednio, w zależności od sposobu ustalenia sumy ubezpieczenia, wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia.
2. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o wartość pozostałości po szkodzie, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, naprawy lub odsprzedaży.
3. Generali pomniejsza wysokość odszkodowania o franszyzę redukcyjną, o ile została ona określona w dokumencie ubezpieczenia.
4. Generali zastrzega sobie prawo do weryfikacji przedłożonych rachunków, faktur, kosztorysów i dokumentów związanych z powstałą szkodą oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.

§ 33

1. Z uwzględnieniem ust. 2-3 oraz § 30 rozmiar szkody budynków i budowli ustala się:

1) z zastrzeżeniem pkt 3) poniżej, według kosztorysu naprawczego sporządzonego przez Generali, odpowiednio do zakresu uszkodzeń, kosztów naprawy lub remontu niezbędnych do doprowadzenia uszkodzonego mienia do stanu bezpośrednio przed wystąpieniem szkody, z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, technologii, materiałów i standardu wykończenia, bez naliczonego narzutu na zysk

lub

2) z zastrzeżeniem pkt 3) poniżej, według udokumentowanego rachunkiem kosztów wraz ze szczegółową specyfikacją wykonanych robót zgodnie z kosztorysem powykonawczym, niezbędnych do doprowadzenia uszkodzonego mienia do stanu bezpośrednio przed wystąpieniem szkody z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, technologii, materiałów i standardu wykończenia;

3) w przypadku szkody całkowitej, polegającej na całkowitym zniszczeniu mienia lub jego utracie, rozmiar szkody odpowiada wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej mienia bezpośrednio przed wystąpieniem szkody w zależności od sposobu ustalenia sumy ubezpieczenia.

2. W przypadku gdy mienie zostało ubezpieczone od ryzyk nazwanych albo w wariantcie All Risks i stopień zużycia technicznego ubezpieczonego budynku mieszkalnego przekracza 50%, a w przypadku pozostałych budynków lub budowli przekracza 10%, odszkodowanie pomniejsza się o stopień zużycia technicznego obliczanego na podstawie stosowanych przez Generali tabel Rossa (publikacja: Zużycie obiektów budowlanych „WACETOB”, Warszawskie Centrum Postępu Techniczno- Organizacyjnego Budownictwa, Warszawa 2000).

3. Gdy mienie zostało ubezpieczone od ryzyk nazwanych albo w wariantcie All Risks i stopień zużycia budynków mieszkalnych przekracza 50%, a pozostałych budynków 10%, ale były w nim remontowane lub wymieniane poszczególne elementy to stopień ich zużycia technicznego pomniejszony zostaje stosownie do okresu eksploatacji tych elementów.

4. Rozmiar szkody w stałych elementach, ruchomościach domowych, rzeczy osobistych ustala się według poniższych zasad:

1) w przypadku szkody częściowej – koszt naprawy winien być udokumentowany rachunkiem albo fakturą wraz ze szczegółową specyfikacją wykonanych robót lub, w przypadku napraw dokonanych przez Ubezpieczonego we własnym zakresie, opis naprawy powinien zawierać wyszczególnienie napraw zgodne z zakresem uszkodzeń przyjętych w protokole szkody, przy czym przedstawiony przez Ubezpieczonego rachunek każdorazowo podlega weryfikacji przez Generali co do zakresu naprawy oraz cen stosowanych na rynku lokalnym, w którym powstała szkoda;

2) w przypadku szkody całkowitej, polegającej na całkowitym zniszczeniu mienia lub jego utracie, rozmiar szkody ustala się na podstawie wartości odtworzeniowej lub rynkowej (w przypadku mienia osób trzecich) mienia bezpośrednio przed wystąpieniem szkody.

5. Rozmiar szkody dla wyrobów z metali i kamieni szlachetnych oraz biżuterii (w tym zegarków) oblicza się jako koszt naprawy, wytworzenia lub nabycia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju.
6. Rozmiar szkody w sprzęcie rolniczym ustala się według poniższych zasad:
 - 1) w przypadku szkody częściowej – koszt naprawy konieczny do przywrócenia poprzedniego stanu sprzętu, łącznie z kosztami demontażu poprzedzającego naprawę oraz ponownego montażu po naprawie z uwzględnieniem kosztów transportu. Koszt naprawy może być ustalony na podstawie:
 - a) rachunków lub faktur (wraz z kosztorysem), odpowiadających zakresowi napraw przyjętych przez Generali w protokole szkody. Generali zastrzega sobie prawo ich weryfikacji oraz zasięgnięcia opinii rzeczoznawców;
 - b) wyceny dokonanej przez Generali.Koszty nabycia nowych części pomniejsza się o stopień technicznego zużycia tych części w zależności od ich wieku w latach, licząc od daty produkcji w wysokości 5% za każdy rozpoczęty rok kalendarzowy, nie więcej niż 65% (nie stosuje się do sprzętu rolniczego, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 10%).
 - 2) w przypadku szkody całkowitej – koszt nabycia nowego sprzętu tego samego lub podobnego rodzaju, typu i o takich samych lub podobnych parametrach. Koszty nabycia nowych części (nowego sprzętu) pomniejsza się o stopień technicznego zużycia tych części (sprzętu) w zależności od ich wieku w latach, licząc od daty produkcji w wysokości 5% za każdy rozpoczęty rok kalendarzowy, nie więcej niż 65% (nie stosuje się do sprzętu rolniczego, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 10%).
7. Rozmiar szkody w zwierzętach gospodarskich ustala się na podstawie kosztu nabycia nowego zwierzęcia, z tym, że dla:
 - 1) zwierząt przeznaczonych na opas lub do tuczu – uwzględnia się wagę zwierzęcia oraz średnią cenę skupu obowiązującą w dniu powstania szkody w jednostkach prowadzących skup zwierząt w regionie, w którym znajduje się gospodarstwo rolne;
 - 2) zarodowych – bierze się pod uwagę prowadzoną dokumentację hodowlaną;
 - 3) pozostałych – uwzględnia się ten sam typ, rasę, wiek, wagę i sposób użytkowania zwierzęcia.
8. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub naprawy. W przypadku zwierząt gospodarskich za wartość pozostałości po szkodzie uważa się udokumentowaną rachunkiem cenę, uzyskaną ze sprzedaży zwierzęcia gospodarskiego lub tuszy oraz skóry zwierzęcia gospodarskiego bez uwzględnienia kosztów uboju i oceny przydatności mięsa do spożycia.
9. Rozmiar szkody w materiałach i zapasach oraz ziemiopłodach, a także słomie, sianie, ustala się na podstawie kosztów nabycia wg cen rynkowych, z uwzględnieniem tego samego rodzaju i gatunku.
10. Rozmiar szkody dla nośników danych oblicza się jako koszt naprawy, odkupienia lub odtworzenia.

11. Rozmiar szkody dla wartości pieniężnych ustala się według wartości nominalnej w dniu wystąpienia szkody. W przypadku szkody w walucie obcej, odszkodowanie wypłacane jest w złotych polskich, z zastosowaniem przelicznika według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.
12. Rozmiar szkody dla pozostałego mienia oblicza się jako koszt naprawy lub nabycia nowego przedmiotu, tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, marki, typu i parametrów.
13. Przy ustalaniu kosztów naprawy nie uwzględnia się strat wynikających z braku części zamiennych lub innych materiałów, niezbędnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą, jeżeli naprawy można dokonać przy użyciu innych części lub materiałów zastępczych, dostępnych na rynku oraz kosztów prac według stawek godzin nadliczbowych, dni ustawowo wolnych od pracy oraz ekspresowego sprowadzenia części zamiennych.
14. Za koszty odbudowy lub remontu budynków i budowli przyjmuje się koszty wykonania robót budowlanych i instalacyjnych z uwzględnieniem nakładów na opracowanie dokumentacji projektowej i nadzoru nad budową. Koszty te muszą być wyliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych w oparciu – jeżeli nie umówiono się inaczej – o nakłady rzeczowe z Katalogu Norm Rzeczowych oraz średnich cen i średnich wskaźników narzutów z publikacji wydawnictwa „Sekocenbud” oraz potwierdzone rachunkami wykonawcy i kosztorysem powykonawczym, a w przypadku, gdy Ubezpieczony dokonywał prac remontowych we własnym zakresie, kosztorysem powykonawczym bez naliczonego narzutu na zysk.
15. W przypadku kosztów dodatkowych, o których mowa w § 29, wysokość odszkodowania ustala się na podstawie faktycznie poniesionych i dokumentowanych kosztów.
16. Wysokość szkody ustalana jest w kwocie pomniejszonej o kwotę podatku od towarów i usług (VAT) w zakresie, w jakim Ubezpieczony jest uprawniony do odliczenia tego podatku.

§ 34

Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od daty ich odzyskania, powiadomić o tym fakcie Generali, a następnie zgodnie z decyzją Generali albo zwrócić kwotę otrzymaną tytułem odszkodowania, albo zrzec się praw do odzyskanych przedmiotów na rzecz Generali i przekazać je Generali w uzgodnionym terminie.

§ 35

1. W razie utraty, zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia stanowiącego parę lub zestaw, odpowiedzialność Generali będzie ograniczona wyłącznie do tych elementów (części) pary lub zestawu, które zostały utracone lub uszkodzone, niezależnie od tego, jaką wartość ma dany przedmiot jako para lub zestaw.
2. Generali nie ponosi odpowiedzialności za brak części zamiennych i materiałów niezbędnych do odtworzenia mienia do stanu bezpośrednio przed powstaniem szkody. Gdy nie ma możliwości dokonania naprawy uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia, wartość szkody ustala się procentowo w stosunku do stopnia uszkodzenia, to jest wartość mienia pomniejszona zostaje o pozostałości po szko-

dzie. Postanowienia zdania poprzedzającego nie stosuje się w sytuacji, gdy zniszczenia przekraczają 50% wartości mienia dotkniętego szkodą.

§ 36

Przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:

- 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej, numizmatycznej, amatorskiej, estetycznej i pamiątkowej przedmiotu ubezpieczenia;
- 2) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, a także na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz na rekultywację gruntów.

§ 37

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej Ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między Ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stopniu, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum, wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1, uzgodniono że suma wypłacona przez Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczający może żądać tylko od tego Ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności pomiędzy Ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

DZIAŁ III – UBEZPIECZENIE NNW

Przedmiot ubezpieczenia i zakres

§ 38

1. Zakresem ubezpieczenia mogą być objęte następstwa nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego oraz osób pozostających z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, wskazanych w dokumencie ubezpieczenia, powstałe w okresie ochrony ubezpieczeniowej.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje świadczenie z tytułu następujących zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku;
 - 2) śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku w rolnictwie;
 - 3) trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku;
 - 4) pobytu w szpitalu wskutek nieszczęśliwego wypadku;
 - 5) kosztów rehabilitacji – następstwa nieszczęśliwego wypadku.
3. W przypadku, gdy śmierć Ubezpieczonego nastąpi wskutek wypadku w rolnictwie, Generali spełni świadczenie zarówno z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, określone w ust. 2 pkt 1, jak i z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku w rolnictwie, określone w ust. 2 pkt 2.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie mogą zostać objęte osoby, które w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia ukończyły 65 lat.

5. Umowa ubezpieczenia NNW może zostać zawarta pod warunkiem jednoczesnego zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowych ubezpieczeń rolnych oraz mienia na podstawie OWU.
6. Generali obejmuje ochroną ubezpieczeniową zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe na całym świecie, z zastrzeżeniem możliwych wyłączeń terytorialnych wskazanych dla poszczególnych świadczeń.

Rodzaje i wysokość świadczeń

§ 39

1. Z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej Generali wypłaca świadczenia:
 - 1) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, jeżeli zgon Ubezpieczonego miał miejsce nie później niż 24 miesiące od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 100% sumy ubezpieczenia obowiązującej w dacie nieszczęśliwego wypadku;
 - 2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek wypadku rolniczego, jeżeli zgon Ubezpieczonego miał miejsce nie później niż 24 miesiące od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 100% sumy ubezpieczenia obowiązującej w dacie nieszczęśliwego wypadku.
 - 3) z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku:
 - a) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego powstałego wskutek nieszczęśliwego wypadku, wypłacane jest na podstawie Tabeli uszczerbków na zdrowiu;
 - b) ochroną ubezpieczeniową objęte są następstwa nieszczęśliwego wypadku w postaci trwałego uszczerbku na zdrowiu powstałego nie później niż 24 miesiące od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku;
 - c) świadczenie w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego powstałego wskutek nieszczęśliwego wypadku wypłacane jest w wysokości 1% sumy ubezpieczenia, obowiązującej w dacie nieszczęśliwego wypadku, za każdy 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu;
 - 4) z tytułu pobytu Ubezpieczonego w szpitalu będącego skutkiem nieszczęśliwego wypadku:
 - a) w przypadku pobytu Ubezpieczonego w szpitalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, który to pobyt rozpoczął swój bieg w okresie udzielania mu ochrony ubezpieczeniowej;
 - b) Generali wypłaci świadczenie w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy dzień tego pobytu w szpitalu;
 - c) wysokość świadczenia ustalana jest na podstawie wysokości sumy ubezpieczenia na to zdarzenie ubezpieczeniowe, obowiązującej w dacie nieszczęśliwego wypadku;
 - d) łączna liczba dni pobytów w szpitalu wskutek nieszczęśliwego wypadku, za które Generali wypłaci świadczenie, wynosi 180 dni.
 - 5) z tytułu kosztów rehabilitacji będącej następstwem nieszczęśliwego wypadku:
 - a) ochroną ubezpieczeniową objęte są następstwa nieszczęśliwego wypadku w postaci poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów rehabilitacji;

- b) Generali pokrywa niezbędne, z medycznego punktu widzenia, koszty rehabilitacji w postaci kosztów konsultacji lekarzy rehabilitantów lub zabiegów rehabilitacyjnych poniesionych przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż 24 miesiące od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku i o ile nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego;
 - c) zwrot kosztów rehabilitacji następuje do wysokości 10% sumy ubezpieczenia obowiązującej w dacie nieszczęśliwego wypadku, na podstawie dostarczonych oryginałów rachunków albo faktur wystawionych na Ubezpieczonego wraz z zaświadczeniem lekarskim uzasadniającym te wydatki.
2. Niezależnie od świadczeń objętych umową ubezpieczeniową, Generali zwraca Ubezpieczonemu niezbędne wydatki poniesione na:
 - 1) przejazdy w RP najtańszym środkiem lokomocji do wskazanych przez Generali lekarzy oraz na zleconą przez Generali obserwację kliniczną;
 - 2) badania lekarskie zlecone przez Generali, pod warunkiem, że zostały one wykonane w RP.

Suma ubezpieczenia

§ 40

1. Sumę ubezpieczenia ustala się jedną na każde ze świadczeń określonych w zakresie ubezpieczenia.
2. Górną granicą odpowiedzialności Generali jest suma ubezpieczenia ustalona na dane zdarzenie ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w OWU.
3. Wyboru wysokości sumy ubezpieczenia dokonuje Ubezpieczający.
4. Suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, w czasie trwania umowy ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego świadczenia aż do jej całkowitego wyczerpania.
5. Każda z osób ubezpieczonych w ramach jednej umowy ubezpieczenia objęta jest ochroną ubezpieczeniową do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie.

Ustalenie wysokości i wypłata świadczeń

§ 41

1. Zgłaszający roszczenie jest zobowiązany dostarczyć Generali, poza dokumentami wymienionymi w § 13, dokumenty konieczne do ustalenia zasadności roszczenia i wysokości świadczenia, w tym do ustalenia istnienia związku przyczynowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a zdarzeniem ubezpieczeniowym Generali, to jest:
 - 1) dokumentu potwierdzającego tożsamość Ubezpieczonego (w przypadku osoby nieletniej – rodzica, opiekuna prawnego);
 - 2) opisu wypadku;
 - 3) notatki policyjnej z miejsca zdarzenia, o ile została sporządzona;
 - 4) postanowienia Prokuratury lub Sądu, o ile zostały wydane;
 - 5) prawa jazdy oraz dowodu rejestracyjnego (w przypadku wypadku komunikacyjnego);
 - 6) protokołu BHP (w przypadku wypadku przy pracy);

- 7) aktu zgonu, zaświadczenia lekarskiego o przyczynie zgonu lub karty zgonu;
 - 8) dokumentację medyczną dotyczącą leczenia skutków doznanych urazów (karta leczenia szpitalnego, historia choroby z leczenia ambulatoryjnego i rehabilitacyjnego, historia choroby z gabinetu lekarza specjalisty, opisy wyników badań);
 - 9) oryginałów faktur albo rachunków wystawionych na Ubezpieczonego za wydatki poniesione na rehabilitację wraz z zaświadczeniem lekarskim uzasadniającym te wydatki;
 - 10) dokumentacji medycznej potwierdzającą udzielenie pomocy medycznej (karta informacyjna SOR, Izby Przyjęć, Pogotowia Ratunkowego, karta informacyjna z ambulatorium urazowego przyszpitalnego lub inny dokument medyczny);
 - 11) dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia i rehabilitacji (o ile znajduje się w posiadaniu Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uposażonego).
2. W celu potwierdzenia stanu zdrowia Ubezpieczonego, Generali może zażądać od niego poddania się badaniom diagnostycznym i lekarskim z wyłączeniem badań genetycznych, które wykonane zostaną przez lekarza wskazanego przez Generali i na koszt Generali.
 3. Wysokość świadczeń Generali określa na podstawie dokumentacji medycznej dotyczącej Ubezpieczonego lub orzeczenia lekarskiego. W przypadku zwrotu kosztów, wysokość świadczenia określana jest na podstawie wystawionych na Ubezpieczonego oryginałów faktur albo rachunków. Generali ma prawo do weryfikacji przedstawionej dokumentacji oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
 4. Generali decyduje o zasadności lub wysokości roszczenia na podstawie dokumentacji, o której mowa w ust. 1-3.
 5. W przypadku gdy osobami zgłaszającymi roszczenie nie są Ubezpieczający lub Ubezpieczony, po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, Generali informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Generali lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania. Zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić obok Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, także Uposażony lub spadkobierca Ubezpieczonego.
 6. W przypadku, gdy stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią Ubezpieczonego, przyjmuje się stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu orzeczony na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej.
 7. W przypadku częściowej utraty, zeszywnienia, niedowładu lub porażenia części ciała, które istniały przed nieszczęśliwym wypadkiem, procent trwałych uszczerbków na zdrowiu dotyczących tych części ciała, zostanie zmniejszony odpowiednio o procent uszczerbku na zdrowiu istniejącego przed tym nieszczęśliwym wypadkiem.
 8. Procent uszczerbku na zdrowiu ustalany jest na podstawie orzeczenia lekarskiego, wydanego po analizie dokumentacji lub przeprowadzonym badaniu, a w przypad-

ku porażenia lub niedowład, nie wcześniej niż po 6 miesiącach od zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego.

9. W przypadku wystąpienia, w wyniku tego samego nieszczęśliwego wypadku, kilku różnych rodzajów trwałego uszczerbku na zdrowiu wysokość świadczenia równa się iloczynowi sumy ubezpieczenia na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu i sumie wskaźników procentowych ustalonych na każdy rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku tego wypadku, przy czym łączna wartość nie może przekroczyć 100%.
10. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dokumenty dowodowe powinny zostać dostarczone wraz z tłumaczeniami na język polski.
11. Świadczenia wypłacane są w złotych polskich, przekazem pocztowym lub przelewem na rachunek bankowy, znajdujący się w banku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
12. Generali jest obowiązane spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego.
13. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Generali albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie winno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia Generali jest obowiązane spełnić w terminie przewidzianym w ust. 12.
14. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu Generali zawiadomi pismem osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpieczonego w umowach zawartych na rachunek osoby trzeciej, jeżeli to nie on jest osobą zgłaszającą roszczenie, o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia, jak również pouczając o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
15. Generali udostępni Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Generali lub wysokości świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Generali udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Generali.

Uprawnieni do świadczenia

§ 42

1. Prawo do świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego przysługuje Uposażonemu. Prawo do świadczenia z tytułu innych zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną w ramach zawartej umowy ubezpieczeniowej przysługuje Ubezpieczonemu.
2. Ubezpieczony ma prawo wskazać Uposażonych oraz ma prawo w każdym czasie ich zmienić. Wniosek o zmianę Uposażonych uważa się za skuteczny z chwilą doręczenia do Generali.

3. Jeżeli Ubezpieczony nie wyznaczy Uposażonego lub jego wyznaczenie stało się bezskuteczne, Generali wypłaci świadczenie rodzinie Ubezpieczonego w następującej kolejności i wysokości: współmałżonkowi – w całości; w przypadku braku współmałżonka – dzieciom w częściach równych. W przypadku braku współmałżonka i dzieci – rodzeństwu w częściach równych. W pozostałych przypadkach – innym ustawowym spadkobiercom w równych częściach.
4. Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnie przyczyniła się do śmierci Ubezpieczonego, lub która zmarła przed Ubezpieczonym.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 43

1. Ochroną ubezpieczeniową Generali nie są objęte zdarzenia ubezpieczeniowe zaistniałe:
 - 1) w wyniku wszelkich chorób lub stanów chorobowych przewlekłych lub zawodowych;
 - 2) w wyniku zawału serca lub udaru mózgu;
 - 3) w wyniku wyczynowego uprawiania sportu;
 - 4) w wyniku uprawiania sportów wysokiego ryzyka;
 - 5) w wyniku udziału Ubezpieczonego w zakładach, wyścigach, bójkach (z wyjątkiem działania w obronie koniecznej);
 - 6) w wyniku popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem;
 - 7) w wyniku świadomego samookaleczenia się lub okaleczenia na własną prośbę albo próby samobójczej lub samobójstwa Ubezpieczonego;
 - 8) w wyniku działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, masowego skażenia jądrowego, biologicznego lub chemicznego, aktów terroru, zamieszek, rozruchów społecznych, blokad dróg, nielegalnych demonstracji;
 - 9) w wyniku choroby psychicznej Ubezpieczonego oraz jej skutków, a także ataków konwulsji i epilepsji;
 - 10) w wyniku uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia Ubezpieczonego spowodowanego leczeniem oraz zabiegami leczniczymi, bez względu na to, przez kogo były wykonywane;
 - 11) w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu bez wymaganych uprawnień lub prowadzeniem pojazdu niedopuszczonego do ruchu drogowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
 - 12) w wyniku wypadku lotniczego lub morskiego zaistniałego w czasie przebywania przez Ubezpieczonego na pokładzie samolotu lub statku innego niż samolot lub statek pasażerski podczas regularnego rejsu lotniczego lub morskiego;
 - 13) w związku z posiadaniem lub używaniem środków pirotechnicznych;
 - 14) w wyniku działania radiacji, reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego, skażenia chemicznego, trucizny, zatrucia trującymi gazami lub oparami;
 - 15) wskutek ataku epilepsji albo omdlenia;
 - 16) w trakcie służby wojskowej pełnionej podczas konfliktów zbrojnych i działań wojennych;

17)w wyniku zatrucia substancjami stałymi lub płynnymi, które wniknęły do organizmu drogą pokarmową.

DZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 44

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone osobom trzecim w następstwie działania lub zaniechania Ubezpieczonego, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na moment powstania szkody.
2. Za czynności życia prywatnego uważa się przede wszystkim:
 - a. opiekę nad niepełnoletnimi dziećmi lub osobami niepełnosprawnymi;
 - b. zatrudnienie pomocy domowej lub opiekunki;
 - c. posiadanie lub użytkowanie domu, garażu, budowli lub ruchomości domowych, w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia;
 - d. posiadanie niezabudowanych gruntów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - e. prowadzenie budowy budynku w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia;
 - f. posiadanie zwierząt domowych;
 - g. posiadanie lub użytkowanie koni wyłącznie do celów prywatnych lub rekreacyjnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - h. amatorskie uprawianie sportu;
 - i. posiadanie lub użytkowanie modeli latających lub latawców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - j. posiadanie lub użytkowanie mechanicznych lub elektrycznych rowerów, hulajnog, skymaster, segway, segway shoes, wózków inwalidzkich;
 - k. posiadanie i użytkowanie małych jednostek pływających oraz pojazdów niepodlegających rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - l. użytkowanie pomieszczeń podczas wyjazdów turystycznych do 30 dni;
 - m. użytkowanie pomieszczeń i mienia (z wyłączeniem mienia pracodawcy) podczas wyjazdów służbowych i integracyjnych lub podczas nauki (do 26 roku życia), na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - n. czynności wykonywane podczas drogi do lub z pracy.
3. Generali ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone osobom trzecim przez pracowników, pomoc domową, opiekunkę w związku z pracą świadczoną na rzecz Ubezpieczonego, bez względu na podstawę prawną i formę zatrudnienia.
4. Generali ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone osobom trzecim w związku z użytkowaniem budynku, w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia przez osoby czasowo znajdujące się w miejscu ubezpieczenia na zaproszenie Ubezpieczonego lub na podstawie umowy najmu jako najemcy.
5. Ubezpieczeniem objęte są szkody wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa.

6. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym może zostać zawarta pod warunkiem jednoczesnego zawarcia umów obowiązkowych ubezpieczeń rolnych.
7. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym obejmuje swoim zakresem odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wynikłe z czynu niedozwolonego.
8. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzony o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego :
 - 1) za szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku ze świadczeniem usług agroturystycznych (OC agroturystyki);
 - 2) za szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku ze świadczeniem usług na rzecz osób trzecich przez Ubezpieczonego w ramach wykonywanej działalności rolniczej (OC usług międzysąsiedzkich).
9. W odniesieniu do rozszerzenia, o którym mowa w ust. 8, zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialności cywilną Ubezpieczonego za szkody wynikłe z czynu niedozwolonego oraz z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.
10. Warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w ust. 8, jest zawarcie umowy odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
11. Do ochrony ubezpieczeniowej udzielanej w zakresie, o którym mowa w niniejszym Dziale IV, zastosowanie mają postanowienia niniejszych OWU i nie mają zastosowania przepisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Suma gwarancyjna

§ 45

1. Suma gwarancyjna ustalana jest na każdy wypadek w okresie ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna wskazana w dokumencie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Generali, łącznie dla szkód na osobie i w mieniu.
3. Suma gwarancyjna nie ulega zmniejszeniu po wypłacie odszkodowania lub świadczenia (brak konsumpcji sumy gwarancyjnej).

§ 46

1. W okresie ubezpieczenia Ubezpieczający może wystąpić do Generali z wnioskiem o podwyższenie sumy gwarancyjnej wskazanej w dokumencie ubezpieczenia. Generali może dokonać podwyższenia sumy gwarancyjnej, po dokonaniu oceny ryzyka i za opłatą dodatkowej składki (doubezpieczenie).
2. W okresie ubezpieczenia Ubezpieczający może wystąpić do Generali z wnioskiem o obniżenie sumy gwarancyjnej wskazanej w dokumencie ubezpieczenia. W przypadku obniżenia sumy gwarancyjnej Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Limity odpowiedzialności

§ 47

W ramach sumy gwarancyjnej odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności agroturystycznej Generali wprowadza limit odpowiedzialności na przedmioty osobiste agroturystów w wysokości 500 zł na osobę.

Koszty dodatkowe

§ 48

Generali w granicach sumy gwarancyjnej pokrywa także:

- 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą Generali w celu ustalenia okoliczności powstania szkody oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia;
- 2) niezbędne i celowe koszty obrony sądowej w sporze prowadzonym przez Ubezpieczonego na polecenie lub za zgodą Generali.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 49

1. Umowa ubezpieczenia nie obejmuje roszczeń o wykonanie umów oraz zwrot kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem umów.
2. Generali nie odpowiada za szkody powstałe w związku z:
 - 1) prowadzeniem działalności gospodarczej lub pełnieniem funkcji w organizacjach, zrzeszeniach, partiach politycznych, a także za szkody wyrządzone przez rzeczy dostarczone lub wytworzone przez Ubezpieczonego, albo w związku z wykonanymi przez te osoby pracami lub świadczonymi usługami (za wyjątkiem prac i usług objętych ubezpieczeniem OC agroturystyki oraz OC usług międzysąsiedzkich – jeśli umowa ubezpieczenia obejmuje taki zakres);
 - 2) posiadaniem, kierowaniem, uruchamianiem, używaniem, obsługą lub użytkowaniem pojazdów mechanicznych podlegających rejestracji;
 - 3) posiadaniem i prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
 - 4) wykonywaniem czynności innych niż czynności życia prywatnego;
 - 5) posiadaniem, kierowaniem, uruchamianiem, używaniem lub użytkowaniem statków powietrznych, urządzeń i sprzętu latającego, w tym parolotniarstwo (z wyłączeniem modeli latających i latawców), pojazdów wodnych oraz urządzeń i sprzętu pływającego innego niż małe jednostki pływające;
 - 6) niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy przewozu, a także za powstałe w ten sposób szkody w ładunku.

§ 50

1. Generali nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone osobom bliskim przez Ubezpieczonego;
 - 2) wyrządzone osobom zatrudnionym przez Ubezpieczonego, w związku z wypadkiem przy pracy oraz w drodze do lub z pracy, bez względu na podstawę prawną i formę zatrudnienia;
 - 3) powstałe w związku z wypadkiem przy pracy;
 - 4) wyrządzone sobie wzajemnie przez Ubezpieczonych, a także wyrządzone Ubezpieczającemu;
 - 5) polegające na wystąpieniu czystych strat finansowych lub utraconych korzyści będących następstwem zgłoszonej szkody;
 - 6) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, praw ochronnych na wzory użytkowe lub zdobnicze, praw do wzorów przemysłowych, nazw fabrycznych, topografii układów scalonych i do oznaczeń geograficznych;

- 7) związane z uczestnictwem Ubezpieczonego w zawodach sportowych albo z przygotowaniem do zawodów sportowych;
- 8) powstałe w związku z uprawianiem sportów w celach zarobkowych, uprawianiem sportów wysokiego ryzyka oraz z wyczynowym uprawianiem sportów;
- 9) powstałe w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych;
- 10) w zwierzętach znajdujących się w pieczy, pod kontrolą lub nadzorem Ubezpieczonego;
- 11) w mieniu przekazanym Ubezpieczonemu w celu wykonania usługi, obróbki, naprawy bez względu na to, czy Ubezpieczony otrzymał za daną czynność wynagrodzenie;
- 12) powstałe w związku z budową lub remontem budynku przeznaczonego do prowadzenia działalności gospodarczej;
- 13) powstałe w związku z posiadaniem pustostanów;
- 14) powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem budynków i budowli poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia lub w całości przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym najem lub wynajem);
- 15) powstałe w mieniu, które Ubezpieczony użytkował na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, przechowania leasingu, użyczenia (z wyłączeniem użytkowania, wyłącznie do celów prywatnych, budynków, budowli, mieszkań, lokali, pomieszczeń wraz z mieniem się w nich znajdującym);
- 16) powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem broni palnej, pneumatycznej lub gazowej;
- 17) powstałe w związku z uczestnictwem w polowaniu;
- 18) powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem koni w celach innych niż cele prywatne lub rekreacyjne;
- 19) wyrządzone przez zwierzęta inne niż zwierzęta domowe oraz konie lub pszczoły;
- 20) wynikające z przeniesienia chorób zakaźnych przez Ubezpieczonego lub przez zwierzęta należące do Ubezpieczonego;
- 21) powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile ryzyko to nie zostało objęte ubezpieczeniem;
- 22) powstałe na skutek zakłócenia lub opóźnienia pracy portów lotniczych, linii kolejowych, dróg oraz roszczeń będących skutkiem spowodowania wypadku lotniczego, wypadku lub katastrofy w ruchu lądowym, powietrznym lub wodnym przez posiadany lub użytkowany przez Ubezpieczonego model latający lub latawiec;
- 23) powstałe wskutek wypuszczania w powietrze lampionów;
- 24) powstałe wskutek działania hałasu, wibracji, zagrzybienia;
- 25) które mogą być pokryte w oparciu o zasady wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze;
- 26) powstałe wskutek emisji, wycieku lub przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji stałych, ciekłych, lub gazowych;

- 27) powstałe wskutek działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego;
 - 28) powstałe w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środowiska (w tym w glebie, wodzie lub w drzewostanie);
 - 29) powstałe wskutek spowodowania osiadania, zapadania lub osuwania gruntu;
 - 30) powstałe wskutek zalania przez wody stojące lub płynące;
 - 31) powstałe w związku z prowadzeniem, kierowaniem lub użytkowaniem przez Ubezpieczonego pojazdu, sprzętu, urządzeń lub maszyn bez wymaganych prawem uprawnień, pod warunkiem, że szkoda była bezpośrednim następstwem nieposiadania tych uprawnień przez Ubezpieczonego (z wyłączeniem rowerów);
 - 32) objęte obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej;
 - 33) wyrządzone przez pracowników, pomoc domową, opiekunkę w związku z wykonywaniem czynności, które nie mieszczą się w zakresie jej obowiązków wynikających z umowy zawartej z Ubezpieczonym;
 - 34) powstałe w związku ze zużyciem mienia w trakcie jego użytkowania lub poplamieniem, pobrudzeniem, pomalowaniem, porysowaniem, przebarwieniem, wyszczerbieniem, otarciem, czyszczeniem, myciem, konserwacją mienia;
 - 35) powstałe w związku z dostępem i korzystaniem z sieci komputerowych lub Internetu;
 - 36) związane z utratą przez osobę poszkodowaną możliwości korzystania z pojazdu uszkodzonego wskutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi Ubezpieczony. Generali nie odpowiada również za pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, wynajmowanego w związku z uszkodzeniem pojazdu.
2. O ile zakres ochrony nie został rozszerzony, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za:
- 1) szkody na osobie lub na mieniu powstałe w związku ze świadczeniem usług agroturystycznych (OC agroturystyki);
 - 2) szkody na osobie lub na mieniu powstałe w związku ze świadczeniem usług na rzecz osób trzecich przez Ubezpieczonego w ramach wykonywanej działalności rolniczej (OC usług międzysąsiedzkich).
3. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności o szkody w związku ze świadczeniem usług agroturystycznych, Generali nie ponosi również odpowiedzialności za szkody:
- 1) powstałe w związku z organizacją imprez dla osób trzecich (agroturystów) w liczbie przekraczającej ilość miejsc noclegowych;
 - 2) powstałe w związku ze świadczeniem usług innych niż usługi agroturystyczne, np. nauka jazdy konnej;
 - 3) powstałe w związku z uczestnictwem agroturystów w pracach polowych, leśnych lub obrządku zwierząt przy użyciu maszyn rolniczych lub mechanicznego sprzętu rolniczego;
 - 4) spowodowane spożyciem żywności, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nieposiadająca aktualnych wymaganych przepisami badań lekarskich;
 - 5) spożyciem nieprzetworzonych produktów leśnych lub zwierzyny łownej;

- 6) spowodowane nieprzestrzeganiem przez turystę regulaminów lub instrukcji określających zasady pobierania nauki jazdy konnej, wypożyczenia i korzystania ze sprzętu pływającego;
 - 7) wyrządzone przez konie:
 - a) wykorzystywane przez osoby trzecie niebędące agroturystami,
 - b) podczas zawodów lub wyścigów,
 - c) w związku z wykorzystywaniem koni do innych czynności niż czynności związane z usługami agroturystycznymi;
 - 8) objęte odpowiedzialnością w ramach OC w życiu prywatnym.
4. Generali nie odpowiada za szkody powstałe w mieniu należącym do agroturystów:
- 1) pojazdach, przyczepach turystycznych, namiotach oraz ich wyposażeniu albo rzeczy w nich pozostawionych;
 - 2) wartościach pieniężnych, kartach płatniczych oraz kredytowych, wekslach, czekach;
 - 3) aktach, dokumentach, rękopisach, programach i danych komputerowych na nośnikach wszelkiego rodzaju;
 - 4) dziełach sztuki, antykach, zbiorach kolekcjonerskich, trofeach myśliwskich;
 - 5) w wyrobach z kamieni szlachetnych, półszlachetnych, szlachetnych substancji organicznych i pereł oraz w kamieniach szlachetnych, półszlachetnych, szlachetnych substancjach organicznych i perłach niestanowiących wyrobów użytkowych.
5. W przypadku rozszerzenia ochrony o szkody na osobie lub na mieniu powstałe w związku ze świadczeniem usług na rzecz osób trzecich przez Ubezpieczonego w ramach wykonywanej działalności rolniczej, Generali nie ponosi również odpowiedzialności za szkody:
- 1) w samym produkcie lub w przedmiocie pracy albo usługi wykonanej przez Ubezpieczonego, w szczególności w odniesieniu do roszczeń pokrywanych na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady;
 - 2) których przyczyną była jawna wada produktu lub wykonanej pracy lub usługi, w związku z którą została obniżona jej cena;
 - 3) wyrządzone przez rzecz nieposiadającą ważnego atestu lub niespełniającą wymaganą normę, dopuszczających ją do obrotu, o ile atest lub spełnienie normy były wymagane przez właściwe przepisy prawa;
 - 4) spowodowane bezpośrednio lub pośrednio wskutek działania krwi lub produktów krwiopochodnych;
 - 5) powstałe wskutek zmian genetycznych z jakiegokolwiek przyczyny, w tym spowodowane przez genetycznie zmodyfikowane składniki GMO lub jakiegokolwiek białko pochodzące z tego składnika;
 - 6) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych;
 - 7) polegające na poniesieniu przez Ubezpieczonego lub osoby trzecie kosztów na wymianę, demontaż, ponowny montaż lub wycofanie wadliwej rzeczy z rynku, a także na wymianę wadliwej rzeczy i zastąpienie jej rzeczą wolną od wad;
 - 8) poniesione przez producenta wyrobu finalnego wskutek wadliwości dostarczonych przez Ubezpieczonego komponentów lub części składowych, powstałe

wskutek ich zmieszania lub połączenia z rzeczami pochodzącymi od poszkodowanego;

- 9) poniesione przez producenta wyrobu finalnego wskutek wadliwości dostarczonych przez Ubezpieczonego wyrobów poddanych dalszej obróbce przez poszkodowanego, bez ich mieszania lub łączenia z rzeczami pochodzącymi od poszkodowanego.
6. Generali nie pokrywa grzywien i kar administracyjnych lub sądowych oraz kar o charakterze pieniężnym oraz podatków i należności publiczno- prawnych nałożonych na Ubezpieczonego, a także kar umownych, do których zapłaty zobowiązany jest Ubezpieczony.
7. Generali nie ponosi odpowiedzialności za umowne przejęcie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego wobec osób trzecich lub wskutek rozszerzenia zakresu odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, poza zakres wynikający z przepisów prawa.
8. Generali nie odpowiada za koszty, wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez Generali ugody z poszkodowanym lub zaspokojenie jego roszczeń.
9. Generali nie ponosi odpowiedzialności za wykonanie umów oraz zwrot kosztów poniesionych na poczet wykonania umów.

§ 51

W przypadku wystąpienia przez osobę trzecią z roszczeniem wobec Ubezpieczonego lub bezpośrednio wobec Generali, Generali ma obowiązek dokonania oceny sytuacji faktycznej i prawnej oraz podjęcia decyzji o uznaniu roszczenia i wypłacie odszkodowania lub świadczenia, albo o prowadzeniu obrony Ubezpieczonego przed nieuzasadnionym roszczeniem.

DZIAŁ V – UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

Przedmiot ubezpieczenia

§ 52

1. Przedmiotem ubezpieczenia assistance jest organizacja lub organizacja i pokrycie niezbędnych i uzasadnionych okolicznościami danego zdarzenia kosztów usług, określonych w § 54.
2. Usługi assistance realizowane są na rzecz Ubezpieczonego za pośrednictwem Centrum Pomocy Generali.
3. Ubezpieczenie assistance obejmuje zdarzenia i świadczenia, które wystąpiły w okresie odpowiedzialności Generali na zasadach, w zakresie i w wysokości przewidzianej w § 54.
4. W celu uzyskania świadczenia z tytułu ubezpieczenia assistance, Ubezpieczony zobowiązany jest zgłosić zajście zdarzenia objętego ubezpieczeniem do Centrum Pomocy Generali, pod numerem telefonu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.

Warunki ubezpieczenia

§ 53

Ochrona ubezpieczeniowa w ramach ubezpieczenia assistance jest udzielana automatycznie w przypadku, w którym w ramach zawartej umowy ubezpieczenia przedmio-

tem ubezpieczenia jest budynek mieszkalny, który został ubezpieczony w wariancie rozszerzonym lub All Risks.

Zakres ubezpieczenia i limity odpowiedzialności

§ 54

1. Ubezpieczenie assistance obejmuje świadczenia, które powstały w związku z zajściem zdarzenia objętego ubezpieczeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i w okresie odpowiedzialności Generali.
2. Ubezpieczenie assistance obejmuje:
 - 1) assistance domowy,
 - 2) assistance RTV/AGD/PC,
 - 3) assistance medyczny,
 - 4) assistance rowerowy,
 - 5) usługi concierge;
 - 6) usługi informacyjne.
3. Limity odpowiedzialności, o których mowa w ust. 5, odnoszą się do Świadczeń assistance dotyczących zdarzeń objętych ubezpieczeniem, które zaszły w danym okresie ubezpieczenia. Przy czym:
 - 1) jeżeli dany Limit odpowiedzialności został określony w ten sposób, że wskazano jedynie ilościowy limit Świadczeń assistance – Generali zapewnia Świadczenia assistance w ilości nie wyższej niż ten limit w odniesieniu do wszystkich zdarzeń objętych ubezpieczeniem, które miały miejsce w okresie odpowiedzialności (niezależnie od liczby tych zdarzeń), bez względu na koszty tych Świadczeń assistance;
 - 2) jeżeli dany Limit odpowiedzialności został określony w ten sposób, że wskazano zarówno ilościowy limit Świadczeń assistance, jak i kwotowy limit tych Świadczeń – Generali zapewnia Świadczenia assistance w ilości nie wyższej niż ten limit w odniesieniu do wszystkich zdarzeń objętych ubezpieczeniem, które miały miejsce w okresie odpowiedzialności (niezależnie od liczby tych zdarzeń), jednak do łącznej kwoty nie wyższej niż określona w Tabeli Świadczeń, o której mowa w ust. 5. W przypadku, gdyby łączne koszty związane z realizacją danego Świadczenia assistance miały przekroczyć kwotę wskazaną w kolumnie „Limit odpowiedzialności” Tabeli Świadczeń, Świadczenie assistance jest spełniane pod warunkiem, że Ubezpieczony we własnym zakresie sfinansuje koszt przekraczający kwotowy Limit odpowiedzialności.
4. Limity odpowiedzialności, o których mowa w ust. 5, mają zastosowanie do odpowiedzialności Generali w ramach danej umowy ubezpieczenia, niezależnie od liczby osób Ubezpieczonych objętych ochroną w ramach ubezpieczenia assistance.
5. Zdarzenia objęte ubezpieczeniem, rodzaje świadczeń assistance i limity odpowiedzialności określone zostały w poniższej Tabeli Świadczeń.

	Zdarzenia objęte ubezpieczeniem	Świadczenia assistance	Limit odpowiedzialności
Assistance domowy	awaria, uszkodzenie, stłuczenie lub pęknięcie ubezpieczonego mienia	interwencja specjalisty	2 interwencje i nie więcej niż 1 500 zł
	kradzież z włamaniem	interwencja ślusarza	1 interwencja i nie więcej niż 1 500 zł
	zatrzaśnięcie drzwi, zacięcie się zamka lub zagubienie kluczy	awaryjne otwarcie drzwi przez ślusarza	1 interwencja i nie więcej niż 500 zł
	zdarzenie losowe, kradzież z włamaniem	jedno ze świadczeń do wyboru przez Ubezpieczonego: dozór mienia transport mienia	dozór mienia 2 świadczenia i nie więcej niż 72 h oraz 1 000 zł
			transport mienia 2 świadczenia i nie więcej niż 1 500 zł
na życzenie Ubezpieczonego	pomoc w zastrzeżeniu karty, organizacja przeglądu instalacji kominowej, gazowej lub elektrycznej, organizacja wizyty projektanta od aranżacji wnętrz	brak limitu	
Assistance RTV/ AGD/ PC	awaria sprzętu RTV/ AGD/PC	interwencja specjalisty w zakresie naprawy sprzętu RTV/AGD/PC	2 interwencje i nie więcej niż 1 000 zł

Assistance medyczny	nagle zachorowanie – pogorszenie się stanu zdrowia w sposób nagły, zagrożający życiu lub zdrowiu, wymagający natychmiastowej opieki medycznej lub nieszczęśliwy wypadek w tym wypadek komunikacyjny – nagłe i nieprzewidziane zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną o charakterze losowym, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swojej woli i stanu zdrowia doznał uszczerbku na zdrowiu	wizyta lekarza	1 wizyta i nie więcej niż 500 zł
		transport medyczny	2 świadczenia i nie więcej niż 1 000 zł
		wizyta pielęgniarki	1 wizyta i nie więcej niż 500 zł
		indywidualne korepetycje	1 świadczenie i nie więcej niż 10 godzin lekcyjnych
	na życzenie Ubezpieczonego	infolinia medyczna	5 usług informacyjnych
Assistance rowerowy	awaria roweru lub uszkodzenie roweru w związku z amatorskim uprawianiem sportu	naprawa roweru transport roweru	1 świadczenie i nie więcej niż 1 500 zł
Usługi concierge	na życzenie Ubezpieczonego	usługi concierge	5 usług concierge
Usługi informacyjne	na życzenie Ubezpieczonego	usługi informacyjne	5 usług informacyjnych

Opis świadczeń

§ 55

1. Przez assistance domowy należy rozumieć następujące usługi w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia realizowane zgodnie z limitami wskazanymi w § 54 ust. 5:

- 1) **interwencja specjalisty** – organizacja i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny specjalisty z zakresu adekwatnego do rodzaju zaistniałego zdarzenia objętego ubezpieczeniem (hydraulika, elektryka, dekarza, murarza, szklarza, stolarza, ma-

- larza, glazurnika, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych); koszt części zamiennych i materiałów pokrywa Ubezpieczony;
- 2) **dozór mienia** – organizacja i pokrycie kosztów dozoru mienia sprawowanego przez podmiot specjalizujący się w świadczeniu usług tego rodzaju;
 - 3) **transport mienia** – organizacja i pokrycie kosztów przewiezienia mienia Ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia do miejsca wyznaczonego przez Ubezpieczonego, które znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odległości nie większej niż 50 km od miejsca ubezpieczenia, jeżeli wskutek wypadku ubezpieczony budynek mieszkalny lub elementy stałe są uszkodzone w stopniu uniemożliwiającym dalsze przechowywanie ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia;
 - 4) **interwencja ślusarza** – organizacja i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny ślusarza w celu wymiany zamków, przy czym koszt materiałów i części zamiennych użytych podczas usługi pokrywa Ubezpieczony, jeżeli na skutek kradzieży z włamaniem lub rabunku utracone zostały klucze do ubezpieczonego budynku mieszkalnego;
 - 5) **awaryjne otwarcie drzwi wejściowych** – organizacja i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny ślusarza w celu awaryjnego otwarcia drzwi do ubezpieczonego budynku mieszkalnego w przypadku ich zatrześnięcia, zacięcia się zamka lub zagubienia kluczy, przy czym koszty materiałów ponosi Ubezpieczony;
 - 6) **pomoc w zastrzeżeniu karty** – przekazanie na życzenie Ubezpieczonego numeru telefonu do jednostki przyjmującej zastrzeżenie karty w przypadku jej utraty, przy czym koszty zastrzeżenia karty ponosi Ubezpieczony;
 - 7) **organizacja przeglądu instalacji kominowej, gazowej lub elektrycznej** – organizacja przeglądu instalacji przez specjalistę, na życzenie Ubezpieczonego, przy czym wszystkie koszty związane z dojazdem, robocizną i kosztami materiałów pokrywa Ubezpieczony;
 - 8) **organizacja wizyty projektanta od aranżacji wnętrz** – organizacja na życzenie Ubezpieczonego, wizyty projektanta od aranżacji wnętrz, przy czym koszty związane z dojazdem, wykonaną usługą projektanta i koszty materiałów pokrywa Ubezpieczony.
2. Przez assistance RTV/AGD/PC należy rozumieć organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny, zgodnie z limitami wskazanymi w §54 ust. 5, w zakresie naprawy sprzętu radiowego, telewizyjnego, artykułów gospodarstwa domowego i komputerów stacjonarnych wraz z monitorem, laptopów, znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, które uległy awarii niezwiązanej z użytkowaniem sprzętu niezgodnie z instrukcją obsługi lub bezpośrednim działaniem człowieka, powodując brak możliwości prawidłowego korzystania z tego urządzenia. Sprzęt nie może być starszy niż 6 lat w dniu awarii oraz nie może być objęty gwarancją producenta i nie może służyć do prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku braku możliwości naprawy sprzętu w miejscu ubezpieczenia Generali pokrywa koszty transportu sprzętu i robocizny w najbliższym serwisie naprawczym.
 3. Przez assistance medyczny należy rozumieć następujące usługi w miejscu pobytu Ubezpieczonego, realizowane zgodnie z limitami wskazanymi w § 54 ust.5:

- 1) **wizyta lekarza** – organizacja i pokrycie kosztów pierwszej wizyty lekarza internisty w razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile nie jest wymagana interwencja pogotowia ratunkowego;
- 2) **transport medyczny** – organizacja i pokrycie kosztów transportu Ubezpieczonego do szpitala lub do placówki medycznej odpowiednio wyposażonej do udzielenia pomocy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odległości nie większej niż 50 km od miejsca pobytu Ubezpieczonego lub transportu ze szpitala do miejsca pobytu w odległości nie większej niż 50 km od szpitala, pod warunkiem, że nieszczęśliwy wypadek lub poważne zachorowanie nie będzie wymagało interwencji pogotowia ratunkowego;
- 3) **wizyta pielęgniarki** – organizacja i pokrycie kosztów wizyty pielęgniarki, o ile lekarz pierwszego kontaktu wysłany przez Centrum Pomocy Generali zaleci opiekę pielęgniarki nad Ubezpieczonym;
- 4) **indywidualne korepetycje** – organizacja i pokrycie kosztów indywidualnych lekcji z wybranych przez Ubezpieczonego przedmiotów wchodzących w zakres programu realizowanego w szkole, do której uczęszcza dziecko Ubezpieczonego, które uległo nieszczęśliwemu wypadkowi lub nagłemu zachorowaniu i nie mogło uczęszczać na zajęcia lekcyjne nieprzerwanie przez okres co najmniej 7 dni kalendarzowych, co zostało udokumentowane zaświadczeniem lekarskim;
- 5) **infolinia medyczna** – usługa polegająca na udzieleniu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, na życzenie Ubezpieczonego następujących informacji o:
 - a) możliwości rozmowy z lekarzem dyżurnym Centrum Pomocy Generali, który w miarę posiadanej wiedzy specjalistycznej oraz istniejących możliwości udzieli ustnej informacji co do dalszego postępowania, z zastrzeżeniem, że informacje udzielone przez lekarza Centrum Pomocy Generali nie mają charakteru diagnostycznego;
 - b) aptekach (w tym adresach, godzinach pracy oraz numerach telefonów);
 - c) działaniach, które należy podjąć przed oraz w trakcie podróży (w tym o niezbędnych szczepieniach, specyfice danego kraju lub regionu świata w aspekcie medycznym i ochrony zdrowia);
 - d) placówkach medycznych, które mają podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia;
 - e) konkretnym schorzeniu, zastosowanym leczeniu, nowoczesnych metodach leczenia w ramach przepisów obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
 - f) badaniach kontrolnych dla grup wiekowych o podwyższonym ryzyku zachorowań;
 - g) konkretnym leku (w tym jego stosowanie, odpowiedniki, działanie uboczne, interakcje z innymi lekami, możliwość przyjmowania leków w czasie ciąży i laktacji) w ramach przepisów obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
 - h) placówkach medycznych;
 - i) placówkach diagnostycznych;

- j) placówkach odnowy biologicznej, rehabilitacyjnych i sanatoryjnych placówkach lecznictwa zamkniętego (w tym szpitalach prywatnych, szpitalach najwyższego stopnia referencji oraz Klinikach Akademii Medycznych);
 - k) grupach wsparcia dla osób dotkniętych alkoholizmem, w trudnej sytuacji rodzinnej, cierpiących na określone schorzenia, dla kobiet po mastektomii, dla rodziców ciężko chorych dzieci;
 - l) uwarunkowaniach medycznych dotyczących poszczególnych schorzeń oraz promocji zdrowia (w tym o dietach, ciąży, profilaktyce antynikotynowej).
4. Przez assistance rowerowy należy rozumieć następujące usługi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, realizowane zgodnie z limitami wskazanymi w § 54 ust.5:
- 1) **transport roweru** – organizacja i pokrycie kosztów transportu roweru wraz z Ubezpieczonym, z miejsca zdarzenia podczas wycieczki rowerowej do miejsca pobytu lub do najbliższego serwisu rowerowego, nie dalej jednak niż 50 km od miejsca zdarzenia i wyłącznie po drogach publicznych; usługa jest organizowana w razie awarii lub uszkodzenia roweru;
 - 2) **naprawa roweru** – organizacja i pokrycie kosztów naprawy roweru w przypadku jego uszkodzenia lub zwrot Ubezpieczonemu kosztów jego naprawy, które poniósł we własnym zakresie, przy czym:
 - a) przez awarię roweru należy rozumieć nagłe i nieprawidłowe działanie elementu mechanicznego roweru podczas wycieczki rowerowej w postaci uszkodzenia ogumienia (przebiecie, pęknięcie, uszkodzenie opony lub dętki roweru, awaria lub uszkodzenie wentyli rowerowych) lub zerwania łańcucha rowerowego, które spowoduje brak możliwości użytkowania roweru zgodnie z jego przeznaczeniem;
 - b) przez uszkodzenie roweru należy rozumieć mechaniczne uszkodzenie elementu roweru powstałe podczas wycieczki rowerowej w wyniku upadku roweru lub zderzenia roweru z przedmiotem lub osobami, które spowoduje brak możliwości użytkowania roweru zgodnie z jego przeznaczeniem.
5. Przez usługę concierge należy rozumieć organizację, na życzenie Ubezpieczonego, następujących usług na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, realizowane zgodnie z limitami wskazanymi w § 54 ust. 5:
- 1) organizację dostawy określonych towarów (kwiatów, leków, zakupów) pod wskazany adres;
 - 2) organizację wypoczynku w wybranym miejscu (rezerwacja hotelu, pensjonatu, wycieczki, biletów lotniczych, kolejowych, autobusowych, na prom);
 - 3) rezerwację biletów na wybrany koncert, mecz, spektakl, film;
 - 4) rezerwację miejsca w wybranej restauracji, klubie sportowym, centrum biznesowym;
 - 5) organizację opieki do dzieci;
 - 6) organizację wynajęcia i podstawienia samochodu zastępczego z wypożyczalni samochodów;
 - 7) organizację wynajęcia i podstawienia limuzyny z kierowcą;
 - 8) organizację usług pomocy domowej;

9) organizację usług związanych z serwisem samochodowym (mycie, naprawa, przeglądy oraz rezerwacja miejsca w stacji obsługi) przy czym koszty usług i koszty zakupów wymienionych w pkt 1–9 pokrywa Ubezpieczony.

Ochroną nie jest objęty koszt zorganizowanej usługi.

6. Przez usługi informacyjne należy rozumieć usługi, realizowane zgodnie z limitami wskazanymi w § 54 ust.5, polegające na udzielaniu, na życzenie Ubezpieczonego, informacji na poniższe tematy:

- 1) informacje o wydarzeniach sportowych, terminach i wynikach rozgrywek sportowych, adresach placówek rekreacyjno-sportowych;
- 2) informacje o rozrywkach i wydarzeniach kulturalnych, adresach i repertuarach kin, teatrów, oper, aktualnych wystawach, adresach klubów, lokalizacjach i terminach koncertów, rezerwacjach biletów;
- 3) informacje o podróżach i turystyce, klimacie i pogodzie w danym kraju, wymaganych szczepieniach, wizach, walutach i kursach walut, obowiązujących językach, dniach świątecznych, atrakcjach turystycznych, kosztach paliwa, opłatach drogowych, miejscach noclegowych;
- 4) informacje drogowe, o połączeniach, objazdach, adresach stacji benzynowych, warsztatów samochodowych, wypożyczalniach samochodowych, operatorach assistance w zakresie holowania pojazdu, czasie oczekiwania na przejściach granicznych, rozkładzie połączeń komunikacyjnych, lotniczych, promowych;
- 5) informacje o sieci usługodawców w zakresie usług ślusarskich, hydraulicznych, elektrycznych, dekarских, szklarskich, stolarskich, murarskich, malarskich, glazurniczych, urzędzeń grzewczych i klimatyzacyjnych;
- 6) informacje o procedurze likwidacji szkód z umów ubezpieczeń zawartych pomiędzy Ubezpieczającym a Generali, informacje o procedurze w ramach ubezpieczeń kosztów leczenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, informacje, jak uzyskać nowe lub odtworzyć zniszczone, zgubione lub skradzione dokumenty;
- 7) informacje o sklepach budowlanych;
- 8) informacje teleadresowe firm, urzędów i instytucji publicznych;
- 9) informacje teleadresowe serwisów rowerowych, sklepów rowerowych, wypożyczalni rowerowych.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 56

1. Generali nie zwraca kosztów samodzielnie poniesionych przez Ubezpieczonego w związku z realizacją świadczeń wymienionych w § 55, nawet jeśli są one objęte ubezpieczeniem, a ich wysokość mieści się w granicach limitów wskazanych w § 54, chyba że poniesienie tych kosztów zostało uprzednio uzgodnione z Generali lub w przypadku gdy kontakt z Generali był niemożliwy z przyczyn niezależnych od Ubezpieczonego.
2. Generali nie organizuje i nie ponosi kosztów usług, których realizacja jest niezbędna w związku z:
 - 1) awarią lub uszkodzeniami, za których naprawę lub konserwację odpowiadają służby administracyjne, służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego lub gazowego;

- 2) konserwacją ubezpieczonego mienia;
- 3) pracami górniczymi, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze lub w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
- 4) zawilgoceniem budynków w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych poprzez niezabezpieczone otwory, jeżeli obowiązek zabezpieczenia otworów należał do Ubezpieczonego;
- 5) przenikaniem wód podziemnych;
- 6) użyciem materiałów wybuchowych i pirotechnicznych;
- 7) prowadzeniem przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej w miejscu ubezpieczenia;
- 8) wypadkami, które zaszły przed i po okresie odpowiedzialności Generali;
- 9) usiłowaniem popełnienia samobójstwa przez Ubezpieczonego;
- 10) wymianą żarówek, bezpieczników, gniazdek elektrycznych, przełączników;
- 11) awarią sprzętu RTV/AGD/PC objętego gwarancją lub awarią, za którą odpowiedzialny jest producent lub sprzedawca na podstawie obowiązujących przepisów prawa;
- 12) awarią sprzętu RTV/AGD/PC która nastąpiła na skutek nieprawidłowego użytkowania sprzętu, użytkowania niezgodnie z instrukcją obsługi, użycia niewłaściwych materiałów eksploatacyjnych lub nieprawidłowego oprogramowania;
- 13) użytkowaniem roweru niezgodnie z jego przeznaczeniem lub wykorzystywaniem go do celów prowadzenia działalności gospodarczej.

Postępowanie w razie zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem assistance

§ 57

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem assistance Ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie, przed podjęciem jakichkolwiek działań we własnym zakresie, skontaktować się z Centrum Pomocy Generali, pod numerem telefonu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia, podając:
 - 1) imię i nazwisko;
 - 2) adres miejsca ubezpieczenia i miejsca pobytu (miejscowość, ulica, numer domu);
 - 3) numer telefonu, pod którym Centrum Alarmowe Generali będzie mogło skontaktować się z Ubezpieczonym, w celu zrealizowania usługi assistance;
 - 4) krótki opis zdarzenia i rodzaj potrzebnej pomocy;
 - 5) niezbędne informacje, o które Ubezpieczony zostanie poproszony w celu realizacji usługi assistance.

DZIAŁ VI – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Reklamacje

§ 58

1. Będący osobą fizyczną Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uposażony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia do otrzymania odszkodowania lub świadczenia („Klient”) może składać w każdym czasie zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Generali, w tym skargi i zażalenia („reklamacje”). Począwszy od dnia 01.10.2018 r. reklamacje mogą być składane również przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub zleceniodawcę gwarancji ubezpieczeniowej, jak również ubezpieczają-

cych lub ubezpieczonych, w tym będących osobami prawnymi lub spółkami nie posiadającymi osobowości prawnej

2. Reklamacje mogą być składane:

1) w formie pisemnej – osobiście w siedzibie Generali, ul. Senatorska 18, 00-082 Warszawa lub jednostce obsługującej klientów, albo przesyłane przesyłką pocztową,

2) ustnie – telefonicznie pod numerem +48 815 815 815 albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w miejscu, o którym mowa w pkt 1 powyżej.

3. Reklamacja powinna zawierać dane Klienta umożliwiające jego identyfikację, numer polisy oraz zastrzeżenia zgłaszane przez Klienta.

4. Generali rozpatruje reklamację niezwłocznie po jej otrzymaniu. Odpowiedź na reklamację jest udzielana bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od chwili otrzymania reklamacji, chyba że mają miejsce szczególnie skomplikowane okoliczności, uniemożliwiające rozpatrzenie reklamacji i udzielenia odpowiedzi w tym terminie. W takim przypadku Generali poinformuje Klienta, który złożył reklamację o przyczynach opóźnienia, okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

5. W przypadku niedotrzymania terminu rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, o którym mowa w ust. 4 powyżej, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą Klienta.

6. Odpowiedź na reklamację jest udzielana w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika. Na wniosek Klienta odpowiedź na reklamację może być dostarczona pocztą elektroniczną.

7. Spór między Klientem a Generali może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientami a podmiotami rynku finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przed Rzecznikiem Finansowym (www.rf.gov.pl).

8. Skargi i zażalenia składane przez inne podmioty, niż wymienione w ust. 1 powyżej lub w innej formie niż określona w ust. 2 powyżej, dotyczące działania lub zaniechania Generali związanego z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia, powinny zawierać dane i informacje, o których mowa w ust. 3 powyżej. Skargi i zażalenia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, są rozpatrywane w terminie 30 dni od ich otrzymania przez Generali, najpóźniej w terminie 14 dni od wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do ich załatwienia. Generali informuje zainteresowanego o sposobie załatwienia skargi lub zażalenia niezwłocznie po ich rozpatrzeniu, w sposób uzgodniony z tą osobą. Do skarg i zażaleń składanych zgodnie z niniejszym ustępem nie mają zastosowania postanowienia ust. 4-6 powyżej.

9. Niezależnie od powyższego Klient może składać skargi i zażalenia na działalność Generali do uprawnionych organów, np. Komisji Nadzoru Finansowego, miejskiego lub powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz innych organów zajmujących się ochroną klientów podmiotów rynku finansowego.

10. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r., w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów kon-

sumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich), istnieje możliwość pozasądowego rozstrzygnięcia sporów dotyczących zobowiązań umownych wynikających z internetowych umów sprzedaży lub umów o świadczenie usług zawieranych między konsumentami mieszkającymi w Unii Europejskiej a przedsiębiorcami mającymi siedzibę w Unii Europejskiej. Rozstrzygnięcie ww. sporów odbywa się za pośrednictwem platformy ODR dostępnej pod następującym adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/odr/main/?event=main.home.show&lng=PL>. Adres poczty elektronicznej Generali: centrumklienta@proama.pl.

11. Począwszy od dnia 01.10.2018 r. podmioty określone w ust. 1, mogą składać zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń (zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową, w sposób ustalony przez te podmioty rynku finansowego.
12. Generali podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 59

1. Zawiadomienia oraz oświadczenia dotyczące umowy ubezpieczenia powinny być przesyłane w formie pisemnej, a strony umowy i Ubezpieczony zobowiązane są informować się wzajemnie na piśmie o zmianie adresu.
2. W zakresie opodatkowania świadczeń należnych z tytułu umowy ubezpieczenia, zastosowanie mają przepisy prawa podatkowego.
3. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Niniejsze OWU zostały przyjęte uchwałą Zarządu Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 20 stycznia 2022 r.

Jakub Jacewicz

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

Arcadiusz Wiśniewski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

ZAŁĄCZNIK NR 1 TABELA USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

Rodzaj uszkodzeń ciała		% uszczerbku na zdrowiu	
		Prawa	Lewa
A. Uszkodzenia głowy			
1)	Uszkodzenie powłok czaszki (bez uszkodzeń kostnych):		
	a. znaczne uszkodzenie powłok czaszki z rozległymi, ściągającymi bliznami – w zależności od rozmiaru	1-10	
	b. oskalpowanie		
	– u mężczyzn	5-20	
	– u kobiet	10-25	
2)	Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłębienia, szczeliny, fragmentacja) – zależnie od rozległości uszkodzeń	1-10	
3)	Ubytek w kościach czaszki:		
	a. o średnicy poniżej 2,5 cm	1-7	
	b. o średnicy powyżej 2,5 cm – w zależności od rozmiarów	8-25	
Uwaga: Jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz. 1), osobno oceniany jest stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości według poz. 2 lub 3, a osobno za uszkodzenia powłok czaszki według poz. 1.			
4)	Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3 w postaci: nawracającego wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłego zapalenia kości, ropowicy podczepcowej leczonej operacyjnie, zakrzepicy powłok, przepukliny mózgowej – ocenia się dodatkowo – w zależności od rodzaju i stopnia powikłań	5-15	
5)	Porażenie i niedowład połowicze:		
	a. porażenie połowicze lub paraplegie (porażenia kończyn dolnych) uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0 – 1° wg Skali Lovette'a	100	
	b. głęboki niedowład połowiczy lub parapareza 2° wg Skali Lovette'a	60-80	
	c. średniego stopnia niedowład połowiczy lub parapareza kończyn dolnych 3° wg Skali Lovette'a	40-60	
	d. niewielki lub dyskretny niedowład połowiczy lub niedowład kończyn dolnych 4° wg Skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp.	5-35	
	e. monoparezy pochodzenia ośrodkowego:		
	– kończyna górna – wg skali Lovett'a		
	0°	40	30
	1 – 2°	30-35	20-25
	3 – 4°	5-25	5-15
	– kończyna dolna – wg skali Lovett'a		
	0°	40	
	1 – 2°	30	
	3 – 4°	5-20	
6)	Zespoły pozapiramidowe:		
	a. utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób trzecich	100	
	b. zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.	40-80	
	c. zaznaczony zespół pozapiramidowy	10-30	
7)	Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:		
	a. zaburzenia równowagi uniemożliwiające chodzenie i samodzielne funkcjonowanie	100	
	b. utrudniające chodzenie i sprawność ruchową w stopniu znacznym	70-80	
	c. miernego stopnia utrudnienie chodu i sprawności ruchowej	30-60	
	d. dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów	5-25	
8)	Padaczka:		
	a. z licznymi napadami ze współistnieniem zaburzeń psychicznych, charakteropatii, otępienia wymagających opieki innej osoby	100	
	b. padaczka z zaburzeniami psychicznymi w zależności od ich nasilenia	30-70	
	c. padaczka bez zaburzeń psychicznych w zależności od częstotliwości napadów	20-30	

A. Uszkodzenia głowy – ciąg dalszy

Uwaga: Podstawą rozpoznania padaczki są obserwacje przez lekarza napadu, typowe zmiany EEG., dokumentacja ambulatoryjna bądź szpitalna.

9)	Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):	
a.	otępienie lub ciężkie zaburzenia zachowania i emocji uniemożliwiające samodzielną egzystencję	100
b.	encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi w zależności od stopnia	50-70
Uwaga: Za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmiany w zapisie EEG. Encefalopatia powinna być potwierdzona badaniami dodatkowymi.		
10)	Nerwice:	
a.	utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym	2-10
b.	utrwalona nerwica po ciężkim uszkodzeniu ciała – w zależności od stopnia zaburzeń	2-10
c.	zespół cerebrasteniczny z utrwalonymi skargami subiektywnymi	5-30
11)	Zaburzenia mowy:	
a.	afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją	80
b.	afazja całkowita motoryczna	60
c.	afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	30-40
d.	afazja nieznacznego stopnia	10-20
12)	Zespoły podwzgórzowe, pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnątrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego)	
a.	znacznie upośledzające czynność ustroju	40-60
b.	nieznacznie upośledzające czynność ustroju	20-30
13)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a.	nerwu okoruchowego:	
–	w zakresie mięśni wewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
–	w zakresie mięśni zewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-30
b.	nerwu błoczkowego	3
c.	nerwu odwodzącego – w zależności od stopnia uszkodzenia	1-5
14)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-20
15)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu twarzowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-20
Uwaga: Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej oceniane jest według poz. 48.		
16)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowych i błędnego – w zależności od stopnia zaburzeń mowy, połykania, oddechu, krążenia i przewodu pokarmowego	5-50
17)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	3-15
18)	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-20

B. Uszkodzenia twarzy

19)	Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
a.	oszpecenia bez zaburzeń funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy	1-10
b.	oszpecenie z miernymi zaburzeniami funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	10-30
c.	oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.) – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	30-60
20)	Uszkodzenia nosa:	
a.	uszkodzenia nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia – zależnie od rozległości uszkodzenia	1-10
b.	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania – zależnie od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania	5-20
c.	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia – w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu	10-25
d.	utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego	5

B. Uszkodzenia twarzy – ciąg dalszy

e. utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa)	30
Uwaga: Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych poz. 19, oceniane jest wówczas według tej pozycji.	
21) Utrata zębów:	
a. całkowita utrata zęba – za każdy ząb	1
b. częściowa utrata zęba – za każdy ząb	0,5
22) Utrata części szczęki lub żuchwy (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) – staw rzekomy – zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań	15-30
23) Utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów):	
a. szczęki	40
b. żuchwy	50
24) Złamanie szczęki i/lub żuchwy wygojone z przemieszczeniem odłamów:	
a. bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zniekształcenia i rozwarcia szczęk	1-5
b. z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zaburzeń żucia i rozwarcia szczęk	5-10
25) Ubytek podniebienia:	
a. z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	10-30
b. z dużymi zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	25-40
26) Ubytki języka:	
a. bez zaburzeń mowy i połykania	1-3
b. z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	5-15
c. z dużymi zaburzeniami mowy – w zależności od stopnia zaburzeń	15-40
d. całkowita utrata języka	50

C. Uszkodzenia narządu wzroku

27) a. Przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:

Ostrość wzroku oka prawego	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (5/10)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
Ostrość wzroku oka lewego	Procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu										
1, 0 (10/10)	0	2, 5	5	7, 5	10	12, 5	15	20	25	30	35
0, 9 (9/10)	2, 5	5	7, 5	10	12, 5	15	20	25	30	35	40
0, 8 (8/10)	5	7, 5	10	12, 5	15	20	25	30	35	40	45
0, 7 (7/10)	7, 5	10	12, 5	15	20	25	30	35	40	45	50
0, 6 (6/10)	10	12, 5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0, 5 (5/10)	12, 5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0, 4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0, 3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0, 2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0, 1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100

Uwaga: Ostrość wzroku określana jest po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.

b. Utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej	38
28) Porażenie nastawności (akomodacji) – przy zastosowaniu szkieł poprawczych:	
a. jednego oka	15
b. obu oczu	30
29) Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych:	
a. rozdarcie naczyńówki jednego oka	
b. zapalenie naczyńówki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego	wg tabeli z p.27a
c. przedziurawienie plamki żółtej jednego oka	
d. zanik nerwu wzrokowego	

C. Uszkodzenia narządu wzroku – ciąg dalszy

30)	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów drążących: a. blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki) b. zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki) c. ciało obce wewnątrzgałkowe, powodujące obniżenie ostrości wzroku	wg tabeli z p.27a
31)	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.)	wg tabeli z p.27a
32)	Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według poniżej podanej tabeli:	

Zwężenie do	Przy nienaruszonym drugim oku	W obu oczach	Przy ślepotcie drugiego oka
60°	0	0	35%
50°	5%	15%	45%
40°	10%	25%	55%
30°	15%	50%	70%
20°	20%	80%	85%
10°	25%	90%	95%
poniżej 10°	35%	95%	100%

33)	Połówicze niedowidzenia:	
a.	dwuskroniowe	60
b.	dwunosowe	30
c.	jednoimienne	25
d.	jednoimienne górne	10
e.	jednoimienne dolne	40
34)	Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:	
a.	w jednym oku	25
b.	w obu oczach	40
35)	Usunięcie zaćmy pourazowej ze wszczępieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej:	
a.	w jednym oku	10
b.	w obu oczach	30
36)	Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie):	
a.	w jednym oku	5-10
b.	w obu oczach	10-15
37)	Odwarstwienie siatkówki jednego oka	wg tabeli z p.27a oraz wg tabeli z p.32
38)	Jaskra – ogólny procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu	wg tabeli z p.27a oraz wg tabeli z p.32
39)	Wytrzeszcz tętniący – w zależności od stopnia	50-100
40)	Zaćma urazowa	wg tabeli z p.27a
41)	Przewlekłe zapalenie spojówek	1-10

D. Uszkodzenia narządu słuchu

42) Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabeli: obliczanie procentowego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosena (w mod.).

Ucho prawe	0 – 25 dB	26 – 40 dB	41 – 70 dB	Pow. 70 dB
Ucho lewe	Procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu			
0 – 25 dB	0	5	10	20
26 – 40 dB	5	15	20	30
41 – 70 dB	10	20	30	40
Pow. 70 dB	20	30	40	50

Uwaga: Oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1 000 i 2 000 Hz.

43)	Urazy małżowiny usznej:	
a.	utrata części małżowiny	1-5
b.	zniekształcenie małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia) w zależności od stopnia	5-10
c.	utrata jednej małżowiny	15

D. Uszkodzenia narządu słuchu – ciąg dalszy

d. utrata obu małżowin	25
44) Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:	wg tabeli z p. 42
a. jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	
b. obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	
45) Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:	
a. jednostronne	1-5
b. obustronne	10
46) Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha – w zależności od stopnia powikłań:	
a. jednostronne	5-15
b. obustronne	10-20
47) Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu	wg tabeli z p. 42
48) Uszkodzenie ucha wewnętrznego:	
a. z uszkodzeniem części słuchowej	wg tabeli z p. 42
b. z uszkodzeniem części statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	20-50
c. z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	30-60
49) Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:	
a. jednostronne – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-40
b. dwustronne	20-60

E. Uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku

50) Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji	1-10
51) Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej – w zależności od stopnia zwężenia	5-30
52) Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:	
a. z zaburzeniami głosu – w zależności od stopnia	35-50
b. z bezgłosem	60
53) Uszkodzenie tchawicy – w zależności od stopnia jej zwężenia:	
a. bez niewydolności oddechowej	1-20
b. z niewydolnością oddechową	20-45
c. z niewydolnością oddechowo–krążeniową	45-60
54) Uszkodzenie przełyku powodujące:	
a. częściowe trudności w odżywianiu – w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywiania	10-30
b. odżywianie tylko płynami	50
c. całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową	80
55) Uszkodzenie tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi – w zależności od stopnia i ustawienia głowy:	
a. niewielkiego stopnia	1-5
b. znacznego stopnia	15-30

Uwaga: Uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego oceniane są według poz. 89.

F. Uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa

56) Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej – w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości oddechowej klatki piersiowej:	
a. miernego stopnia	1-15
b. znacznego stopnia	15-30
57) Utrata gruczołu piersiowego (w części lub w całości):	
a. brodawki sutkowej częściowa lub całkowita	1-5
b. utrata sutka w zależności od wielkości ubytków i blizn:	
– częściowa	1-15
– całkowita	15-25
– z częścią mięśnia piersiowego	25-35

F. Uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa – ciąg dalszy

58)	Uszkodzenie przynajmniej 2 żeber (złamanie itp.):	
	a. z obecnością zniekształceń i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc	1-5
	b. z obecnością zniekształceń i zmniejszenia pojemności życiowej płuc – w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej	5-25
59)	Złamanie mostka ze zniekształceniami	1-10
60)	Zapalenie kości (przetoki) żeber lub mostka	1-20
61)	Uszkodzenie płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):	
	a. bez niewydolności oddechowej	5-10
	b. z niewydolnością oddechową – w zależności od stopnia	20-40

Uwaga: Stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej musi być potwierdzony badaniem spirometrycznym i badaniem rentgenowskim.

62)	Uszkodzenie tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropniem płuc przetoki – w zależności od stopnia niewydolności oddechowej	20-80
-----	--	-------

Uwaga: Stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej musi być potwierdzony badaniem spirometrycznym i badaniem rentgenowskim.

63)	Uszkodzenie serca lub osierdzia:	
	a. z wydolnym układem krążenia	2-10
	b. z objawami względnej wydolności układu krążenia	20-30
	c. z objawami niewydolności krążenia – w zależności od stopnia niewydolności	40-90

Uwaga: Stopień uszkodzenia serca oceniany jest na podstawie badania radiologicznego i elektrokardiograficznego, echokardiografii, koronarografii.

64)	Przepukliny przeponowe – w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia	20-40
-----	---	-------

G. Uszkodzenie brzucha i ich następstwa

65)	Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki, blizny zaciągające) – w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej	1-30
-----	---	------

Uwaga:

1. Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych).
2. Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem.

66)	Uszkodzenie żołądka, jelit i sieci:	
	a. bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywiania	2-10
	b. z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywiania – w zależności od stopnia zaburzeń stanu odżywiania	11-50
67)	Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny – w zależności od stopnia zanieczyszczania się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
	a. jelita cienkiego	30-80
	b. jelita grubego	20-50
68)	Przetoki okołoodbytnicze	15
69)	Uszkodzenia zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60
70)	Wypadnięcie odbytnicy – w zależności od stopnia wypadnięcia	10-30
71)	Utrata śledziony:	
	a. bez większych zmian w obrazie krwi	15
	b. ze zmianami w obrazie krwi lub/i ze zrostami otrzewnowymi	30
72)	Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki w zależności od powikłań i zaburzeń funkcji:	
	a. nieznacznego stopnia	5-10
	b. znacznego stopnia	20-60

H. Uszkodzenia narządów moczowo-płciowych

73)	Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	10-25
74)	Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35
75)	Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki	40-75
76)	Uszkodzenie moczowodu powodujące zawężenie jego światła	10-20
77)	Uszkodzenie pęcherza – w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	10-30
78)	Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego – w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem	20-50
79)	Zwężenie cewki moczowej:	
	a. powodujące trudności w oddawaniu moczu	15
	b. z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	30-50
	c. z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu z powikłaniami	50-60
80)	Utrata prącia	40
81)	Częściowa utrata prącia	20
82)	Utrata jednego jądra lub jajnika	20
83)	Utrata obu jąder lub jajników	40
84)	Wodniak jądra	10
85)	Utrata macicy:	
	a. w wieku do 45 lat	40
	b. w wieku powyżej 45 lat	20
86)	Uszkodzenie krocza powodujące całkowite wypadnięcie narządów rodnych:	
	a. pochwy	10
	b. pochwy i macicy	30

I. Ostre zatrucia i ich następstwa (orzekane nie wcześniej niż po 6 miesiącach od zajścia zdarzenia)

87)	Nagłe zatrucie gazami oraz substancjami i produktami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych):	
	a. ze stwierdzoną utratą przytomności, lecz bez wtórnych powikłań	1-10
	b. powodujące uszkodzenie układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych (rozedma, przewlekły nieżyt krtań, tchawicy i oskrzeli) – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-25

Uwaga: Uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami oceniane są według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.

88)	Nagłe zatrucie pokarmami powodujące trwałe uszkodzenie narządów mięsnych przewodu pokarmowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
-----	---	------

Uwaga: Uszkodzenie układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych oceniane są według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.

J. Uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa

89)	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
	a. z ograniczeniem ruchomości – bez trwałych zniekształceń kręgów	1-10
	b. z ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20 stopni – ze zniekształceniem miernego stopnia	10-35
	c. z całkowitym zeszywnieniem z niekorzystnym ustawieniem głowy	35-50
90)	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym lub lędźwiowym:	
	a. bez zniekształceń – w zależności od stopnia uszkodzenia	1-10
	b. ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości – w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchomości	10-25
	c. znaczne ograniczenie ruchomości i zniekształcenie	25-40
91)	Izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościстых – w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji (ograniczenie ruchomości)	1-10
92)	Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgów, obecnością ciała obcego itp. ocenia się według poz. 89–91, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	5-10
93)	Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	

J. Uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa – ciąg dalszy

a.	przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100	
b.	niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiającym poruszanie się za pomocą dwóch łasek	60-70	
c.	niedowład kończyn dolnych umożliwiającym poruszanie się o jednej lasce	30-40	
d.	porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrzeniowym)	100	
e.	niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrzeniowym)	60-70	
f.	niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrzeniowym)	20-30	
g.	zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	20-40	
h.	zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów – w zależności od stopnia zaburzeń	5-30	
94)	Urazowe zespoły korzonkowe (ból, ruchowe, czuciowe lub mieszane) – w zależności od stopnia:		
a.	szyjne	1-20	
b.	piersiowe	1-10	
c.	łędźwiowo-krzyżowe	1-25	
d.	guziczne	1-5	

K. Uszkodzenia miednicy

95)	Utrwalone rozejście się spójnienia łonowego lub rozerwania stawu krzyżowo-biodrowego – w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu:		
a.	niewielkiego stopnia	1-10	
b.	dużego stopnia	10-35	
96)	Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno- lub wielomiejscowe, z obecnością zniekształceń i upośledzeniem chodu:		
a.	w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa)	1-15	
b.	w odcinku przednim i tylnym	15-45	
97)	Złamanie dna panewki – z obecnością upośledzenia funkcji stawu i zmianami zniekształcającymi:		
a.	zwichnięcie I° – nieznaczne zmiany	1-10	
b.	zwichnięcie II° – wyraźne zmiany	10-20	
c.	zwichnięcie III° – duże zmiany	20-35	
d.	zwichnięcie IV° – bardzo duże zmiany	35-45	

Uwaga: Uraz stawu biodrowego wygojony sztucznym stawem oceniany jest według stanu uszkodzenia przed operacją. Uszkodzenie sztucznego stawu oceniane jest według maksymalnego procentu minus uszczerbek stwierdzony przed założeniem sztucznego stawu.

98)	Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) – w zależności od zniekształcenia i zaburzeń funkcji	1-20	
-----	--	------	--

Uwaga: Towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurologiczne oceniane są dodatkowo według pozycji dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych.

L. Uszkodzenia kończyny górnej

		Prawa	Lewa
Uwaga: Przy uszkodzeniach kończyn górnych u maikutów stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustalany jest według zasad przewidzianych w Tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzeń ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej.			
99)	Złamanie łopatki:		
a.	wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem z niewielkim zaburzeniem funkcji kończyny		1-5
b.	wygojone złamanie łopatki z przemieszczeniem i znacznym ograniczeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia	5-40	5-30
Uwaga: Normy poz. 99 uwzględniają również ewentualne powikłania neurologiczne.			
100)	Wadliwe wygojone złamanie obojczyka – w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów		
a.	nieznaczne zmiany	1-10	1-5
b.	wyraźne zmiany	10-25	5-20

L. Uszkodzenia kończyny górnej – ciąg dalszy

101)	Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny		
	a. nieznaczne zmiany	1-10	1-5
	b. znaczne zmiany	10-25	5-20
102)	Zwężenie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego w zależności od ograniczenia ruchów i stopnia zniekształcenia:		
	a. nieznaczne zmiany	1-10	1-5
	b. znaczne zmiany	10-25	5-20
103)	Uszkodzenie obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciał obcych ocenia się według pozycji 100-102, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu		+ 5
Uwaga: Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych stosowane są oceny według pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny – w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji.			
104)	Przewlekłe zmiany stawu barkowego w zależności od stopnia ograniczenia funkcji, blizn powodujących upośledzenie funkcji kończyny, ograniczenia ruchów, zaników mięśni, przemieszczeń, zniekształceń złamanej głowy, nasady bliższej kości ramiennej i innych zmian wtórnych:		
	a. nieznacznego stopnia	1-10	1-5
	b. średniego stopnia	10-20	5-15
	c. dużego stopnia	20-30	15-25
105)	Zastarzałe nieodprowadzone zwężenie stawu barkowego w zależności od upośledzenia zakresu ruchów i ustawienia kończyny	20-30	15-30
106)	Nawykowe zwężenie barku potwierdzone zaświadczeniem lekarskim i RTG	25	20
107)	Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości w zależności od zaburzeń funkcji	25-40	20-35
Uwaga: Staw wiotki z powodu porażenia oceniany jest według norm neurologicznych.			
108)	Zesztywnienie stawu barkowego:		
	a. w ustawieniu częściowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) w zależności od ustawienia i funkcji	20-35	10-30
	b. w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	40	35
109)	Bliznowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	1-15	1-10
110)	Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 104-109, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu – w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	1-35	1-25
111)	Utrata kończyny w barku	75	70
112)	Utrata kończyny wraz z łopatką	80	75
113)	Złamanie kości ramiennej z obecnością zmian wtórnych i upośledzeniem funkcji kończyny:		
	a. z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi	5-15	5-10
	b. ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem	15-30	10-25
	c. złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	30-55	25-50
114)	Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
	a. mięśnia dwugłowego	1-15	1-10
	b. uszkodzenie innych mięśni ramienia	10-20	10-15
115)	Utrata kończyny w obrębie ramienia:		
	a. z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	70	65
	b. przy dłuższych kikutach	65	60
116)	Przepukliny mięśniowe ramienia	1-3	1-3
117)	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej, wyrostka łokciowego, głowy kości promieniowej – z obecnością zaburzeń osi i ograniczeniem ruchów w stawie łokciowym:		
	a. niewielkie zmiany	1-5	1-4
	b. średnie zmiany	5-15	5-10
	c. duże zmiany	15-30	10-25
118)	Zesztywnienie stawu łokciowego:		

L. Uszkodzenia kończyny górnej – ciąg dalszy

a. w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°)	30	25
b. z brakiem ruchów obrotowych	35	30
c. w ustawieniu wyprostowanym lub zbliżonym (160°-180°)	50	45
119) Przykurcz w stawie łokciowym – w zależności od zakresu zgięcia, wyprostu i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia:		
a. przy niemożności zgięcia do 90°	10-30	5-25
b. przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty	3-15	2-10
Uwaga: Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego oceniane są według pozycji 118-120.		
120) Cepowy staw łokciowy – w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni	15-30	10-25
121) Uszkodzenie stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 117-120, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu	+5	+5
122) Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:		
a. niewielkie zniekształcenia	1-5	1-4
b. średnie zniekształcenia	5-20	5-10
c. znaczne zniekształcenia, duże ograniczenia ruchów, zmiany wtórne (troficzne, krążeniowe i inne)	15-25	10-20
123) Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia – w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:		
a. niewielkie zniekształcenia	1-5	1-4
b. średnie zniekształcenia	5-20	5-15
c. duże zmiany, zmiany wtórne i inne	20-35	15-30
124) Uszkodzenia części miękkich przedramienia, skóry, mięśni ścięgien, naczyń – z trwałym uszkodzeniem i upośledzeniem funkcji, bliznami znacznie upośledzającymi funkcję kończyny górnej		
a. niewielkie zmiany	1-5	1-4
b. znaczne zmiany	5-20	5-15
125) Staw rzekomy kości łokciowej lub promieniowej z obecnością zniekształceń, ubytków kości, upośledzenia funkcji i innych zmian wtórnych:		
a. średniego stopnia	10-20	10-15
b. dużego stopnia	20-35	15-30
126) Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia z obecnością zniekształceń, ubytkami kości, upośledzeniem funkcji i poważnych zmian wtórnych:		
a. średniego stopnia	10-25	10-20
b. dużego stopnia	25-40	20-35
127) Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 122-126, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	1-15	1-15
128) Utrata kończyny w obrębie przedramienia – w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do oprotezowania	55-65	50-60
129) Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	55	50
130) Ograniczenie ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwicze aseptyczne tych kości) z obecnością zniekształceń, uszkodzenia funkcji, zmian troficznych, blizn powodujących upośledzenie funkcji dłoni:		
a. ograniczenie ruchomości	1-10	1-8
b. ograniczenie ruchomości dużego stopnia	10-20	8-15
c. ograniczenie ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym	20-30	15-25
131) Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:		
a. w ustawieniu czynnościowo korzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	15-30	10-25

L. Uszkodzenia kończyny górnej – ciąg dalszy

	b. w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	25-45	20-40
132)	Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi trwałymi troficznymi, przewlekłym i ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 130 i 131, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	1-10	1-10
133)	Utrata ręki na poziomie nadgarstka	55	50
134)	Uszkodzenie śródreżca – części miękkich (skóry, mięśni, naczyń, nerwów) i kości, z obecnością blizn powodujących upośledzenie funkcji dłoni, trwałe zniekształcenia śródreżca, zaburzenia ruchomości		
	a. niewielkie zmiany	1-5	1-4
	b. średnie zmiany	5-10	4-8
	c. rozległe zmiany	10-20	8-18
135)	Utraty w obrębie kciuka w zależności od rozmiaru ubytku, rodzaju blizn, zniekształceń, jakości kikuta, ograniczenia ruchów palca, upośledzenia funkcji ręki i innych zmian wtórnych		
	a. utrata opuszki	1-5	1-3
	b. utrata paliczka paznokciowego	5-10	3-8
	c. utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka)	10-15	8-10
	d. utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródreżca	15-20	10-15
	e. utrata obu paliczków z kością śródreżca	20-30	15-25
136)	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (złamania, zwichnięcia, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące trwałe ograniczenie funkcji, blizny powodujących upośledzenie funkcji kciuka		
	a. niewielkie zmiany	1-5	1-4
	b. średnie zmiany	5-15	4-13
	c. znaczne zmiany	15-20	13-18
	d. bardzo duże zmiany graniczące z utratą kciuka	20-25	18-23
	e. rozległe zmiany graniczące z utratą pierwszej kości śródreżca	25-30	23-33
Uwaga: Przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka brane są pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.			
137)	Utraty w obrębie palca wskazującego		
	a. utrata opuszki	1-5	1-3
	b. utrata paliczka paznokciowego	5-7	3-5
	c. utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego	8	5
	d. utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej 1/3	8-12	5-10
	e. utrata trzech paliczków	17	15
	f. utrata palca wskazującego z kością śródreżca	17-23	15-20
138)	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne i czuciowe, blizny) powodujące nieodwracalne, istotne upośledzenie ruchomości palca		
	a. niewielkie zmiany	1-5	1-4
	b. zmiany średniego stopnia	5-10	5-8
	c. zmiany dużego stopnia	10-15	8-13
	d. zmiany znacznego stopnia, graniczące z utratą wskaziciela (bezużyteczność palca)	17	15
139)	Utrata całego paliczka lub części paliczka:		
	a. palca trzeciego i czwartego – za każdy paliczek	3	2
	b. palca piątego – za każdy paliczek	1	1
140)	Utrata palców III, IV lub V z kością śródreżca	12	8
141)	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V powodujące uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne i czuciowe, blizny – w zależności od stopnia		
	a. niewielkie ograniczenie funkcji palca	1-2	1
	b. znaczne ograniczenie funkcji palca	2-4	1-3
	c. bezużyteczność palca granicząca z utratą	7	5

L. Uszkodzenia kończyny górnej – ciąg dalszy

Uwaga: Przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena nie może być wyższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiada stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekraczać dla ręki prawej 55% a dla lewej 50%.

M. Uszkodzenie kończyny dolnej

142) Utrata kończyny dolnej przy wyluszczeniu jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkrętarzowej 75-85

143) Przykurcze i ograniczenie ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich i w zależności od stopnia

a. miernego stopnia 1-10

b. znacznego stopnia 10-25

144) Zesztywnienie stawu biodrowego – w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:

a. w ustawieniu czynnościowo korzystnym 15-35

b. w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym 30-60

145) Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięcia, złamania bliższej nasady kości udowej, złamania szyjki, złamania przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamania krętarzy itp.) – z ograniczeniem zakresu ruchów, przemieszczeniami, skróceniem, zniekształceniami i różnego rodzaju zmianami wtórnymi

a. ze zmianami miernego stopnia 2-20

b. ze zmianami dużego stopnia 20-40

c. z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.) 40-65

146) Przykurcze i zesztywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. oceniane są według pozycji 143-146, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań: 5-15

Uwaga: Przy uszkodzeniach biodra powodujących następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki oceniane jest istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a nieszczęśliwym wypadkiem.

147) Złamanie kości udowej – z obecnością zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:

a. z nieznacznymi zmianami i skrócenie do 4 cm 1-15

b. z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm 15-30

c. ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami 30-40

148) Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia i zaburzeń wtórnych 40-60

149) Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) powodujące istotne zaburzenia funkcji:

a. miernego stopnia 1-10

b. znacznego stopnia 10-20

150) Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe – w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych 1-30

151) Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozazkieletowym i zmianami neurologicznymi oceniane są według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań +1-10

152) Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu 5-65

Uwaga: Łączny stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji 147-150 i 152 nie może przekroczyć 70%.

153) Utrata kończyny – zależnie od długości kikutu i przydatności jego cech do oprotezowania 50-70

154) Złamanie nasad kości tworzących staw kolanowy i rzepki – z obecnością zniekształceń, szpotawości, koślawości, przykurców, z ograniczeniem ruchomości, upośledzenia stabilności stawu, zaburzeń statyczno-dynamicznych kończyny i innych zmian:

a. niewielkie zmiany 1-10

b. średnie zmiany 10-25

M. Uszkodzenie kończyny dolnej – ciąg dalszy

c. duże zmiany (zesztywnienia w niekorzystnym ustawieniu, brak stabilności stawu)	25-40
155) Trwałe ograniczenie ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.) w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji	
a. utrata ruchomości w zakresie 180°–140° za każde 2° ubytku ruchu	+1
b. utrata ruchomości w zakresie 140°–90° za każde 5° ubytku ruchu	+1
c. utrata ruchomości w zakresie 90°–30° za każde 10° ubytku ruchu	+1
Uwaga: Fizjologiczny zakres ruchów przyjmowany jest w granicach 30°–180°.	
156) Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi, stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp. w zależności od stopnia:	
a. niewielkie zmiany	1-10
b. duże zmiany	10-20
157) Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65
158) Złamanie kości podudzia – w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:	
a. z nieznacznymi zmianami lub skróceniami do 4 cm	2-15
b. z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 cm do 6 cm	15-25
c. ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i z dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych	25-50
159) Izolowane złamanie strzałki (oprócz kostki bocznej)	1-3
160) Uszkodzenie tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien – z zaburzeniami czynnościowymi i zniekształceniami stopy, zależnie od rozległości uszkodzenia:	
a. niewielkie i średnie zmiany	1-10
b. znaczne zmiany	10-20
161) Utrata kończyny w obrębie podudzia – w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
a. przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej	60
b. przy dłuższych kikutach	40-55
162) Trwałe ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych w następstwie skręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranienia, ciał obcych, blizn powodujących trwałe upośledzenie funkcji stopy, w zależności od ich stopnia	
a. niewielkiego stopnia	1-5
b. średniego stopnia	5-10
c. dużego stopnia	10-25
d. powikłane przewlekłym zapaleniem kości, stawów, przetokami, martwicą, zmianami troficznymi i innymi	25-40
163) Zesztywnienie stawu skokowego – z obecnością zniekształceń, nieprawidłowym ustawieniem stopy, zmianami statycznie – dynamicznymi, w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
a. pod kątem zbliżonym do prostego	5-20
b. w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	20-30
c. w ustawieniach niekorzystnych z dużymi zmianami i powikłaniami	30-40
164) Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi:	
a. niewielkie zmiany	1-10
b. średnie zmiany	10-20
c. duże zmiany z częściową utratą kości	20-30
165) Utrata kości piętowej lub skokowej w zależności od blizn, zniekształceń, zaburzeń statycznie – dynamicznych stopy i innych powikłań	30-40
166) Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi:	
a. miernego stopnia – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	1-10
b. znacznego stopnia lub innymi powikłaniami – zależnie od wielkości zaburzeń	10-20
167) Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy:	

M. Uszkodzenie kończyny dolnej – ciąg dalszy

a. złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	1-15
b. złamania II, III lub IV kości śródstopia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	1-10
c. złamanie trzech i więcej kości śródstopia – w zależności od zaburzeń czynnościowych	10-20
168) Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 167, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	1-10
169) Inne uszkodzenia stopy powodujące zniekształcenia i blizny powodujące upośledzenie funkcji stopy, w zależności od stopnia upośledzenia	
a. niewielkie zmiany	1-5
b. duże zmiany	5-15
170) Utrata stopy w całości	50
171) Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40
172) Utrata stopy w stawie Lisfranka	35
173) Utrata stopy w obrębie kości śródstopia – zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	20-30
174) Utrata paliczka paznokciowego palucha	1-5
175) Utrata całego palucha	7
176) Utrata palucha wraz z kością śródstopia – w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	10-20
177) Utrata palców II–V w części lub całości – za każdy palec	2
178) Utrata V palca wraz z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	5-10
179) Utrata palców II–IV z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	3-5
180) Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1-5

N. Porażenie lub niedowładły poszczególnych nerwów obwodowych**Prawa Lewa**

181) Uszkodzenie częściowe lub całkowite – w zależności od stopnia zaburzeń:		
a. nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	5-15	
b. nerwu piersiowego długiego	5-15	5-10
c. nerwu pachowego	10-25	10-20
d. nerwu mięśniowo-skrórnego	10-25	5-20
e. nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	15-45	5-35
f. nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki od mięśnia trójgłowego ramienia	10-30	5-25
g. nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia	5-25	5-15
h. nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia	5-15	1-10
i. nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia	10-40	5-30
j. nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka	5-25	5-15
k. nerwu łokciowego	10-30	5-20
l. spłotu barkowego części nadobojczykowej (górnego)	15-25	10-20
m. spłotu barkowego części podobojczykowej (dolnego)	25-45	20-40
n. pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego		1-15
o. nerwu zasłonowego		5-15
p. nerwu udowego		10-30
q. nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)		10-20
r. nerwu sromowego wspólnego		5-25
s. nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)		20-60
t. nerwu piszczelowego (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)		10-40
u. nerwu strzałkowego		10-20
v. spłotu łądźwiowo-krzyżowego		40-70
w. pozostałych nerwów odcinka łądźwiowo-krzyżowego		1-10

Uwaga: Według pozycji 181 oceniane są tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych stosowana jest ocena według pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.

N. Porażenie lub niedowładny poszczególnych nerwów obwodowych – ciąg dalszy

182) Kauzalgie potwierdzone obserwacją szpitalną – w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów

30-50

Niniejsza Tabela uszczerbków na zdrowiu stanowiąca Załącznik nr 1 do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia gospodarstw rolnych Proama, została przyjęta Uchwałą Zarządu Generali i obowiązuje od 20 stycznia 2022 r.

Jakub Jacewicz

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

Arkadiusz Wiśniewski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.